

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE - 2015

Regionální statistiky

Hradec Králové, 31. 8. 2016

Kód publikace: 330131-16

Č. j.: 33 / 2016 – 78

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Hradci Králové

Ředitel odboru: Petr Matoušek

Kontaktní osoba: Věra Varmužová, e-mail: vera.varmuzova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
2. Sociální vývoj.....	19
3. Ekonomický vývoj	41
4. Životní prostředí.....	58
5. Mezikrajské srovnání	64
Tabulková příloha.....	73
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	74
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj	75
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	76
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí	77
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2000–2015.....	78
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj	80
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj.....	81
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj.....	84
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí	86
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2010 a 2015	87

Úvod

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2015, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2010). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu posuzujeme vývoj na území kraje i vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky. Zařadili jsme také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2015. Proto můžeme v některých oblastech (především makroekonomika) zpracovat hodnocení pouze do roku 2014, v dalších oblastech jsou údaje za rok 2015 zatím pouze předběžné a budou se postupně zpřesňovat.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Nově je v ní zařazen dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od vzniku krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Širší rozsah informací v podrobnějším územním členění můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz> nebo můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetové adrese www.hradeckralove.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Královéhradeckého kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Královéhradeckého kraje, který vždy vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit. Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 22. 8. 2016. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj V roce 2015 počet obyvatel Královéhradeckého kraje opět klesal, ale s menší intenzitou.

- Počet obyvatel je dlouhodobě stabilní, posledních pět let mírně klesal, tempo se v roce 2015 zpomalilo.
- Pátým rokem došlo k přirozenému úbytku obyvatel, po šesti letech přibylo v kraji obyvatel vlivem stěhování.
- Obyvatelstvo ubylo v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov.
- Cizinci se podílejí na obyvatelstvu kraje 2,5 %.
- Podíl městského obyvatelstva zůstává posledních dvacet let více než dvoutřetinový.
- Úmrtnost meziročně stoupala. Porodnost poslední dva roky vzrostla.
- Podíl dětí narozených mimo manželství již dosáhl téměř poloviny z celkového počtu narozených dětí v kraji, mezi kraji byl na 5. místě.
- V uplynulých třech letech je Královéhradecký kraj populačně nejstarší, průměrný věk dosáhl již 42,5 let.
- Kraj má nejvyšší podíl seniorů a index stáří je mezi kraji už dva roky nejvyšší.
- Příznivě se nadále vyvíjí ukazatel naděje dožití a dlouhodobě se pohybuje nad republikovým průměrem, v roce 2015 byla naděje dožití u mužů třetí a u žen šestá nejvyšší mezi kraji.
- Míra potratovosti poklesla v dlouhodobém vývoji na nejnižší hodnotu.
- Sňatečnost v časové řadě stále klesá, v roce 2015 byla těsně pod celorepublikovým průměrem. Rozvodovost byla nižší a pod celorepublikovým průměrem.
- Projekce obyvatel do roku 2050 očekává snížení počtu obyvatel o desetinu s hodnotou nad hranicí půl milionu osob. Počty narozených vyšší nebudou, seniorů bude v populaci třetina.
- V kraji žije 5,3 % domácností ČR.

Sociální vývoj

Demografické a ekonomické jevy a procesy ovlivnily sociální charakteristiky kraje. Ekonomice se daří, to mělo dopad na zaměstnanost, nezaměstnanost, mzdy, nemocnost, důchody apod.

- Vlivem stárnutí populace a zároveň prodlužováním věku odchodu do důchodu pracovní síla v kraji rostla jen pomalu. Pozitivní je rychlejší růst počtu zaměstnaných na úkor nezaměstnaných osob.
- Míra ekonomické aktivity sice meziročně vzrostla, u žen rychleji než u mužů, zůstává však dlouhodobě pod republikovým průměrem.
- Míra zaměstnanosti je v kraji na vzestupu od roku 2012, přesto je pod průměrem ČR a mezi kraji je pátá nejnižší.
- Díky ekonomickému vzestupu je možno pozorovat v kraji nárůst zaměstnaných v sekundárním sektoru, podíl zaměstnaných v primárním sektoru dále mírně klesá a v terciéru stagnuje.
- Počet nezaměstnaných (podle MPSV) v kraji v posledních dvou letech klesá, podíl nezaměstnaných se dlouhodobě drží pod průměrem ČR, postavení kraje se zlepšuje, v závěru roku 2015 byla nezaměstnanost třetí nejnižší mezi kraji.
- Hradec Králové je okresem s nejvyšší nezaměstnaností v kraji (posledních pět měsíců), naopak nejnižší podíl nezaměstnaných je dlouhodobě v okrese Rychnov nad Kněžnou.
- Materiální bohatství domácností v kraji roste, tempo růstu je však po recesi pomalejší než před ní. Čistý disponibilní důchod domácností v přepočtu na jednoho obyvatele kraje byl v roce 2014 pátý nejvyšší mezi kraji.
- Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i ve vývoji mezd. Medián mezd v kraji rostl, ale tempo růstu bylo podprůměrné. Postavení kraje z hlediska mzdového mediánu se zhoršilo, meziročně o dvě příčky a je tak páté nejnižší mezi kraji.
- Vlivem demografického vývoje kraje počet dětí v mateřských školách ubývá, silné ročníky narozené v letech 2007 až 2009 přecházejí do základních škol. Studentů středních škol je nejméně za posledních dvanáct let, klesá počet studentů vyšších odborných škol i vysokoškoláků.
- Nemocnic i lůžek v nich v kraji ubývá, přesto v přepočtu na tisíc obyvatel má kraj čtvrtý nejvyšší počet lůžek v ČR. Průměrná ošetrovací doba v nemocnici byla ze

všech krajů nejdelší.

- Výrazně v kraji stoupla dočasná pracovní neschopnost, především ta krátkodobá, meziročně vzrostla o téměř pětinu, ale mezi kraji to byl nárůst nejpomalejší.
- Nárůst počtu důchodců, vzhledem ke stárnutí populace kraje, nebyl dramatický, podíl předčasných odchodů do důchodu dále rostl, ale tempo se zpomalilo.
- Počet zjištěných trestných činů v kraji klesá, v přepočtu na tisíc obyvatel je čtvrtý nejnižší mezi kraji. Naopak dopravních nehod v kraji přibývá, v přepočtu na tisíc obyvatel byla v kraji pátá nejvyšší nehodovost mezi kraji. Dobrou zprávou je, že nehody s těžkým zraněním nebo usmrcením mají spíše klesající tendenci.

Ekonomický vývoj

Růst ekonomiky kraje potvrdily regionální makroekonomické ukazatele. Po období recese došlo ve většině odvětví k oživení, některá odvětví se ale s jejími důsledky vyrovnávají jen pomalu.

- Regionální hrubý domácí produkt zrychlil v roce 2014 svůj růst, v přepočtu na 1 obyvatele je šestý nejvyšší mezi kraji. Výkonnost ekonomiky kraje zůstává podprůměrná, i když podíl kraje na HDP České republiky o desetinu procenta vzrostl na 4,6 %.
- Zrychlil růst hrubé přidané hodnoty, podíl terciárního sektoru na tvorbě HPH klesá, roste význam sekundárního sektoru.
- Výrazně vzrostla produktivita práce v přepočtu na jednoho zaměstnaného, a to především díky růstu HDP v kraji.
- Nedošlo k očekávanému oživení investiční aktivity v kraji (tvorba hrubého fixního kapitálu), míra investování dosáhla v roce 2013 necelých 60 % republikového průměru a byla ze všech krajů nejnižší.
- V roce 2014 byl udělen rekordní počet 22 patentů přihlašovatelům z kraje.
- Nejvyšší podíl obyvatel nad 16 let nakupujících přes internet mezi kraji.
- Od roku 2007 převládá v kraji rostlinná výroba, urodilo se více ozimé pšenice.
- Chov hospodářských zvířat stagnoval. Vzrostla výroba masa i mléka.
- Registrovalo se více nových živnostníků.
- Přes pozitivní vývoj ekonomiky, tržby velkých průmyslových podniků, po předchozích letech růstu, v roce 2015 stagnovaly. Zvýšila se orientace průmyslu na přímý vývoz, v roce 2015 vzrostl na 73,3 % z tržeb průmyslové činnosti, a byl ze všech krajů nejvyšší.
- Objem základní stavební výroby firem se sídlem v kraji i objem stavebních prací prováděných na území kraje v posledních třech letech vzrostl, zvýšila se i produktivita práce v tomto odvětví.
- Bylo vydáno nejméně stavebních povolení od poloviny 90. let a předpokládaná hodnota povolených staveb meziročně klesla o šestinu.
- Obdobně klesl i počet zahájených bytů, kterých bylo v roce 2015 započato nejméně od roku 1996. Počet dokončených bytů v kraji třetím rokem stagnuje.
- Počet evidovaných osobních aut vzrostl od roku 2010 téměř o 11 %.
- V kraji se v roce 2015 ubytovalo přes milion hostů a přijelo jich o 18,7 % více.

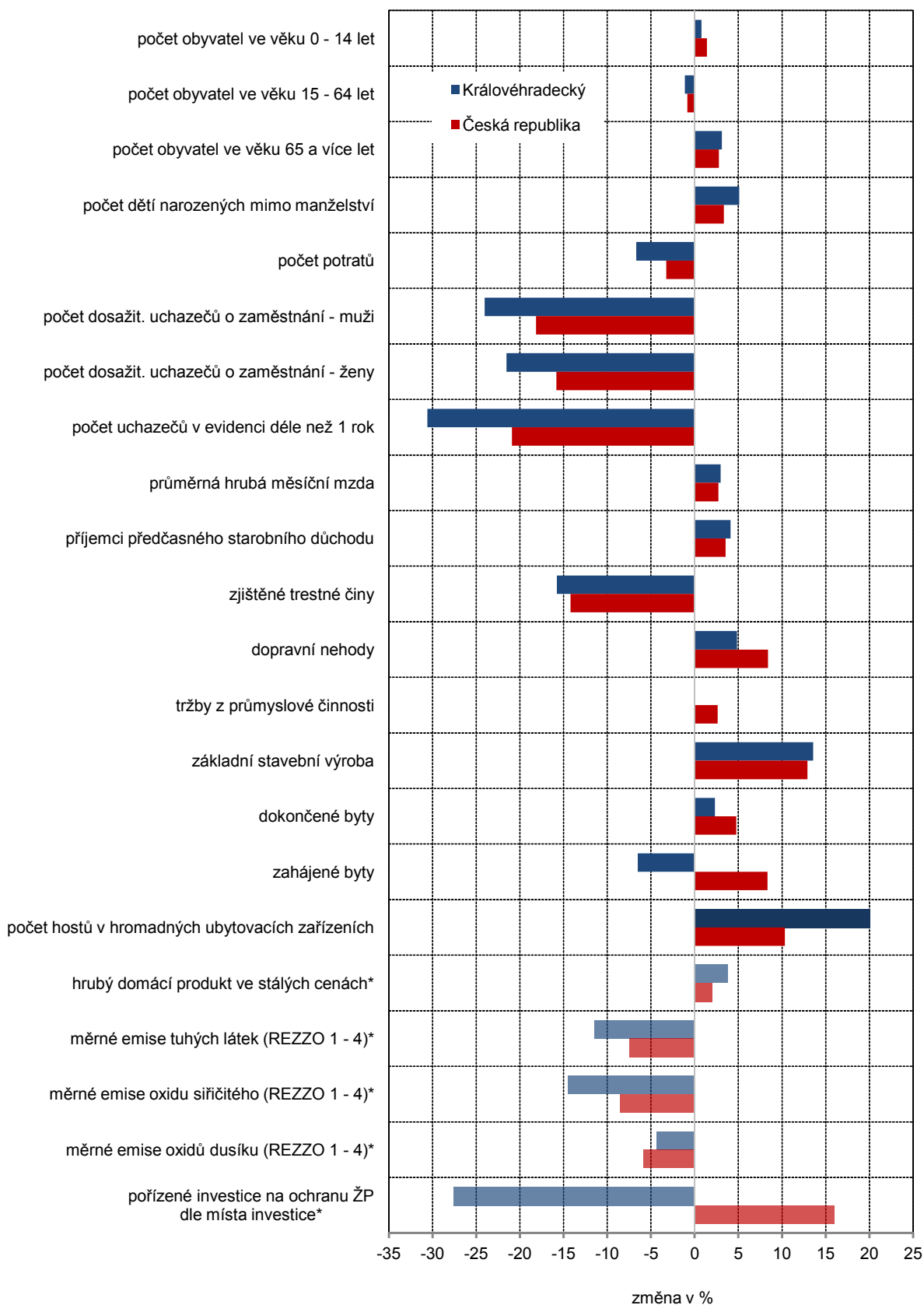
Životní prostředí

Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým.

- Orné půdy ubývá; lesních pozemků přibýlo.
- Obhospodařovaná půda zabírá 85 % zemědělské půdy kraje.
- Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %.
- Chráněná území zaujímají více než pětinu rozlohy kraje.
- V roce 2015 vzrostla meziročně spotřeba vody, zastavil se klesající trend.
- Ceny vodného i stočného rostly.
- V kraji je 132 čistíren odpadních vod, 130 jich pracovalo na mechanicko-biologickém principu.
- Emise hlavních znečišťujících látek klesaly, nejvíce u oxidu siřičitého.

Změna hodnot vybraných ukazatelů v Královéhradeckém kraji a ČR mezi roky 2014 a 2015

* změna hodnot mezi roky 2013 a 2014

Postavení Královéhradeckého kraje v rámci České republiky

Z hlediska geografického je Královéhradecký kraj velice rozmanitý, a tím je i do jisté míry dáno jeho postavení mezi ostatními kraji České republiky. Stabilitě kraje již z historického hlediska přispívá struktura průmyslu, zemědělství i služeb. Obyvatelstvo kraje podle věkového složení patří k nejstarším v republice a zvyšuje se postupně podíl obyvatel nad 65 let i jejich podíl na počtu dětí ve věku 0 až 14 let.

Královéhradecký kraj lze charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. V kraji se nachází úrodná Polabská nížina (202 m n.m.) s řekou Labe i nejvyšší pohoří a hora České republiky Krkonoše s vrcholem Sněžkou (1 602 m n.m.). Kraj tak má mezi kraji nejvyšší výškový rozdíl, tj. 1 400 m. Dalším významným pohořím jsou Orlické hory s nejvyšší horou Velká Deštná (1 115 m n.m.). Rozmanitá krajina a přírodní krásy jsou základem bohatého cestovního ruchu v kraji, který každoročně přivítá velké množství návštěvníků. V kraji se nacházejí i světoznámé lázně – Janské Lázně a zoologická zahrada se safari ZOO Dvůr Králové nad Labem a množstvím afrických zvířat. S pohořími také souvisí poloha kraje, který sousedí s Polskem v délce více než 200 km státní hranice, což podporuje rozvoj obchodu, příhraničního cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce sousedících obcí i místních akčních skupin.

Neměnná sídelní struktura již od roku 1995 představuje 448 obcí, z nichž k 31. 12. 2015 mělo 48 statut města a 12 statut městyse. Města Královéhradeckého kraje tvoří 8 % počtu měst a 5 % městského obyvatelstva v České republice. Podíl městského obyvatelstva v kraji dosáhl celkem 66,7 %, celorepublikový podíl byl 69,3 %. Hlavním centrem kraje je statutární město Hradec Králové s 92 891 obyvateli, druhým největším městem s 30 812 obyvateli je město Trutnov, třetím Náchod s 20 267 obyvateli a následují města s méně než 20 tisíci obyvateli. Pět měst mělo méně než tisíc obyvatel. Průměrná rozloha obce je 1 062 ha a průměrný počet obyvatel v obci dosáhl 1 231 osob.

Rozlohou 4 759 km² zaujímá Královéhradecký kraj šest procent rozlohy České republiky a řadí se na 9. místo v pořadí krajů. K 31. 12. 2015 představovala zemědělská půda 58 % celkové rozlohy kraje, podíl orné půdy činil 40 % a lesy pokrývaly území z 31 %. Počtem 551 421 obyvatel se kraj podílí na obyvatelstvu celé republiky 5,3 %.

Od prosince 2006 je v kraji v provozu dálnice, která spojuje krajské město s Prahou a umožnila tak kvalitnější dopravní spojení a propojení na dálniční síť České republiky.

Statistická specifika kraje

- Na tvorbě HDP v České republice se kraj podílí zhruba 4,6 procenty (2014).
- Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele na úrovni 87,9 % republikového průměru (2014).
- V odvětvové struktuře hrubé přidané hodnoty kraje převažuje sektor služeb s 48,8 % (2014), následuje sekundér s podílem 46,8 % a primární sektor tvořil 4,4 %.
- Průměrný věk obyvatel dosáhl ke konci roku 2015 již 42,5 let, u mužů 41,0 let, u žen 43,9 let a je dlouhodobě nad celorepublikovým průměrem (41,9 let) a nejvyšší mezi kraji.
- Nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (65,3 %).
- Nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (19,6 %).
- Naděje dožití v našem kraji je dlouhodobě jedna z nejvyšších v České republice. V roce 2015 byla hodnota při narození u mužů 76,6 let a u žen 81,9 let, což bylo 3. resp. 6. místo mezi kraji.
- Vysoký počet a kapacita hromadných ubytovacích zařízení poskytl v roce 2015 třetí největší počet přenocování pro hosty mezi kraji po Hl. městě Praha a Karlovarském kraji.

1. Demografický vývoj

Počet obyvatel je dlouhodobě stabilní, posledních pět let mírně klesal, tempo se v roce 2015 zpomalilo...

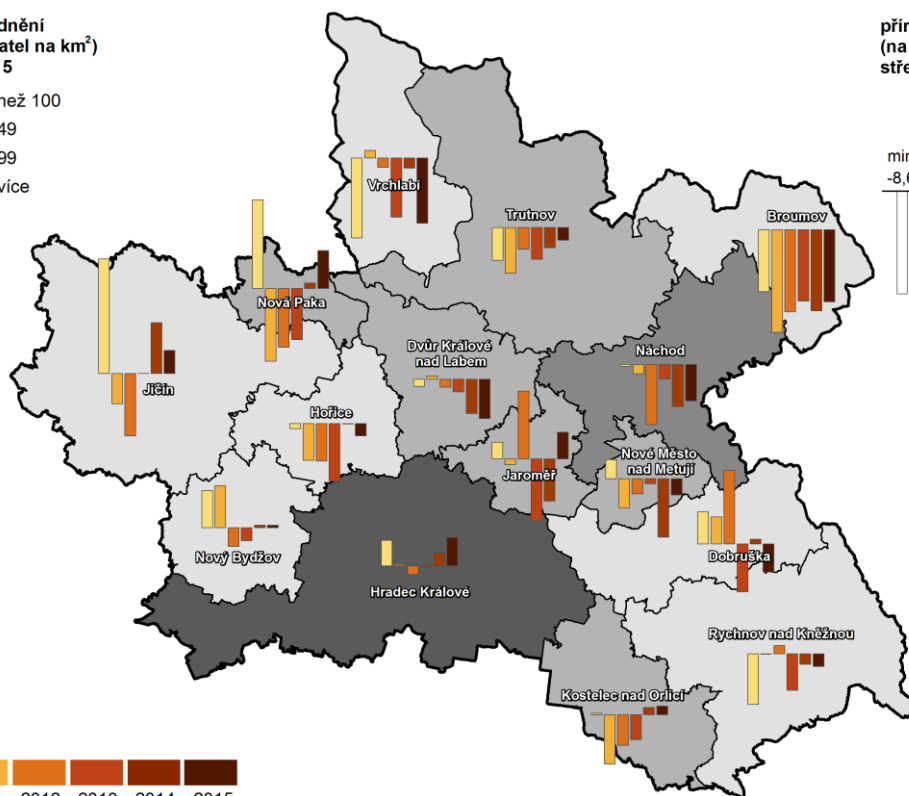
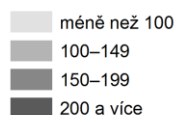
Počet obyvatel kraje je dlouhodobě stabilní. V současné době obyvatel v kraji postupně ubývá, ale tempo úbytku se stále zpomaluje. Meziroční změny celkového přírůstku obyvatel se od roku 2000 pohybovaly v rozmezí -0,3 % do 0,5 %. Počet obyvatel Královéhradeckého kraje dosáhl k 31. 12. 2015 celkem 551 421 osob, z toho 280 262 žen, tj. 50,8 %. Počet obyvatel se meziročně snížil o 169 osob a pokles byl menší než v roce 2014. Šlo o nejnižší počet obyvatel od roku 2007. Stále je to ale více než počet v roce 2000, kdy kraj vznikl jako vyšší územní samosprávný celek, a měl 550 780 obyvatel. Ve sledovaném období uplynulých pěti let došlo k poklesu o 3 134 osob.

...obyvatelstvo ubylo ve třech okresech, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov.

Růst počtu obyvatel kraje nastal v období let 2005 až 2008 a 2010, od roku 2011 klesá. Pokles stavu byl ovlivněn úbytkem obyvatel v okresech při hranici s Polskem, tj. Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a Náchod, v nich pak ve všech sledovaných letech nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov, dále ve správních obvodech Náchod, Trutnov a Dvůr Králové nad Labem. Naopak v okresech Hradec Králové a Jičín došlo v roce 2015 k celkovému přírůstku počtu obyvatel.

Pohyb obyvatel ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje v letech 2010 až 2015

**hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2015**

Zdroj: ČSÚ

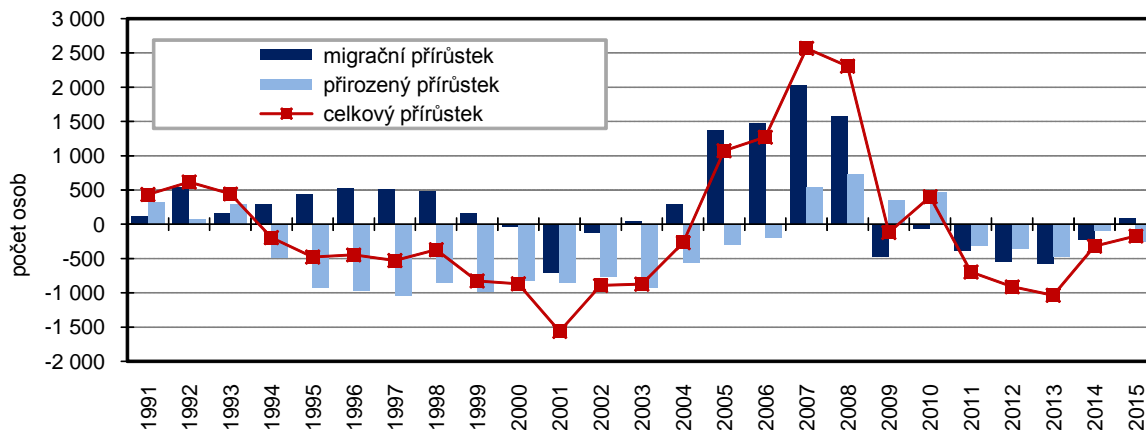
Pátým rokem došlo k přirozenému úbytku obyvatel kraje...

Již pátým rokem ubylo obyvatelstvo kraje přirozenou měnou, nejnižší přirozený úbytek byl v roce 2014, nejvyšší rok předtím. V relativním vyjádření činil v roce 2015 tento meziroční úbytek 0,5 osob na 1 000 obyvatel středního stavu. V dlouhodobém pohledu od roku 2000, kdy vznikly kraje, byl přirozený přírůstek až v roce 2007 a trval jen čtyři roky. Nejvyšší přirozený přírůstek byl v kraji zaznamenán v roce 2008, což byl nejlepší výsledek v posledních třiceti letech. Zatímco ještě v roce 2010 byl přirozený přírůstek obyvatel téměř ve všech krajích ČR kladný (kromě Moravskoslezského kraje), v roce 2015 ubylo přirozenou měnou obyvatelstvo v 11 krajích.

...přirozený přírůstek byl v okrese Hradec Králové a správních obvodech ORP Hradec Králové, Jaroměř, Jičín.

Přirozený přírůstek obyvatel byl v roce 2015 zaznamenán pouze v okrese Hradec Králové, nejvýraznější úbytek byl v okrese Trutnov a Náchod. Z pohledu nižších územních celků byl nejvýraznější úbytek ve správních obvodech Dvůr Králové nad Labem, Nový Bydžov a Broumov, naopak více dětí se narodilo než zemřelo obyvatel ve správních obvodech ORP Hradec Králové, Jaroměř a Jičín.

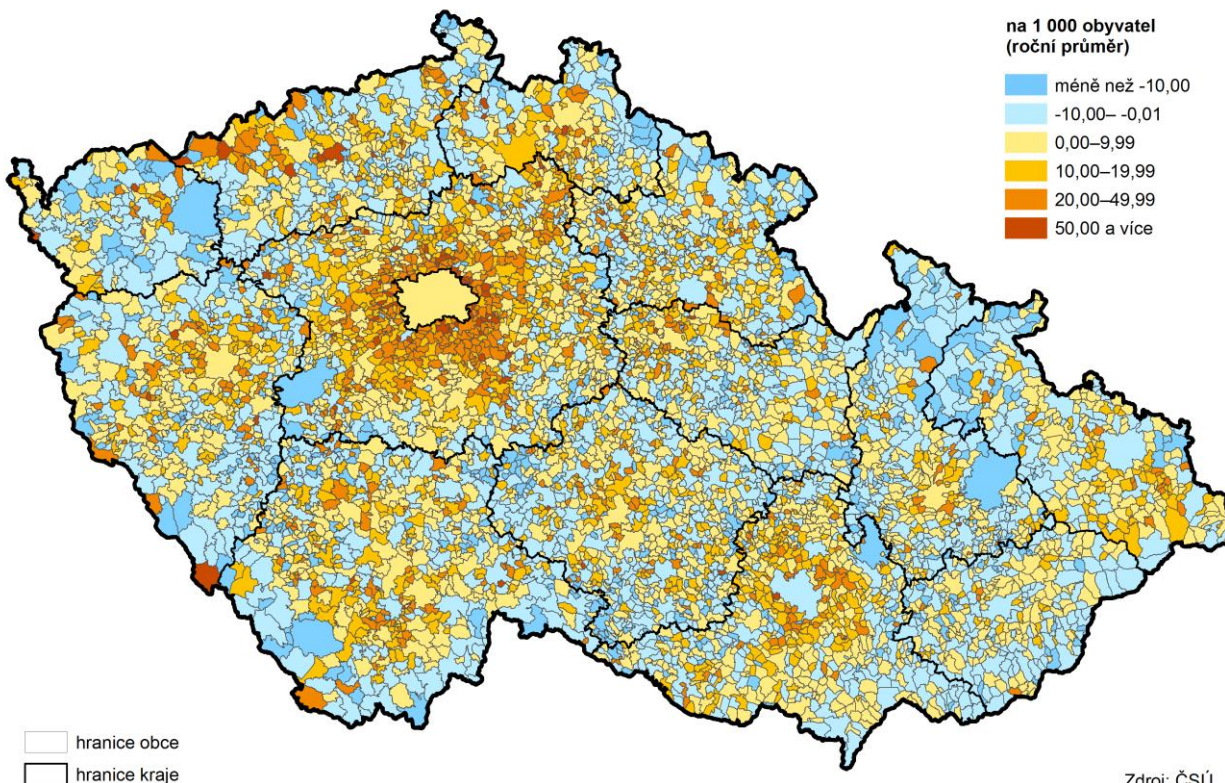
Graf 1.1 Celkový, přirozený a migrační přírůstek obyvatel v Královéhradeckém kraji

Po šesti letech přibyl v kraji obyvatel vlivem stěhování.

Od roku 2009, kdy započalo záporné migrační saldo, se stav obyvatel kraje snížil vlivem stěhování celkem o 2 045 osob. V roce 2015 se tento vývoj změnil, důsledkem stěhování se počet obyvatel zvýšil o 85 osob. Stěhování ubýlo v loňském roce obyvatelstvo v polovině krajů, nejvíce v kraji Moravskoslezském a Karlovarském.

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2010 až 2015

Zdroj: ČSÚ

Vliv stěhování byl nejméně výraznější v okresech Trutnov a Náchod...

...kladná migrace byla v okresech Hradec Králové a Jičín.

Zahraniční stěhování se týká více mužů...

...uvnitř kraje se stěhovalo 9 tisíc osob, tři čtvrtiny mezi obcemi okresu.

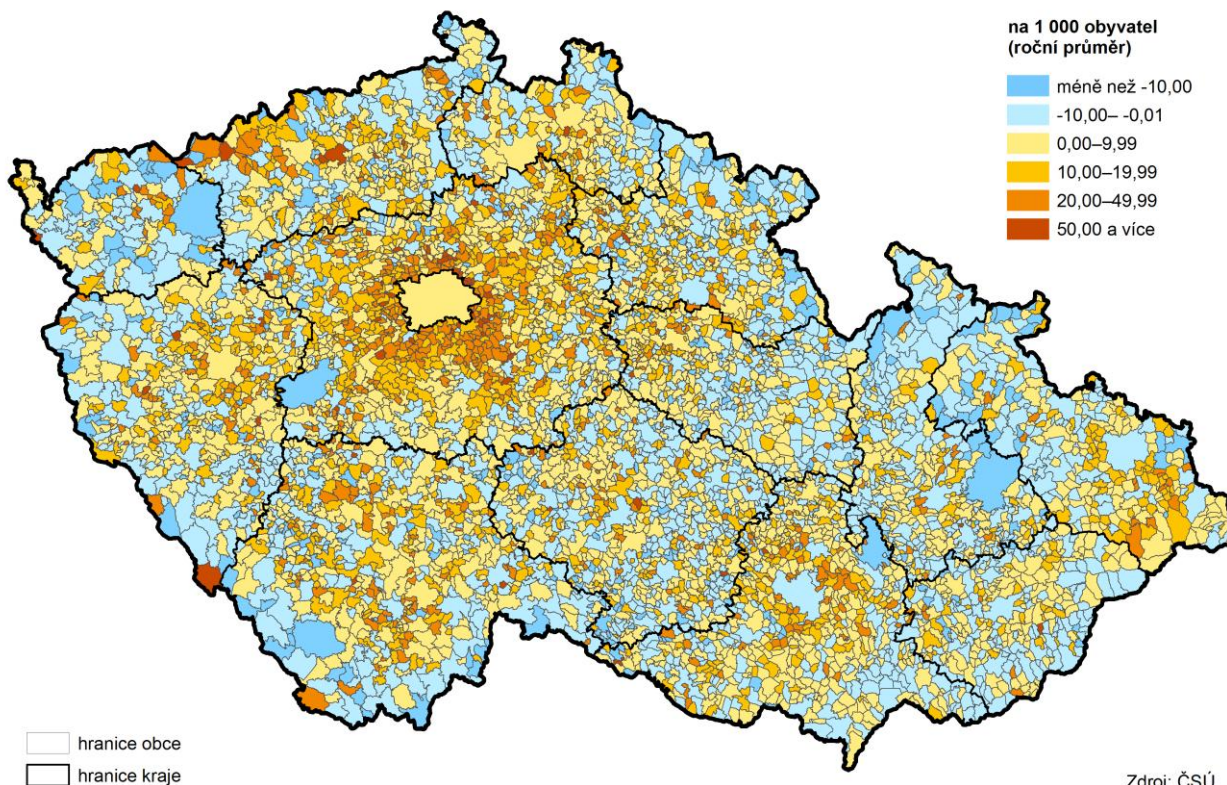
Z hlediska meziokresního srovnání nastal v roce 2015 úbytek obyvatel stěhování v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, nejvíce v okresech Náchod a Trutnov, kde migrací ubylo meziročně shodně 175 osob, a migrací ubývá obyvatelstvo obou okresů trvale od roku 2009.

V okresech Hradec Králové a Jičín byl naopak migrační přírůstek, který trvá poslední 3 roky a ovlivňuje tak příznivě celkové snižování obyvatel kraje vlivem migrace.

Z kraje se v průběhu roku 2015 vystěhovalo celkem 4 421 obyvatel, z toho 4 001 do ostatních krajů ČR a 420 do ciziny. Do ciziny se stěhovali více muži (57 % vystěhovalých do ciziny). Do kraje se přistěhovalo 4 506 obyvatel, z toho 3 674 z jiných krajů ČR a 832 obyvatel z ciziny, mužů se z ciziny opět přistěhovalo více než žen (55 %).

Objem vnitřního stěhování (stěhování obyvatel v rámci kraje) představoval v roce 2015 celkem 8 900 osob, z toho 4 044 mužů. Za sledované období je tento objem stabilní a pohybuje se kolem 9 tisíc osob, z toho jedna čtvrtina stěhování probíhá mezi okresy kraje, zbývající tři čtvrtiny vnitřního stěhování jsou mezi obcemi v rámci okresu.

Přírůstek/úbytek počtu obyvatel stěhování v obcích v letech 2010 až 2015

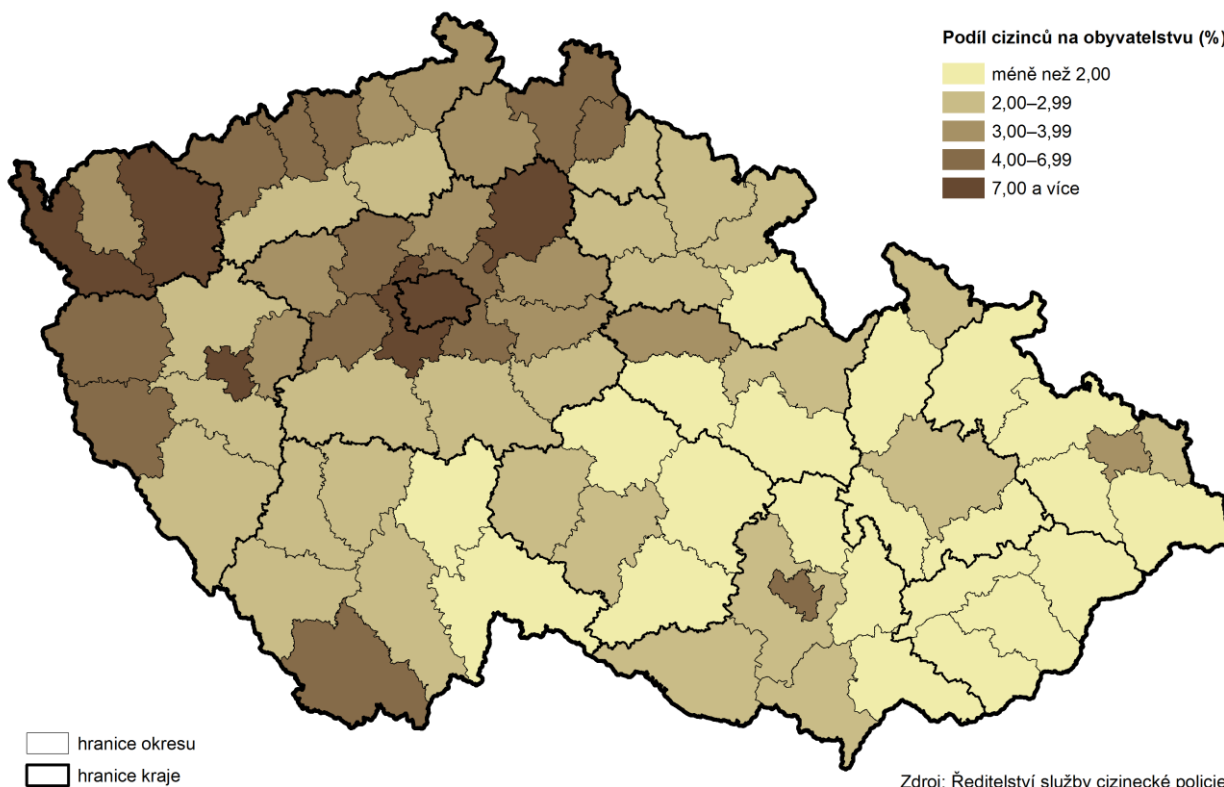
Nejlidnatější okres je Hradec Králové.

Cizinci se podílejí na obyvatelstvu kraje 2,5 %.

Z hlediska meziokresního srovnání je nejlidnatějším okresem Hradec Králové s 163 tisíci obyvateli, kde podíl krajského města činil 57 %. Naopak okres Rychnov nad Kněžnou je z populačního hlediska nejmenším okresem kraje, na jeho území žije 79 tisíc obyvatel. Hustotou 116 obyvatel na km² je kraj pod úrovní průměrné hustoty ČR se 134 obyvateli na km². V okresech kraje se hustota obyvatel pohybovala v intervalu od 183 obyvatel na km² v okrese Hradec Králové po 80 obyvatel na km² v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Z celkového počtu obyvatel v kraji žilo ke konci roku 2015 celkem 13 683 cizinců (bez azylantů). Jejich podíl se ve sledovaném období pohyboval kolem 2,5 %. Nejnížší podíl jich bydlel v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Cizinci v okresech k 31. 12. 2015

Sídelní struktura se nemění...

Královéhradecký kraj má dlouhodobě stabilní sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2015 mělo 48 obcí statut města a 12 obcí statut městyse. Městské obyvatelstvo Královéhradeckého kraje tvořilo k 31. 12. 2015 dvě třetiny obyvatel, což představuje 367 970 osob, a je ve sledovaném období stabilní s postupným mírným snižováním podílu již od roku 2008. Během roku 2015 ubylo ve městech celkem 837 obyvatel, nejvíce to bylo v roce 2011 (celkem 2 381 osob). Ve venkovských obcích (nemají statut města) žilo 183 451 obyvatel s meziročním zvýšením o 837 osob, tj. o 0,5 %.

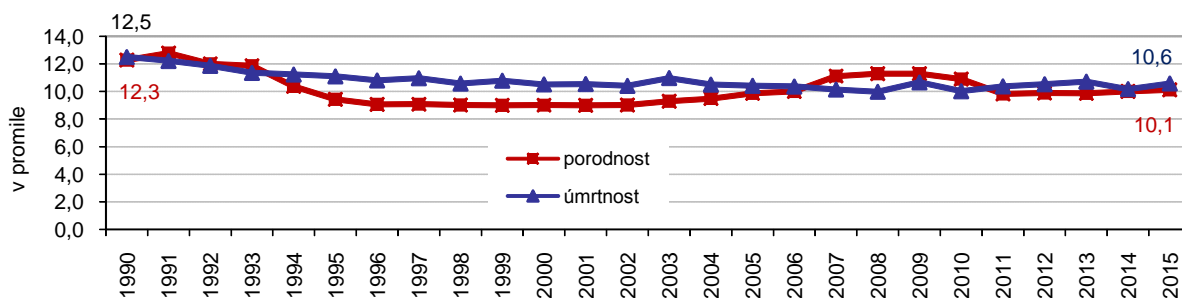
...v obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina osob.

Ve 405 obcích do 2000 obyvatel žilo ke konci roku 2015 celkem 182 934 osob, tj. třetina (33,2 %). Skupina obcí (měst) nad 2 000 obyvatel je dlouhodobě stabilní. V nejmenších obcích do 200 obyvatel, kterých bylo v kraji celkem 103, žilo 2,6 % obyvatel kraje a v nejpočetnější skupině obcí s 200–499 obyvateli bydlela desetina osob. Metropole Hradec Králové měla ke konci roku 2015 celkem 92 891 obyvatel, tj. 16,8 % obyvatel kraje a v dalších dvou největších městech Trutnově a Náchodě bydlela téměř desetina obyvatel kraje.

Porodnost v kraji poslední dva roky vzrostla...

V průběhu roku 2015 se v Královéhradeckém kraji živě narodilo 5 582 dětí, tj. 10,1 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 882 chlapců a 2 700 dívek). Meziročně je to o 64 dětí více a ve sledovaném období se nejvíce dětí narodilo v roce 2010 v celkovém počtu 6 021. Absolutně se nejvíce dětí narodilo v okrese Hradec Králové (1 694 dětí), v relativním vyjádření (tj. v přepočtu na 1 000 obyvatel) se narodilo nejvíce dětí v okrese Jičín (10,8 ‰).

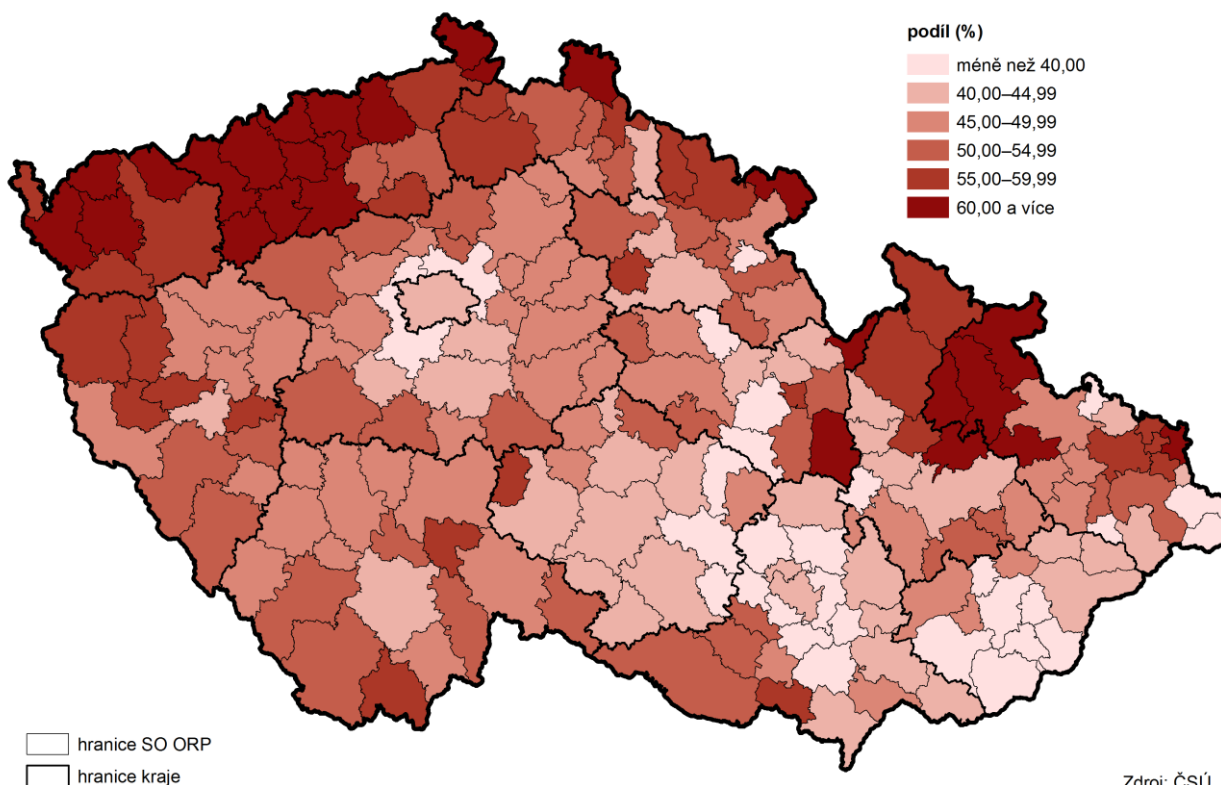
Graf 1.2 Porodnost a úmrtnost v Královéhradeckém kraji

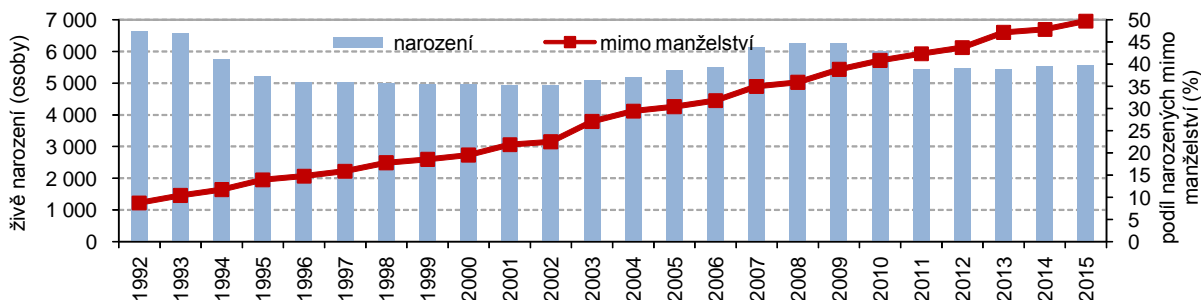
...podíl dětí narozených mimo manželství se trvale zvyšuje a dosáhl již poloviny počtu narozených dětí.

V manželství se v roce 2015 narodilo 2 805 dětí, tj. 50,3 %. Nejvíce dětí (2 612, tj. 46,8 %) se narodilo jako prvorozených, 2 094 dětí (tj. 37,5 %) se narodilo jako druhých v pořadí, zbývajících 876 dětí (tj. 15,7 %) se narodilo jako třetí a další sourozenec. Pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2015 dosáhl téměř poloviny počtu narozených dětí v kraji a byla to tak nejvyšší hodnota v průběhu sledovaného období. V mezikrajském srovnání zaujal kraj hodnotou 49,7 % již 5. místo, ve Zlínském kraji byl podíl dětí narozených mimo manželství o 9,1 p.b. nižší, naopak v Karlovarském kraji byl podíl o 12,8 p.b. vyšší. Podíl byl ještě v roce 2008 pod celorepublikovým průměrem, až od roku 2009 se dostal nad republikovou hodnotu.

Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2015

Graf 1.3 Narození a narození mimo manželství v Královéhradeckém kraji

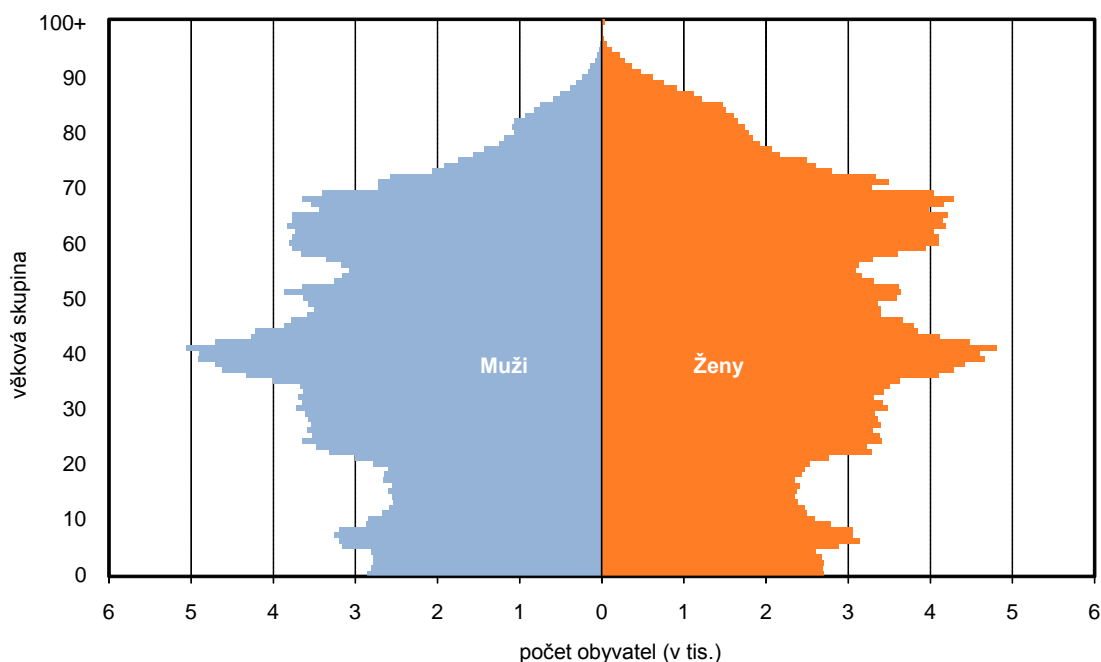
Úmrtnost meziročně stoupla.

V kraji zemřelo během roku 2015 celkem 5 836 obyvatel, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu je to 10,6 osob. V porovnání s rokem 2014 v kraji zemřelo o 222 osob více. Absolutně zemřelo nejvíce osob v okrese Hradec Králové (1 634 osob), relativně v okrese Jičín (11,3 ‰). Relativní počet zemřelých v kraji dosáhl hodnoty 10,6 ‰ (průměr ČR 10,5 ‰), tato hodnota byla mezi ostatními kraji osmá nejvyšší. Nejméně zemřelých na 1 000 obyvatel středního stavu bylo zjištěno v Hl. městě Praze (9,8 ‰), nejvíce osob v relativním vyjádření zemřelo v Ústeckém a Moravskoslezském kraji (shodně 11,2 ‰).

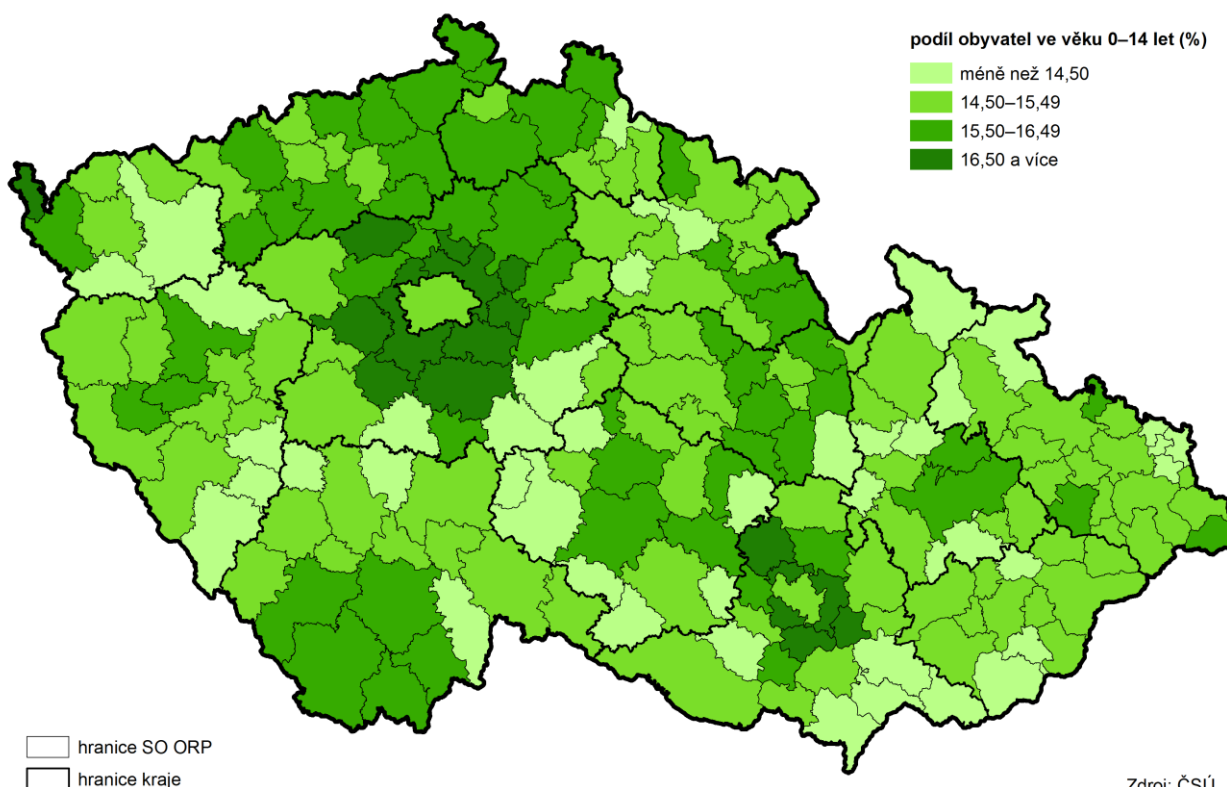
Obyvatelstvo kraje patří v ČR již třetí rok k nejstarším...

Věkové složení charakterizuje průměrný věk obyvatel, který ke konci roku 2015 dosáhl již 42,5 let, u mužů 41,0 let a u žen 43,9 let. Průměrný věk v kraji dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr o 0,6 p.b. v roce 2015 i podle pohlaví. Mezi kraji je tak průměrný věk od roku 2013 nejvyšší, v předchozích letech to bylo vždy druhé místo za Hl. městem Prahou. Stejně tomu bylo u mužů i u žen. V okresním pohledu je nejvyšší průměrný věk v okrese Hradec Králové a naopak nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou. Nárůst průměrného věku je v posledních letech o dvě desetiny ročně, 40-ti letou hranici překročil v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranici 40-ti let.

Graf 1.4 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2015

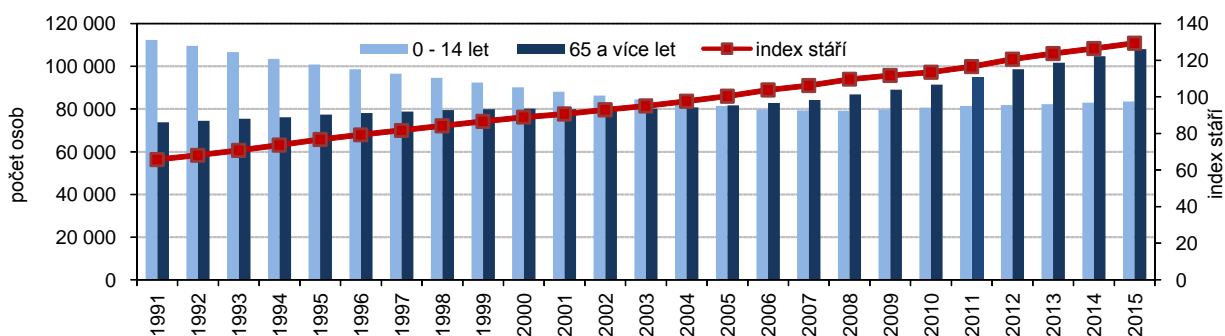
Děti ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

...nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let a nejnižší podíl 15–64 let mezi kraji...

Královéhradecký kraj patří k věkově nejstarším v České republice a ke konci roku 2015 měl mezi kraji nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (19,6 %) a nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (65,3 %). Podílem dětí 15,2 % (věková skupina 0–14 let) zaujal kraj prostřední příčku, nejvyšší podíl dětí měl ke konci roku 2015 Středočeský kraj (17,0 %).

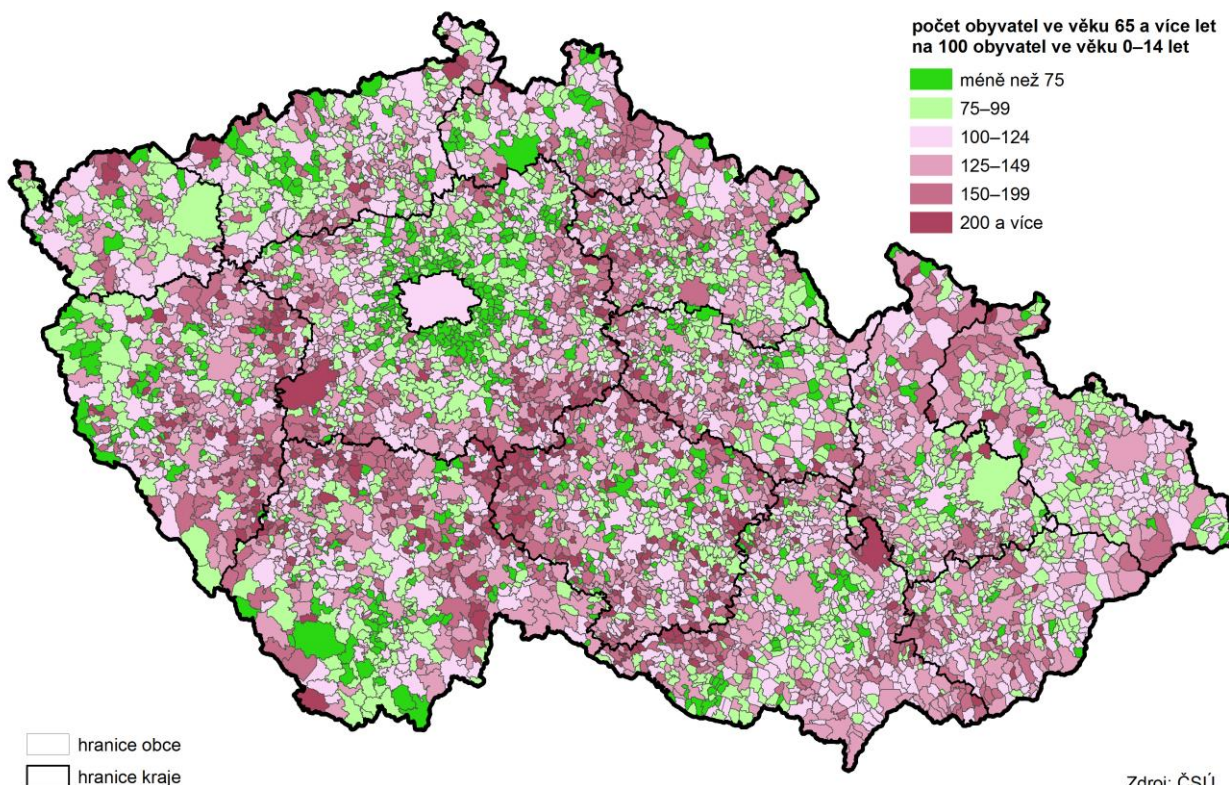
Graf 1.5 Děti, senioři a index stáří v Královéhradeckém kraji

...index stáří se dlouhodobě zvyšuje a je nejvyšší mezi kraji.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi nejnižší a nejvyšší věkovou skupinou obyvatel. V kraji se dlouhodobě zvětšuje rozdíl mezi počtem osob v nejmladší a nejstarší věkové kategorii, v roce 2005 poprvé převýšil počet osob nejstarší věkové kategorie dětskou složku o 259 osob, v roce 2015 to bylo již o 14 491 osob. Na 100 dětí ve věku 0–14 let připadlo v kraji v roce 2015 již 129,3 osob 65-letých a starších, přitom průměrně v České republice to bylo 119,0 osob. Mezi kraji je to už dva roky první pořadí těsně před Zlínským krajem. Poměr nejmladší a nejstarší věkové kategorie se velmi liší v závislosti na pohlaví, index stáří u mužů dosáhl v roce 2015 hodnoty 105,5 a u žen 154,4. Krajský index stáří převyšuje republikovou hodnotu o 10,3 p.b., index stáří u mužů je o 9,0 p.b. a u žen o 11,8 p.b. vyšší. Nejvyšších hodnot dosahuje v okrese Hradec Králové.

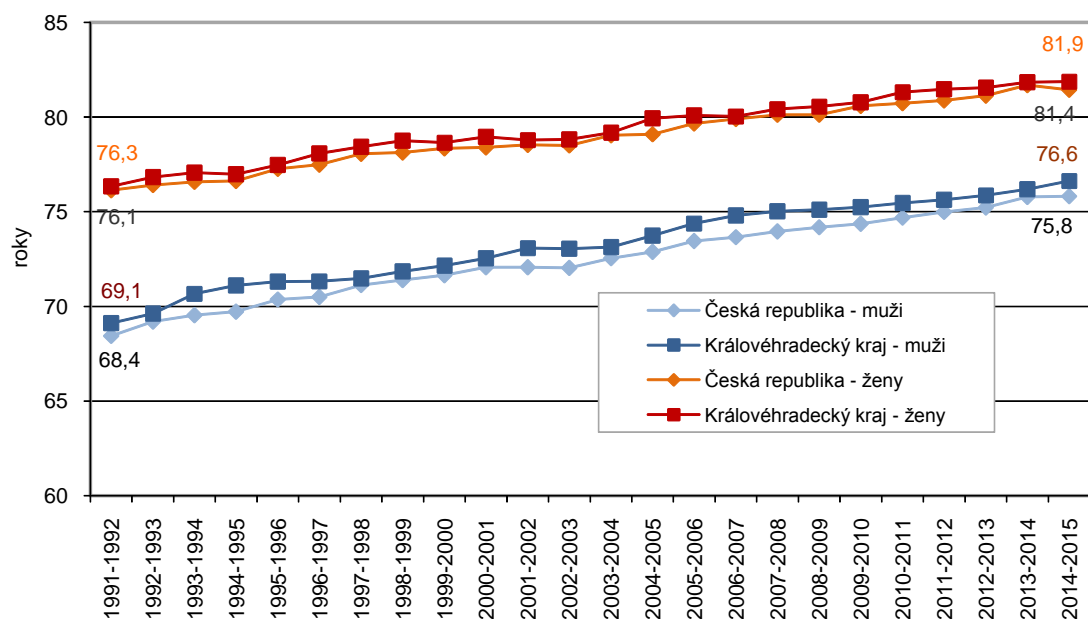
Index stáří v obcích k 31. 12. 2015

Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR.

Naproti tomu můžeme v kraji sledovat příznivý vývoj ukazatele naděje dožití, jehož hodnota odráží kvalitu života. Královéhradecký kraj dosahuje dlouhodobě nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky, zejména u mužů. Obecně se hodnota ukazatele naděje dožití při narození stále zvyšuje, a to důsledkem poklesu intenzity úmrtnosti.

Graf 1.6 Naděje dožití mužů a žen v Královéhradeckém kraji v letech 1991 až 2015 při narození (0 letí)

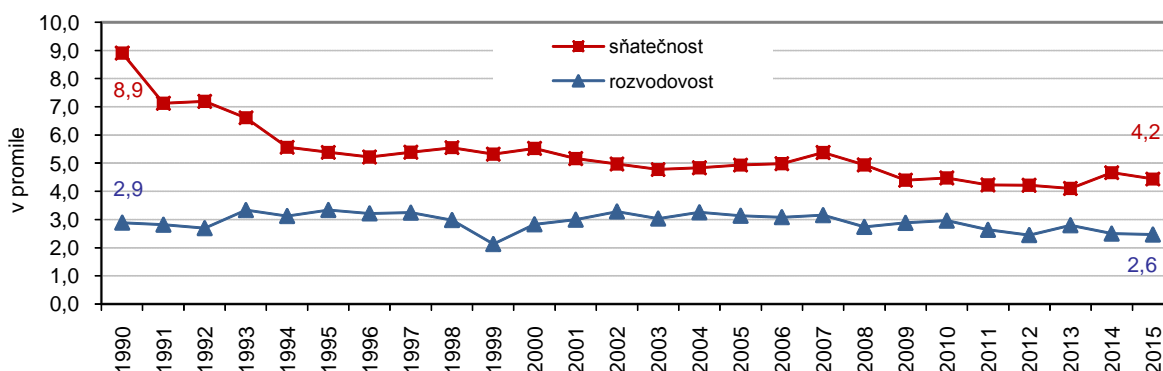
Narozený chlapec má naději dožítí 76,6 let a dívka 81,9 let.

Podle posledních údajů by se chlapec narozený v roce 2015 měl pravděpodobně dožít 76,6 let a dívka 81,9 let. Naděje dožítí mužů i žen Královéhradeckého kraje je nad úroveň celorepublikové hodnoty po celé uplynulé 20-ti leté období a rozdíl mezi pohlavími se postupně mírně snižuje. V mezikrajském srovnání byla v roce 2015 naděje dožítí mužů třetí nejvyšší za Hl. městem Prahou a Krajem Vysočina a u žen šestá nejvyšší. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 38 a 39 let a u žen 40 a 41 let.

Sňatečnost dlouhodobě klesá, v roce 2015 byla těsně pod celorepublikovým průměrem.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 uzavřeno celkem 2 465 sňatků, což je o 43 méně než v roce 2014. Ve dvacetileté časové řadě byl nejnižší počet uzavřených manželství v roce 2013, následující dva roky vzrostl nad tuto hodnotu. Průměrný věk ženichů a nevěst se postupně zvyšuje. Z hlediska meziokresního srovnání bylo absolutně nejvíce sňatků uzavřeno v okrese Hradec Králové (734 sňatků), relativní nejvyšší počet sňatků byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou (4,8 ‰). Z dlouhodobého hlediska sňatečnost v kraji klesá, v roce 2015 bylo uzavřeno 4,5 sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu. V mezikrajském srovnání, v přepočtu základních demografických událostí na 1 000 obyvatel středního stavu, zaujal Královéhradecký kraj počtem sňatků 4,5 ‰ dvanácté místo, krajská hodnota byla 0,1 p.b. pod průměrem ČR.

Graf 1.7 Sňatečnost a rozvodovost v Královéhradeckém kraji

Věk ženichů a nevěst opět vzrostl...

U ženichů činil průměrný věk 35,7 let, nevěstám bylo v průměru 32,7 let. Nevěsty se v kraji poprvé vdávaly v průměru ve věku 28,9 let, zatímco v roce 2010 byly průměrně o 1 rok mladší, průměrný věk ženichů při prvním sňatku byl 31,7 roků, což je také o 1 rok více než v roce 2010. Hranici třiceti let překročili ženiši při prvním sňatku v dlouhodobém vývoji poprvé v roce 2008.

...věk manželů při rozvodu se zvýšil.

V kraji bylo během roku 2015 rozvedeno celkem 1 360 manželství, což je meziročně jen o 19 rozvodů méně. Nejvíce manželství bylo rozvedeno v okrese Hradec Králové (392 rozvodů), relativně pak v okrese Rychnov nad Kněžnou (2,6 ‰). Téměř každé druhé rozváděné manželství trvalo 15 a více let, manželství s nezletilými dětmi bylo rozvedeno celkem 778, tj. 57,2 %. Dlouhodobě se zvyšuje průměrný věk manželů při rozvodu, muži se v roce 2015 rozváděli v průměru ve věku 44,2 let, ženy ve 41,3 letech a poprvé překročily hranici 40 let v roce 2013, u mužů to bylo již v roce 2005.

Rozvodovost nižší a pod celorepublikovým průměrem.

Index rozvodovosti meziročně spíše stagnoval. Na 100 sňatků připadlo 55 rozvodů, což byla s rokem 2014 nejnižší rozvodovost v letech 2010 až 2015. Na 1 000 obyvatel středního stavu bylo rozvedeno 2,5 manželství a hodnota byla těsně pod průměrnou rozvodovostí za ČR.

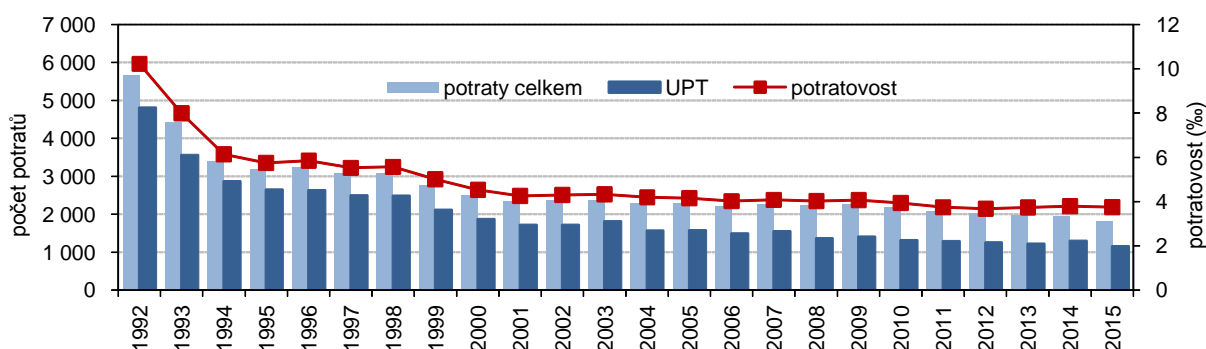
Míra potratovosti poklesla na nejnižší hodnotu...

Míra potratovosti vyjádřená počtem potratů na 1 000 obyvatel středního stavu v posledních letech v kraji mírně klesá. Hodnota roku 2015 s 3,3 ‰ meziročně opět poklesla, v dlouhodobém pohledu dosáhla minima. Více než tři pětiny potratů tvoří umělá přerušování těhotenství (UPT), jejichž podíl každoročně klesá a v roce 2015 byl z dlouhodobého hlediska nejnižší. Necelá pětina z nich byla ze zdravotních důvodů.

...potratový index klesá.

Potratový index (počet potratů na 100 narozených) v posledních dvou letech také klesá, v roce 2015 dosáhl hodnoty 32,3, což byla nejnižší hodnota v dlouhodobém vývoji i ve sledovaném období.

Graf 1.8 Potraty a potratovost v Královéhradeckém kraji

Projekce do roku 2050
Očekává se o desetinu méně obyvatel...

Český statistický úřad zveřejnil v lednu 2013 výsledky Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050, která poskytuje cenné informace o očekávaném demografickém vývoji Královéhradeckého kraje i se započtením migrace. Královéhradecký kraj by měl mít v roce 2050 o desetinu méně obyvatel než dnes. Počet obyvatel však zůstane nad hranicí půl milionu osob. Neočekává se vyšší porodnost než v poslední populační vlně. Počet zemřelých se bude zvyšovat s menší intenzitou a seniorů bude přibývat. Podíl na celkovém počtu obyvatel České republiky si kraj zachová na úrovni 5 %. Lidnatost v porovnání s ostatními kraji bude o jednu příčku vyšší.

...počty narozených dětí vyšší nebudou...

V poslední vlně zvýšené porodnosti vrcholil počet živě narozených dětí v Královéhradeckém kraji v roce 2009, v následujících letech se počty živě narozených dětí snižovaly a ani v budoucnu se k hodnotám z let 2007–2009 kraj nepřiblíží. Vlivem vyšší porodnosti v prvním desetiletí tohoto století se očekává ve 30. letech mírné zvýšení počtu narozených, ale po roce 2040 by měly počty živě narozených dětí v kraji opět klesat.

...seniorů bude v populaci třetina.

Největší změny nastanou ve věkové struktuře obyvatel. Seniorů nad 65 let věku bude v kraji přibývat. Postupně zestárnou všechny kraje. Podle zpracované projekce se ukazuje, že pozice kraje z hlediska podílu seniorů se bude měnit, a to tak, že na konci roku 2030 bude třetí a v roce 2050 až šestý. Do poloviny století se zvýší podíl 65 a víceletých osob v populaci Královéhradeckého kraje téměř na třetinu. Podíl seniorů v současnosti dosahuje 18 % a je mezi kraji nejvyšší. Hranici 20 % by měl tento podíl překonat již za tři roky a hranici 30 % v roce 2041. Průměrný věk obyvatel vzroste v kraji na 48,9 let.

Domácnosti
V kraji žije 5,3 % domácností ČR.

Demografický vývoj je úzce spjat se sociální a ekonomickou situací společnosti a odráží se v něm vzájemné vazby. V souvislosti se změnami ve věkové struktuře populace dochází i ke změnám ve skladbě domácností. Pravidelné šetření Životní podmínky (SILC), které v České republice probíhá od roku 2005, přináší informace o složení domácností a výši jejich ročních příjmů. V Královéhradeckém kraji žilo v roce 2015 celkem 227,2 tisíc hospodařících domácností s průměrným počtem 2,39 osob, počet členů domácnosti se mírně snižuje. Na počtu domácností v České republice se kraj podílí 5,3 %. Počet hospodařících domácností stoupl v kraji od roku 2010 přibližně o 8 tisíc domácností.

Další údaje k demografickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hrdeckralove.czso.cz. Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#) a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#) Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

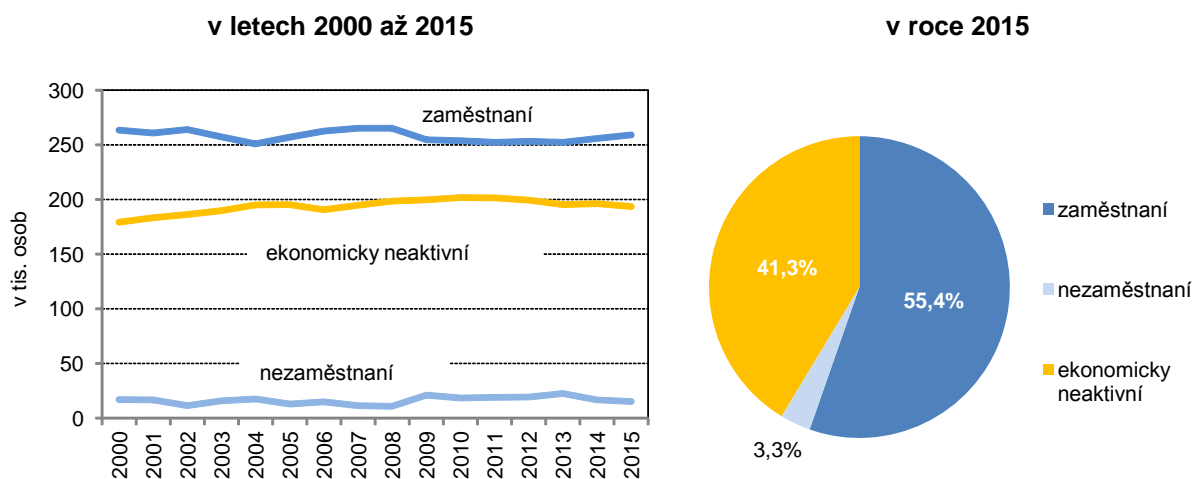
2. Sociální vývoj

Trh práce (VŠPS)

Data o ekonomické aktivitě z Výběrového šetření pracovních sil.

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS)¹ lze populaci ve věku nad 15 let rozdělit na ekonomicky aktivní a neaktivní. Účastníci na trhu práce (zaměstnaní a nezaměstnaní) tvoří pracovní sílu kraje, využitý pracovní potenciál představují osoby zaměstnané. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, studenti a osoby pečující o rodinu.

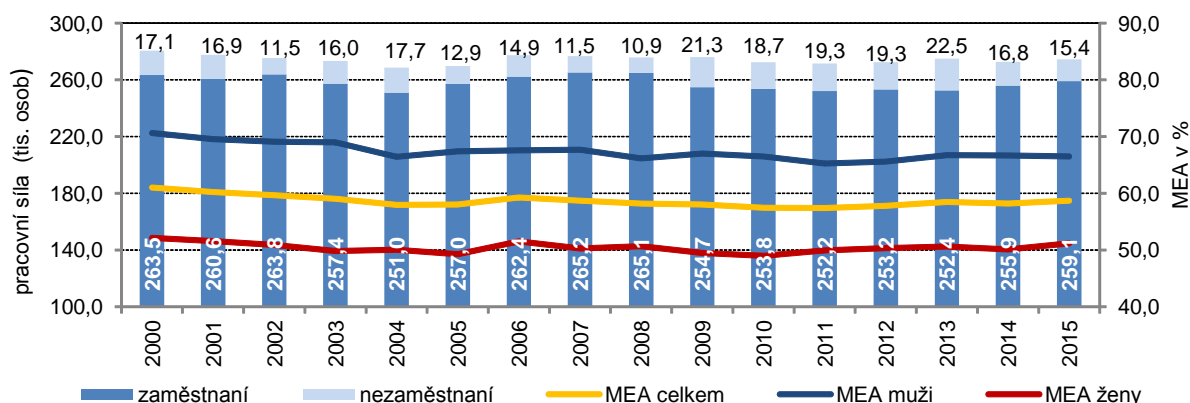
Graf 2.1 Obyvatelstvo starší 15 let podle ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji

Pracovní síla v kraji roste pomalu.

Pracovní sílu kraje tvořilo v roce 2015 celkem 274,5 tis. osob (259,1 tis. zaměstnaných a 15,4 tis. nezaměstnaných osob), meziročně i proti roku 2010 vzrostla jen velmi mírně (o necelé 1 %). Z dlouhodobého hlediska byl vývoj pracovní síly kolísavý, odrážel demografické (stárnutí populace kraje) i ekonomické jevy a procesy (prodlužování věku odchodu do důchodu). Dobrým signálem je růst zaměstnaných v kraji na úkor osob nezaměstnaných v posledních dvou letech.

Graf 2.2 Struktura pracovní síly a míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji

Míra ekonomické aktivity v kraji zůstává

Pracovní síla tvořila v roce 2015 necelou polovinu celkového počtu obyvatel kraje. Dlouhodobý pokles míry ekonomické aktivity (MEA)² se změnil v roce

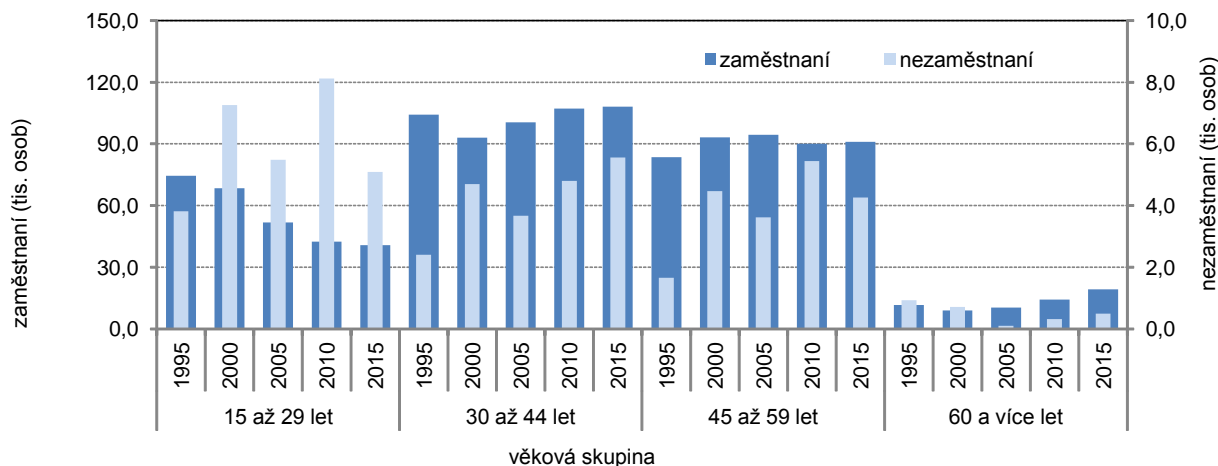
¹ Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) je organizováno od roku 1993, řídí se doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO) a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná. Při posuzování výsledků je třeba mít na zřeteli, že výsledky šetření jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou a to především na úrovni regionů.

² Míra ekonomické aktivity (MEA) vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a takových nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel starších 15 let.

podprůměrná.

2012 v mírný růst. V roce 2015 činila MEA v kraji 58,7 %, proti průměru ČR (59,4 %) mírně zaostala, mezi kraji to byla osmá příčka. Přetrvává výrazný rozdíl v MEA mezi oběma pohlavími, což má své důvody (rodičovská dovolená žen, rozdílný věk odchodu do důchodu, převaha ženského pohlaví mezi studenty středních a vysokých škol apod.). V roce 2015 dosáhla MEA mužů 66,5 % a žen 51,2 %, zatímco u žen byla téměř shodná s průměrem za ČR (51,3 %), u mužů za republikovým průměrem zaostala (o 1,5 p.b.).

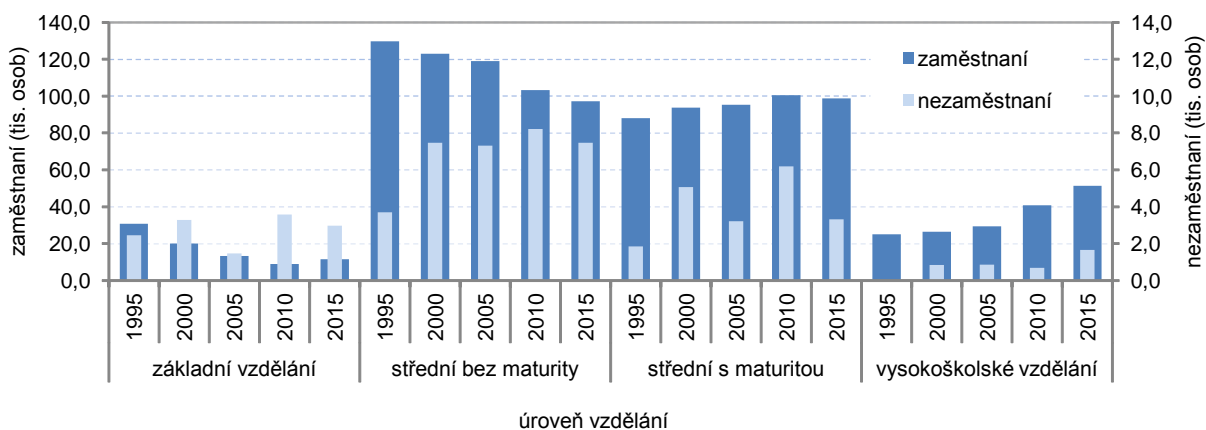
Graf 2.3 Pracovní síla podle věku a ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji

Roste zastoupení zaměstnaných osob ve věku nad 60 let.

Z pohledu věkové struktury převažují mezi zaměstnanými i mezi nezaměstnanými osoby ve věku 30–34 let, jejich podíl činil v roce 2015 celkem 41,7 % na celkovém počtu zaměstnaných, u nezaměstnaných byl podíl nižší (36,1 %). V kraji je patrný dlouhodobě vyšší podíl nezaměstnaných v nejmladší věkové skupině (15–29 let), v roce 2015 byl třetinový, průměr ČR byl o tři procenta nižší. Vzhledem k rostoucí hranici odchodu do důchodu se postupně zvyšuje zastoupení zaměstnaných osob ve věku 60 a více let (ze 4,2 % v roce 1995 na 7,4 % v roce 2015).

Graf 2.4 Pracovní síla podle vzdělání a ekonomického postavení v Královéhradeckém kraji

Roste podíl vysokoškoláků mezi zaměstnanými i nezaměstnanými.

V delším časovém pohledu se odráží změny ve vzdělanostní struktuře pracovní síly. U zaměstnaných i nezaměstnaných převažovaly dlouhodobě osoby se středním vzděláním bez maturity (více než 40 %). Pozitivním jevem je růst vzdělanosti v celé populaci, především v mladších věkových kategoriích. V roce 2015 již převažovaly mezi zaměstnanými osoby s maturitou (38,1 %), podíl vysokoškolsky vzdělaných vzrostl mezi roky 1995 a 2015 o více než 10 procentních bodů na 19,9 %, naopak podíl zaměstnaných osob se základním

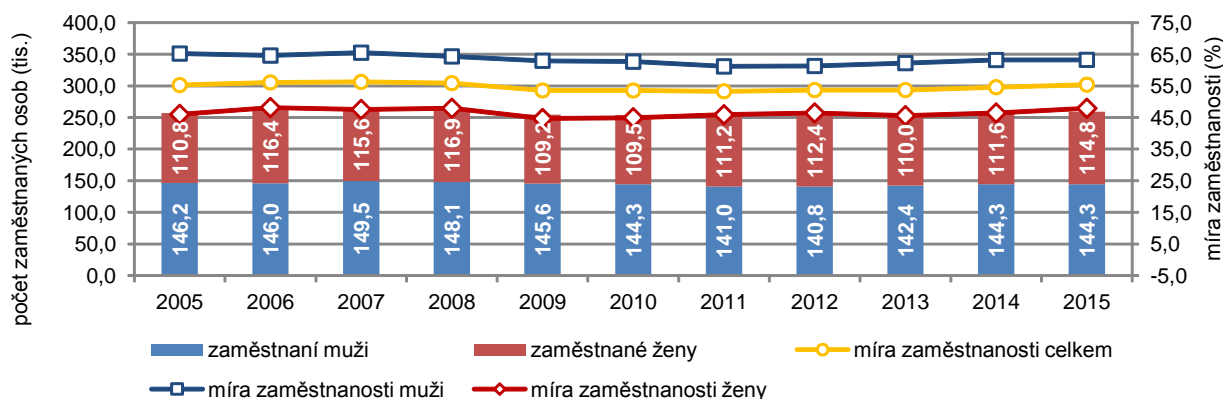
vzděláním, vč. osob bez vzdělání, klesl (z 11,3 % v roce 1995 na 4,5 % v roce 2015). Negativní skutečností je, že mezi nezaměstnané se začínají stále častěji zařazovat i osoby s vysokoškolským vzděláním, nárůst od roku 2010 byl 7 p.b. Každý desátý nezaměstnaný v roce 2015 měl vysokoškolské vzdělání.

Zaměstnanost

Míra zaměstnanosti roste, ale zůstává pod republikovým průměrem.

Po poklesu zaměstnanosti vlivem ekonomického útlumu po roce 2008 nastalo na trhu práce oživení, které pozorujeme především v posledních dvou letech. Zatímco počty zaměstnaných mužů v roce 2015 se meziročně nezměnily, u žen došlo k nárůstu (o 3,3 tis. osob). Počty zaměstnaných osob ovlivnily i ukazatel míra zaměstnanosti³ v kraji. Ten byl od roku 2013 v kraji na vzestupu, v roce 2015 vzrostla jeho krajská hodnota na 55,4 %, ale zůstala pod republikovým průměrem (56,4 %) a mezi kraji byla pátá nejnižší.

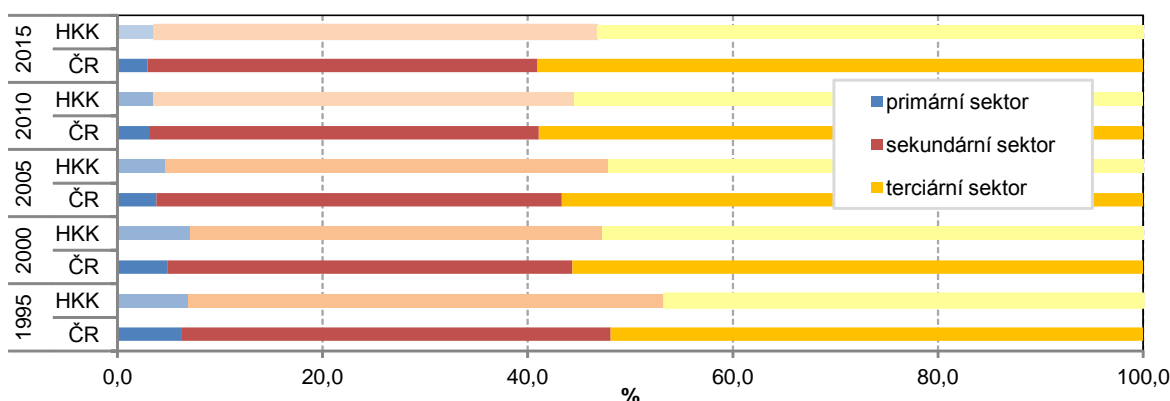
Graf 2.5 Struktura zaměstnaných a míra zaměstnanosti v Královéhradeckém kraji

Nárůst podílu zaměstnanců na úkor podnikatelů.

Převážná část zaměstnaných osob byla dlouhodobě v zaměstnaneckém poměru (vč. členů produkčních družstev). V roce 2015 vzrostl v kraji podíl zaměstnanců na 84 %, naopak podíl podnikatelů klesl na 12,5 %, zaměstnavatelé tvořili 3,2 % z celkového počtu zaměstnaných. Jako důsledek krize lze pozorovat v kraji od roku 2011 nárůst podílu zaměstnanců na úkor osob pracujících na vlastní účet.

Graf 2.6 Zaměstnaní podle sektorů v Královéhradeckém kraji

Přírůstek zaměstnaných v průmyslu a ve stavebnictví.

Více než polovina zaměstnaných v kraji pracovala v roce 2015 v sektoru služeb (53,3 %), 43,1 % v průmyslu a stavebnictví a 3,6 % v zemědělství. Proti průměru České republiky je v kraji vyšší zastoupení primárního a sekundárního sektoru (o 0,7 p.b., resp. 5,1 p.b.), naopak v terciárním sektoru kraj zaostává o 5,8 p.b. Z dlouhodobého hlediska došlo v kraji od poloviny 90. let k úbytku zaměstnaných v zemědělství a jejich přelivu do sekundárního sektoru a především do sektoru služeb. Poté co se ekonomice začalo dařit možno pozorovat v kraji nárůst zaměstnaných v sekundárním sektoru, v roce 2015

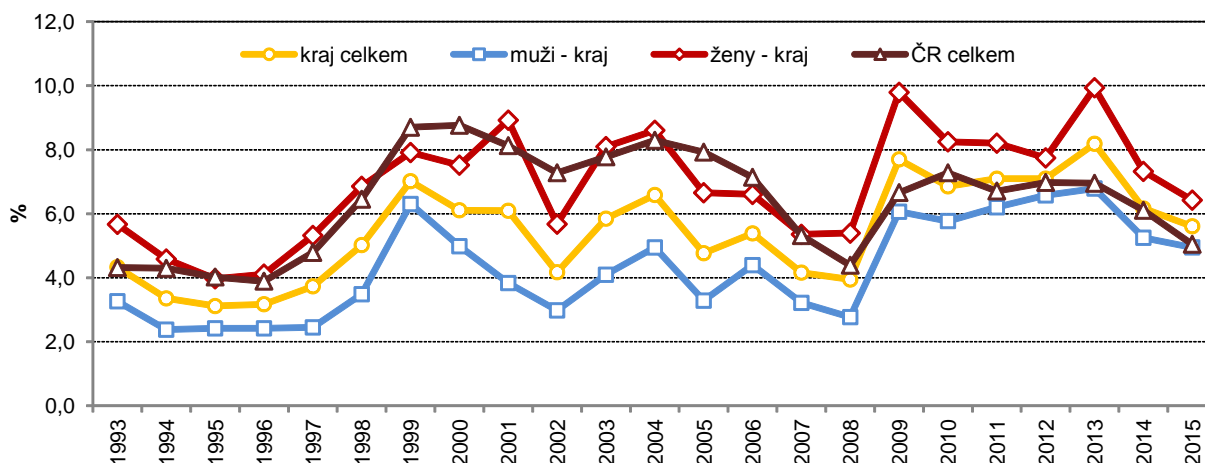
³ Míra zaměstnanosti je podíl zaměstnaných na počtu všech osob ve věku 15 a více let.

představoval meziroční nárůst 3,9 % a byl ze všech krajů nejrychlejší. Zaměstnaní v terciárním sektoru zůstali ve stejné výši jako v předchozím roce.

Nárůst osob s druhým zaměstnáním, v roce 2015 ženy předstihly muže.

V roce 2015 mělo druhé a další zaměstnání v kraji celkem 14,1 tis. osob, tj. 5,4 % z celkového počtu zaměstnaných v kraji. Jejich počet po krizi (v roce 2008) v kraji rostl (s výjimkou roku 2014); růst žen s druhým zaměstnáním byl rychlejší než u mužů, v roce 2015 počet žen s druhým zaměstnáním (7,3 tis.) předstihl muže (6,7 tis.).

Graf 2.7 Obecná míra nezaměstnanosti podle pohlaví v Královéhradeckém kraji

Mezi nezaměstnanými převažovaly ženy.

Růst ekonomiky se kladně promítl i do nezaměstnanosti. Nárůst počtu nezaměstnaných se po krizi (2008) zastavil a v posledních dvou letech jejich počet klesá. V roce 2015 bylo v kraji 7,9 tis. nezaměstnaných žen (51,2 % z celkového počtu) a 7,5 tis. mužů (48,8 %). Meziroční pokles nezaměstnaných žen byl rychlejší než u mužů, počet nezaměstnaných žen se snížil o téměř 11 %, nezaměstnaných mužů ubylo o 6,1 %.

Pátá nejvyšší obecná míra nezaměstnanosti.

V souvislosti s poklesem počtu nezaměstnaných klesla v kraji i obecná míra nezaměstnanosti, a to o 0,6 p.b., na 5,6 %. Proti průměru České republiky byla v kraji o 0,6 p.b. vyšší a mezi kraji 5. nejvyšší. Nezaměstnanost mužů zaznamenala meziroční pokles o 0,3 p.b. na 5 %, mezi kraji je čtvrtá nejvyšší, nezaměstnanost žen klesla o 0,9 p.b. na 6,4 %, v porovnání s ostatními kraji to byla prostřední příčka.

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvořilo v roce 2015 celkem 41,3 % (tj. 193,4 tis. osob) z obyvatel starších 15 let. Přes stárnutí populace, které je nejrychlejší ze všech krajů, klesl meziročně jejich počet o 2,8 tis. (o 1,4 %), je to dáno i zvyšující se hranicí odchodu do důchodu a poklesem počtu studentů středních a vysokých škol.

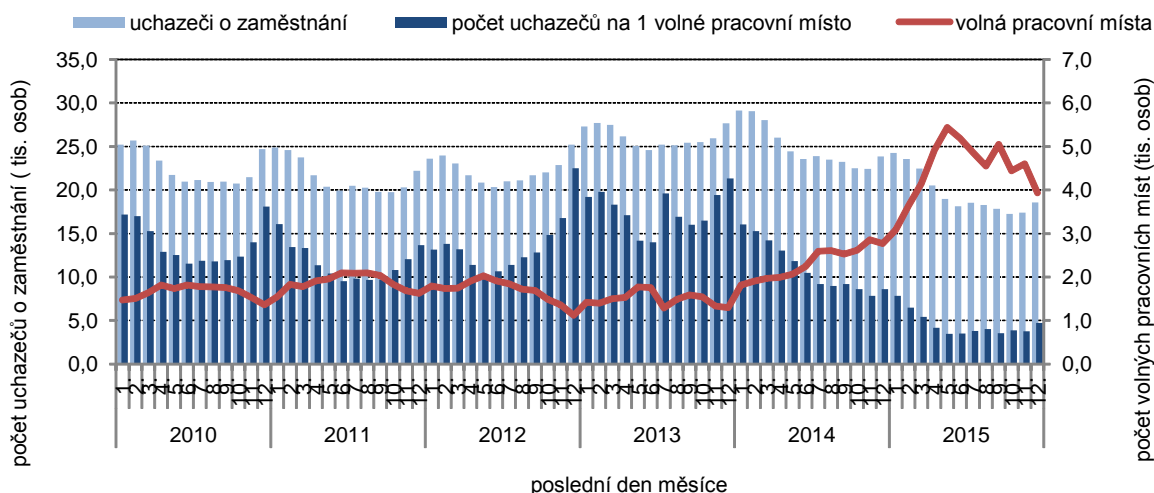
Nezaměstnanost (MPSV)

Počty nezaměstnaných v kraji klesají.

Jak již bylo výše uvedeno, růst ekonomiky ovlivnil pozitivně nezaměstnanost v kraji. To potvrzují i data o podílu nezaměstnaných osob přebíraná z MPSV. Koncem roku 2015 evidovaly úřady práce v kraji celkem 18 574 uchazečů o zaměstnání, meziroční pokles (proti prosinci 2014) byl více než pětina (o 5,3 tis. osob), proti prosinci 2010 byl úbytek nezaměstnaných ještě výraznější (téměř čtvrtinový, tj. o 6,1 tis. osob). Vliv krize na trh práce se v kraji plně projevil počátkem roku 2010, kdy se počet nezaměstnaných přehoupl přes hranici 25 tis. osob. V následujících letech pak nezaměstnaní opisovali obdobnou křivku (snížení v letních měsících vlivem sezónních prací a jejich opětovný nárůst ke konci roku) se vzrůstající tendencí. Vůbec nejvíce nezaměstnaných, hlášených na úřadech práce, bylo počátkem roku 2014, kdy se jejich počet přiblížil hranici 30 tisíc osob v kraji (viz graf 2.8). V posledních dvou letech je vidět jasný trend poklesu počtu nezaměstnaných.

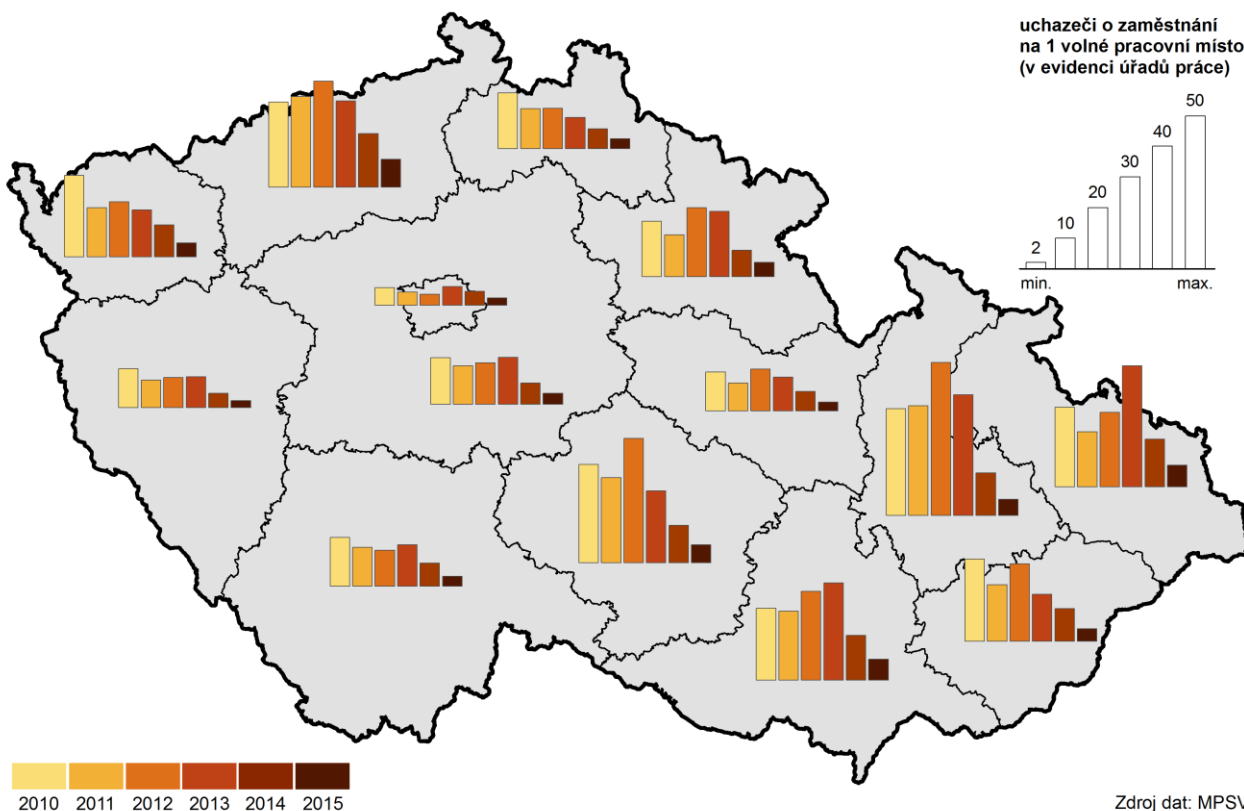
Graf 2.8 Uchazeči o zaměstnání a volná pracovní místa v Královéhradeckém kraji

Růst volných pracovních míst v posledních dvou letech.

Zlepšení ekonomické situace se promítlo i do počtu volných pracovních míst hlášených na úřadech práce. Výrazný růst volných pracovních míst v kraji můžeme pozorovat v posledních dvou letech, v květnu 2015, kdy byl jejich počet od roku 2010 zdaleka nejvyšší (5,5 tis. míst), proti počátku roku 2014 se ztrojnásobil. K 31. 12. 2015 počty pracovních míst meziročně vzrostly (o 1,1 tis. míst, tj. o 42 %), proti prosinci 2010 přibylo 2,6 tis. volných míst, to je téměř trojnásobný nárůst.

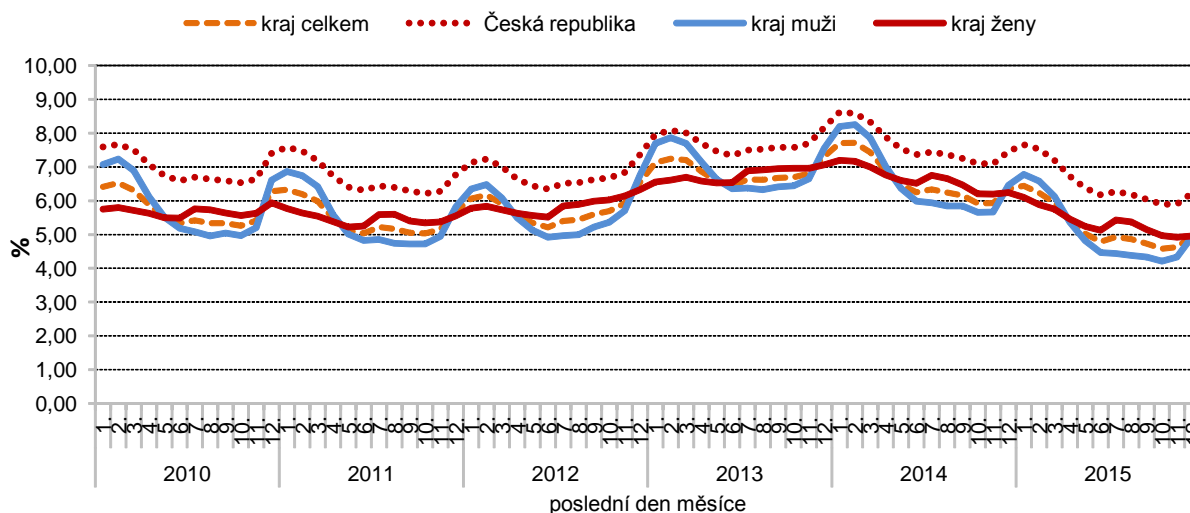
Uchazeči o zaměstnání na 1 volné pracovní místo v krajích v letech 2010 až 2015 (stav k 31. 12.)

Klesl počet uchazečů na jedno volné pracovní místo.

Díky poklesu počtu uchazečů o zaměstnání a nárůstu volných pracovních míst připadlo v závěru roku 2015 v kraji celkem 4,7 uchazečů na jedno volné místo na úřadě práce. Přesto je to mírně nad průměrem ČR (4,4 uchazečů) a mezi kraji je to šestý nejvyšší počet.

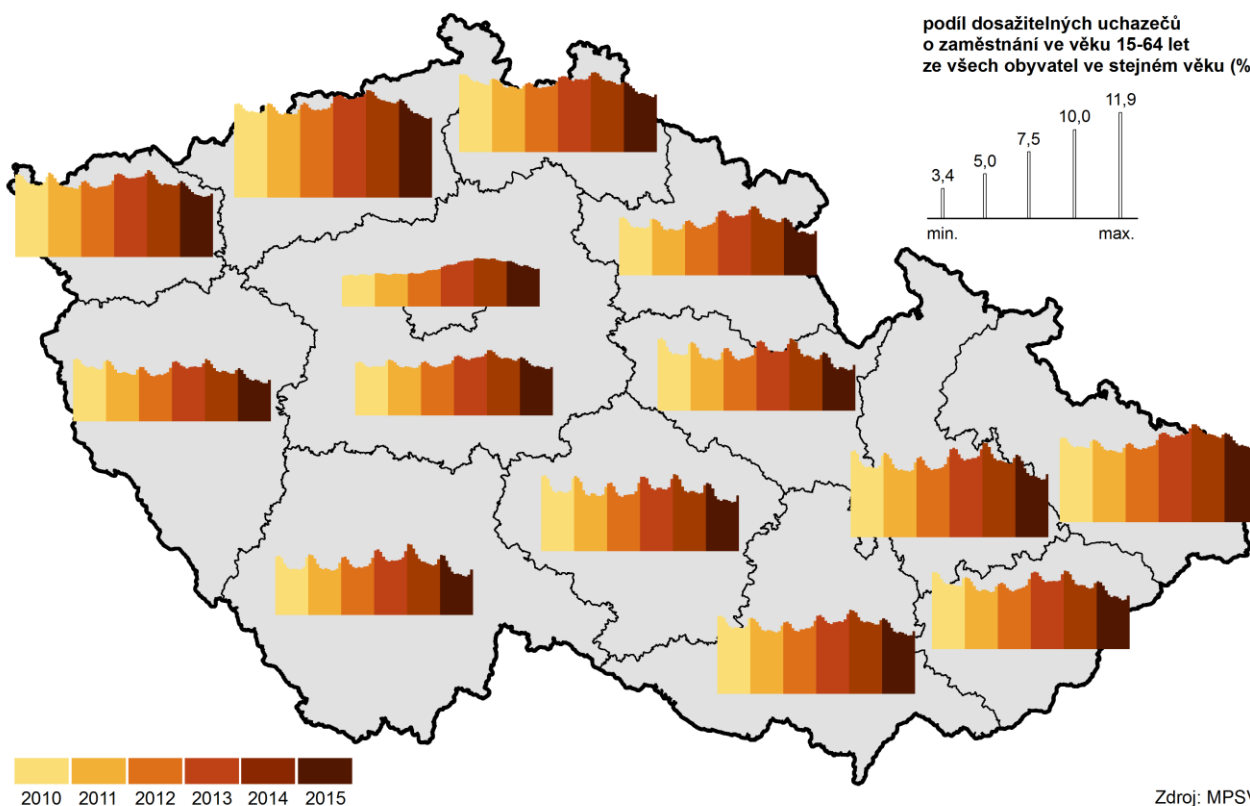
Graf 2.9 Podíl nezaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji v jednotlivých měsících

Nezaměstnanost dlouhodobě pod republikovým průměrem.

Podíl nezaměstnaných osob v kraji se dlouhodobě drží pod republikovým průměrem. Nezaměstnanost klesla k 31. 12. 2015 na hodnotu 4,96 %, byla 1,28 p.b. pod průměrem ČR a mezi kraji třetí nejnižší. Podíl nezaměstnaných mužů a žen byl v závěru roku téměř shodný (rozdíl 0,1 p.b.), u mužů klesal meziročně rychleji než u žen (o 1,51, resp. 1,28 p.b.). Pokles nezaměstnanosti souvisí s růstem ekonomiky i mírnou zimou a lepšími podmínkami pro sezónní práce.

Nezaměstnanost v krajích v letech 2010 až 2015 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Zdroj: MPSV

Nezaměstnanost patří k nejnižším mezi kraji.

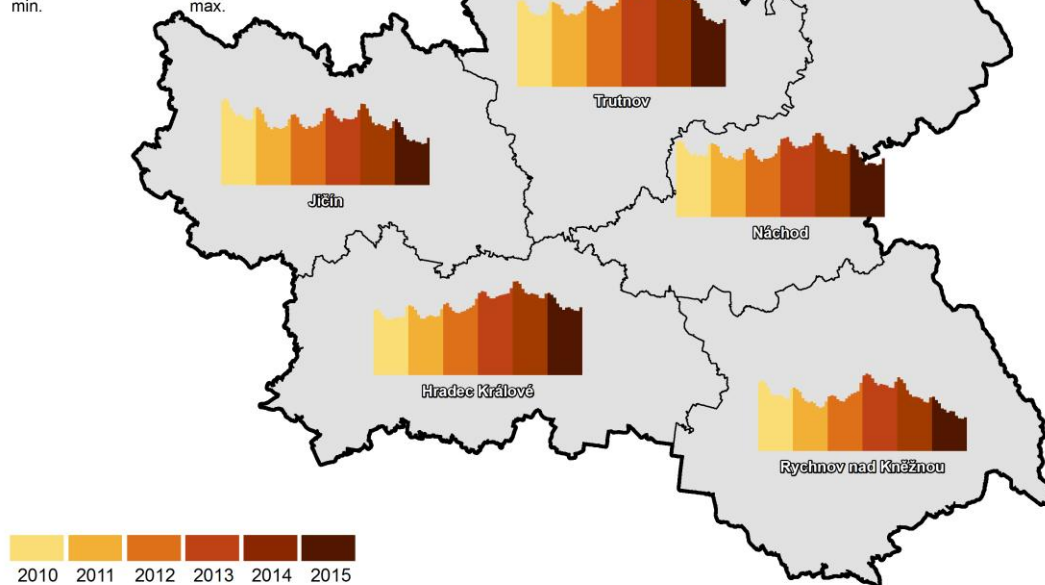
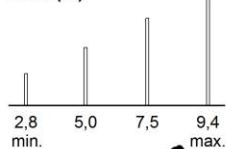
Příznivý vývoj na trhu práce pokračoval od roku 2014. Z grafu 2.9 je patrné, že sezónní výkyvy nezaměstnanosti jsou častější u mužů než u žen (díky jejich vyššímu zastoupení v sezónních odvětvích jako je zemědělství, stavebnictví). Měsíční nezaměstnanost v kraji klesala v období od března do října v dvou

posledních letech, a to rychleji než činil průměr za ČR. V jednotlivých měsících roku 2014 a 2015 se kraj řadil na 3.–5. příčku s nejnižší nezaměstnaností mezi kraji.

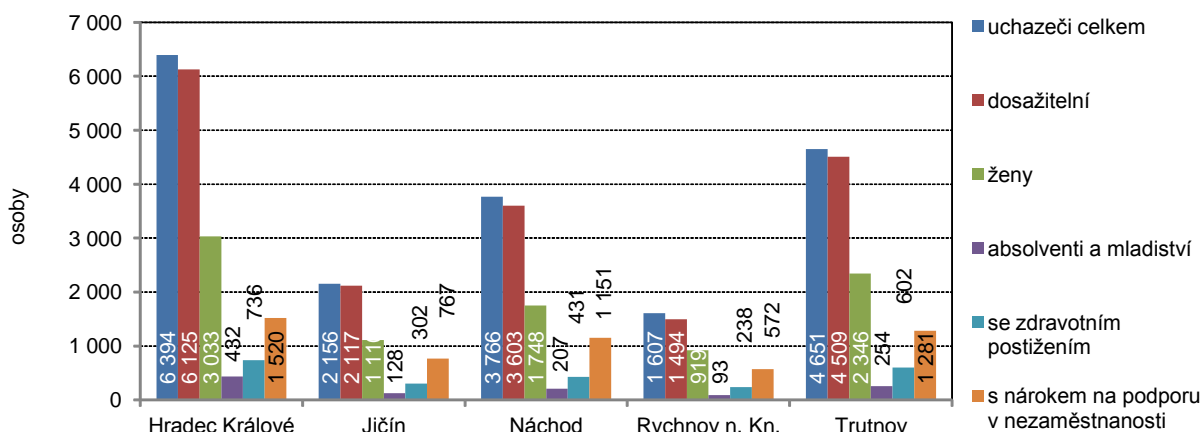
Nezaměstnanost v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2010 až 2015 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku (%)

Zdroj: MPSV

Graf 2.10 Uchazeči o zaměstnání podle okresů Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2015

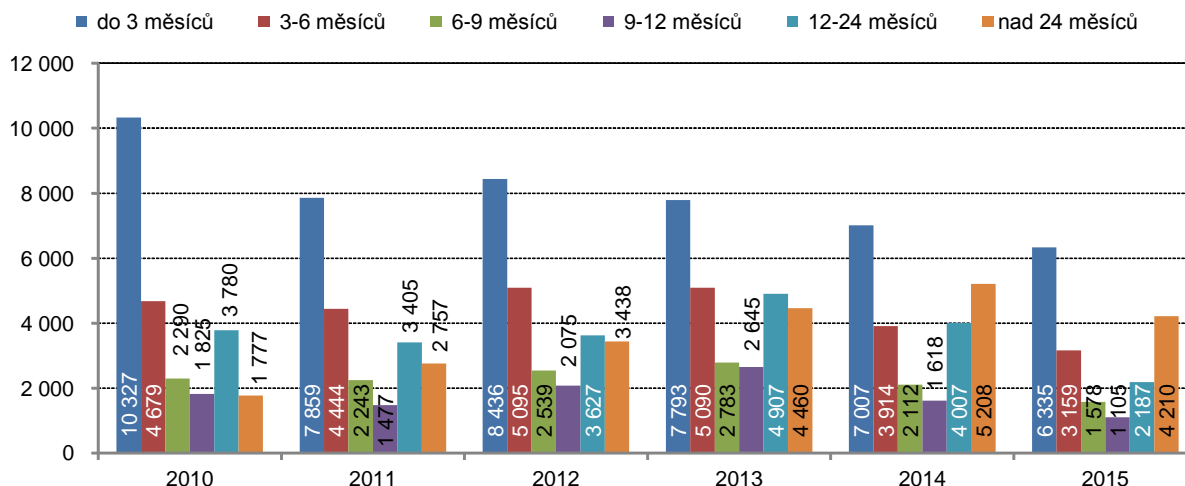

Dlouhodobě nejnižší nezaměstnanost v kraji v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Meziroční pokles počtu uchazečů o zaměstnání byl zaznamenán ve všech okresech kraje, nejvíce nezaměstnaných ubylo v okrese Rychnov nad Kněžnou (36,6 %), Jičín a Trutnov (více než čtvrtina). Podíl nezaměstnaných osob klesl proti roku 2014 nejvíce v okrese Trutnov (o 1,92 p.b.) a nejméně v okrese

Náchod (o 0,97 p.b.). Dlouhodobě nejnižší nezaměstnanost se drží v okrese Rychnov nad Kněžnou, v závěru 2015 byla 2,88 % a mezi 77 okresy v ČR byla druhá nejnižší. Naopak nejvyšší nezaměstnanost vykazuje od srpna 2015 okres Hradec Králové, který vystřídal do té doby na prvním místě okres Trutnov. V závěru roku 2015 se nezaměstnanost v tomto okrese vyšplhala na hodnotu 5,88 %, mezi 77 okresy v celé ČR byla 39. nejvyšší.

Graf 2.11 Počet uchazečů o zaměstnání podle délky evidence v Královéhradeckém kraji k 31. 12.

Nejvíce nezaměstnaných ubylo v kategorii evidence 12–24 měsíců.

Počty uchazečů podle délky evidence na úřadech práce ve všech kategoriích v posledních dvou letech klesaly. Výjimkou byli nezaměstnaní v evidenci déle než dva roky, jejich počet klesl až v posledním sledovaném roce 2015. Nejvíce nezaměstnaných, v absolutním i relativním vyjádření, ubylo v kategorii 12–24 měsíců délky evidence, v roce 2015 jejich počet meziročně klesl téměř o polovinu (o 1 820 osob).

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných patří k nejnižším mezi kraji.

Dlouhodobá nezaměstnanost nepředstavuje v kraji tak velký problém jako v jiných regionech. V období 2010–2013 počet osob, které hledaly práci déle než jeden rok, v kraji rostl, ale v posledních dvou letech došlo k jejich poklesu. Podíl nezaměstnaných, kteří hledali práci déle než 1 rok, činil v roce 2010 celkem 22,5 %, v roce 2014 vzrostl na 38,6 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání a až v posledním sledovaném roce jejich podíl klesl na 34,4 %.

Ukazatel podíl dlouhodobě nezaměstnaných⁴ klesl koncem roku 2015 v kraji na 1,8 % a patří mezi kraje dlouhodobě k nejnižším.

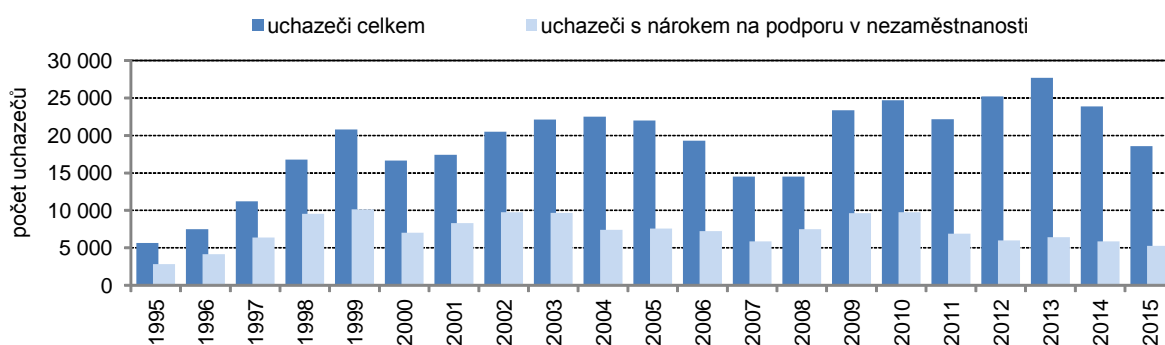
Na podporu dosáhlo necelých 30 % uchazečů o zaměstnání...

Ke konci roku 2015 pobíralo podporu v nezaměstnanosti 5,3 tis. uchazečů o zaměstnání, tj. více než čtvrtina nezaměstnaných v kraji. Meziročně se počet nezaměstnaných, kteří dosáhli na podporu v nezaměstnanosti, o desetinu snížil na 28,5 %.

⁴ Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let.

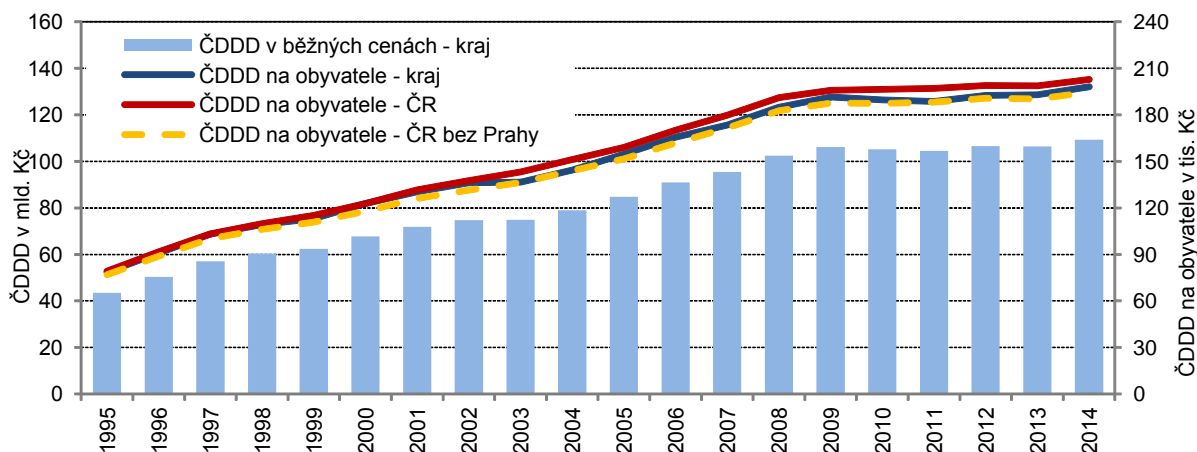
Graf 2.12 Neumístění uchazeči s nárokem na podporu v nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji k 31. 12.

... dlouhodobě se jejich podíl snižuje.

Nárůst osob pobírajících podporu v nezaměstnanosti byl výrazný v letech 2008 a 2009, kdy se projeví známky recese a na úřady práce přibýlí noví nezaměstnaní. Naopak jejich pokles nastal v roce 2004, kdy vešel v platnost nový zákon o nezaměstnanosti, který upravil pravidla pro vyplácení podpory a obdobně tomu bylo i v roce 2011, kdy se pravidla dále zpřísnila. Dlouhodobě se podíl uchazečů s podporou na celkovém počtu nezaměstnaných snižuje, jestliže se do roku 2003 pohyboval mezi 40–50 %, po změně pravidel v roce 2004 klesl na třetinu. V roce 2008 podíl stoupl opět na přibližně polovinu nezaměstnaných a v roce 2015 se na podporu v nezaměstnanosti mohlo spolehnout necelých 30 % nezaměstnaných.

Graf 2.13 Čistý disponibilní důchod domácností v Královéhradeckém kraji a ČR

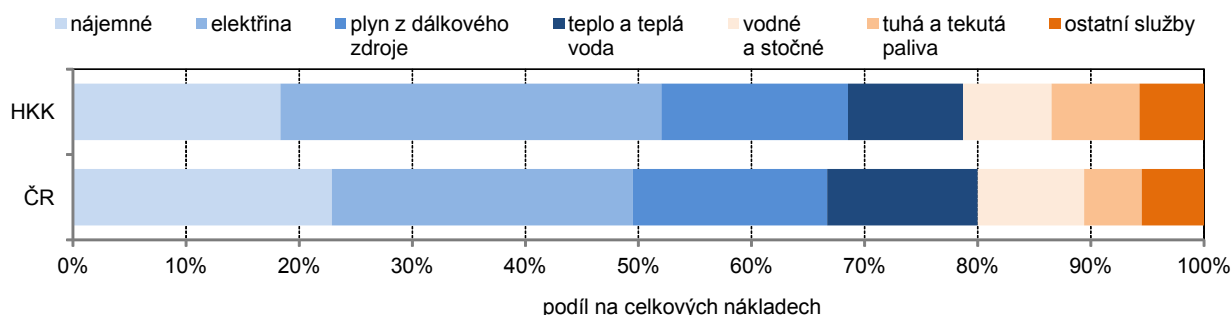

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností na jednoho obyvatele v roce 2014 vzrostl.

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) vyjadřuje materiální bohatství domácností v jednotlivých regionech. Ukazatel zpomalil svůj růst v době recese, v letech 2010, 2011 a 2013 došlo v kraji k jeho meziročnímu poklesu. V roce 2014 (novější data zatím nejsou k dispozici) meziročně vzrostl o 2,6 % na 109,2 mld. Kč v běžných cenách, v přepočtu na jednoho obyvatele kraje to představuje nárůst na částku 198,1 tis. Kč, a to byla pátá nejvyšší úroveň mezi kraji. Pouze ve čtyřech krajích (Hl. město Praha, Středočeský, Plzeňský a Jihomoravský kraj) byly příjmy domácností nad republikovým průměrem (202,9 tis. Kč), po odhlédnutí od Hl. města Prahy, který značně ovlivňuje republikový průměr, se příjmy domácností Královéhradeckého kraje dostaly nad průměr ČR.

Graf 2.14 Struktura nákladů domácností na bydlení v Královéhradeckém kraji a ČR podle šetření ŽP 2015

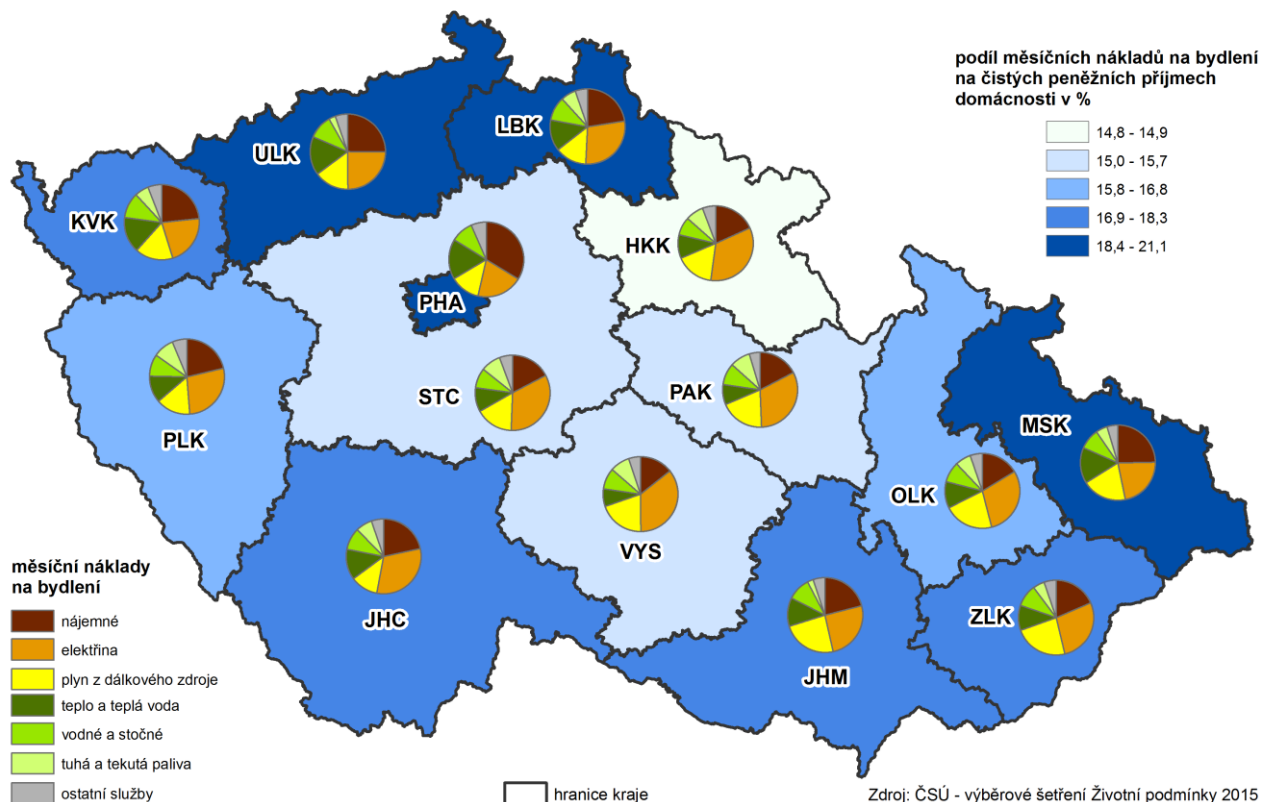
Třetí nejvyšší čisté peněžní příjmy domácností mezi kraji.

Také výsledky výběrového šetření o sociální a ekonomické situaci domácností Životní podmínky 2015 (ŽP 2015) potvrzují růst čistých peněžních příjmů domácností v kraji. V přepočtu na jednu osobu v domácnosti vzrostly tyto příjmy v kraji meziročně o 13,2 tis. Kč (o 8,9 %), to byl druhý nejrychlejší nárůst po kraji Karlovarském. Peněžní příjmy domácností se mezi kraji výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu a podílu nezaměstnaných. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čisté příjmy měly domácnosti v kraji Moravskoslezském. Královéhradecký kraj z hlediska čistých peněžních příjmů na jednoho člena domácnosti obsadil třetí nejvyšší příčku.

Domácnosti v kraji vydávají více na elektřinu a méně na nájemné než je průměr ČR.

Z výše uvedeného šetření vyplývají i další zajímavé výsledky. Jak zobrazuje graf 2.14, struktura nákladů domácností na bydlení se v kraji v některých položkách výrazně liší od průměru ČR. Zatímco výdaje domácností na elektřinu, tuhá a tekutá paliva v Královéhradeckém kraji převyšují republikový průměr (o 7,1, resp. 2,6 p.b.), naopak domácnosti v kraji vydávají méně financí především na nájemné, teplo a teplou vodu, než činil průměr ČR.

Náklady domácností na bydlení v krajích ČR v roce 2014

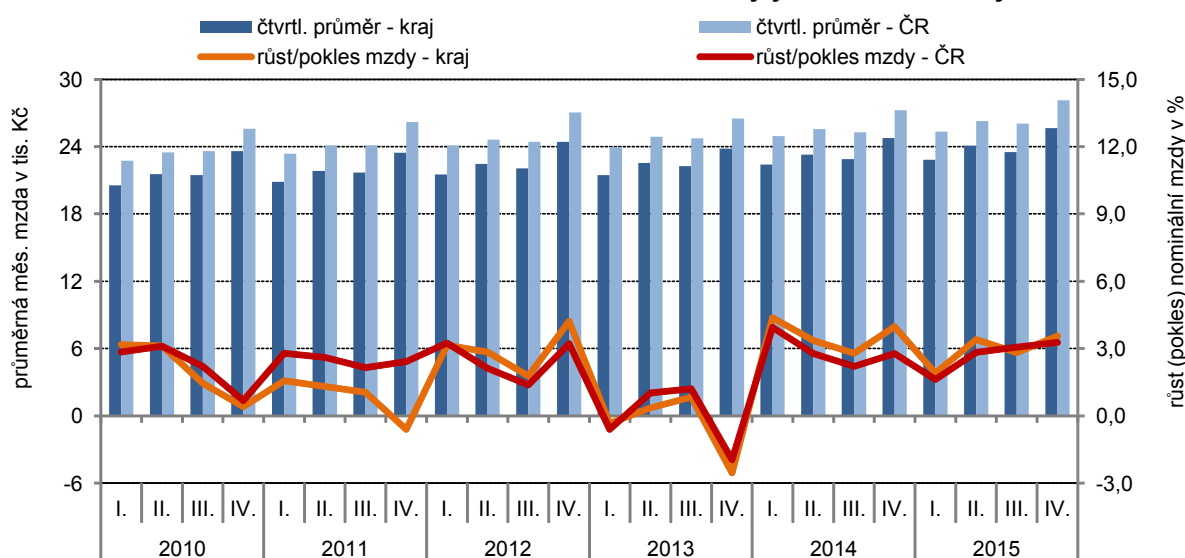

Mzdy

Příznivý vývoj mezd v kraji v roce 2015.

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i ve vývoji mezd. Průměrná hrubá měsíční mzda⁵ v kraji v roce 2015 dosáhla hodnoty 24 030 Kč, za průměrem ČR zaostala o 2 437 Kč, mezi kraji patřila mezi průměrné (7. pořadí). Ve srovnání s předchozím rokem došlo k jejímu nominálnímu zvýšení o 3 %, v průměru za ČR rostly mzdy o 2,7 %. Díky nízké inflaci (v roce 2015 činil růst spotřebitelských cen v ČR 0,3 %) vzrostla reálná mzda v kraji o 2,6 %, průměrný růst reálných mezd v ČR činil 2,4 %.

Graf 2.15 Průměrná hrubá měsíční mzda¹⁾ a její meziroční změny

¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané

Následující data přebírá ČSÚ od MPSV a MF⁶, nejsou plně srovnatelná s daty před rokem 2010 z důvodu metodické změny. Také se liší od dat o průměrné mzdě (viz odstavec výše) z podnikového výkaznictví ČSÚ.

Mzdový medián roste, ale tempo růstu patří k nejpomalejším.

Medián mezd⁷ dosáhl v roce 2015 v kraji hodnoty 22 521 Kč; u mužů činil 24 032 Kč a byl o 3 317 Kč vyšší než u žen (20 715 Kč). Proti roku 2014 vzrostl medián v kraji o 771 Kč, tj. 3,5 %, v porovnání s ostatními kraji to představuje v absolutním a relativním vyjádření čtvrtý, resp. pátý nejpomalejší růst. Mzdový medián v období 2012–2015 zaznamenal ve většině krajů nárůst, tempo růstu zrychlilo především v posledních dvou letech. Ve všech krajích leží mzdový medián pod úrovní průměrné mzdy. V roce 2015 dosáhl medián 89,4 % průměrné mzdy v kraji (osmý nejvyšší podíl mezi kraji); více se odchyloval u mužů (o 12,5 %) než u žen (o 7,6 %).

Kraj má třetí nejnižší mzdový medián u mužů a šestý nejvyšší medián u žen.

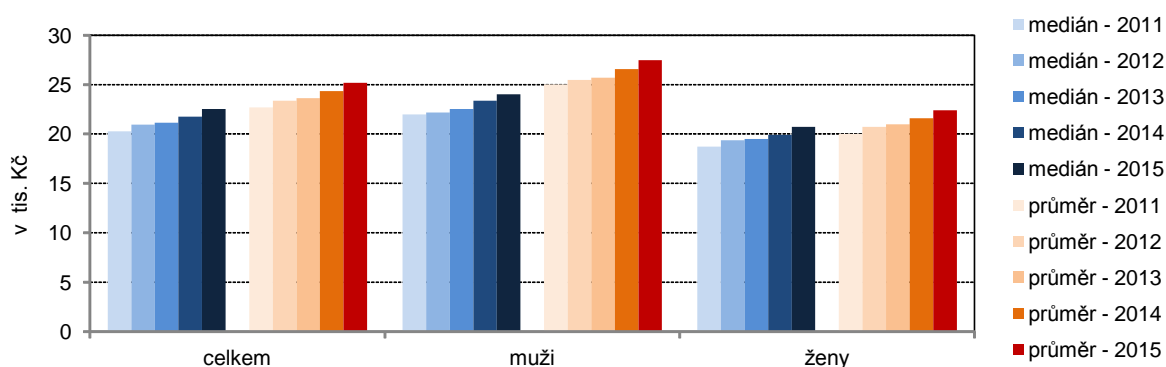
V mezikrajském srovnání nás výše mediánové mzdy v roce 2015 řadí na 5. nejnižší příčku, muži jsou na tom ještě hůř, jejich medián mezd je třetí nejnižší mezi kraji (po Olomouckém a Karlovarským kraji). Naopak ženy v Královéhradeckém kraji měly šestý nejvyšší medián mezd.

⁵ Průměrná hrubá měsíční mzda je počítána podle skutečného místa pracoviště zaměstnanců, tzv. pracovištní metodou (nikoliv podle sídla podniku); za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

⁶ MPSV – šetření o průměrném výděлку, MF – šetření o platu a služebním příjmu.

⁷ Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed, pokud bychom mzdy srovnali podle jejich výše. Polovina zaměstnanců má mzdu pod a polovina nad mediánem; na rozdíl od průměrných mezd lépe vypovídá o skutečné úrovni mezd. Medián mezd je zjišťován strukturálním šetřením, z důvodů metodických změn ve výpočtu nejsou srovnatelná data za roky 2011–2015 s roky předchozími.

Graf 2.16 Medián mezd a průměrná hrubá měsíční mzda podle pohlaví v Královéhradeckém kraji

Vzdělávání

Vývoj počtu dětí, žáků a studentů je odrazem dlouhodobého demografického vývoje kraje.

Oblast vzdělávání, především vývoj počtu dětí, žáků a studentů v jednotlivých typech škol je odrazem dlouhodobého demografického vývoje kraje. Počty studentů středních a vysokých škol jsou ovlivněny výrazným úbytkem narozených dětí, který začal v roce 1992 a trval až do počátku nového tisíciletí. Počet živě narozených se začal opět mírně zvyšovat od roku 2003. Významný nárůst narozených dětí byl zaznamenán ve všech krajích ČR v letech 2007 až 2009, kdy zakládaly rodiny silné ročníky 70. let 20. století. Tento „babyboom“ v současné době ovlivňuje počty dětí především v základních školách. V posledních dvou sledovaných letech (2014 až 2015) počet živě narozených opět mírně stoupl, tento jev by mohl v příštích letech ovlivnit počty i kapacity předškolních zařízení.

Počet dětí v mateřských školách se v letech 2010 až 2014 zvyšoval, počet dětí na jednu třídu byl v kraji druhý nejnižší v ČR.

Mateřské školy v kraji navštěvovalo ve školním roce 2015/2016 celkem 19 876 dětí, meziročně počet dětí v mateřských školách mírně poklesl (o 110 dětí, tj. o 0,6 %), v porovnání se školním rokem 2010/2011 byl nárůst však téměř 9%. Počet dětí na jednu třídu se třetím rokem snižoval, ve školním roce 2013/2014 připadalo na jednu třídu 23,4 dětí, ve školním roce 2015/2016 to bylo pouze 22,8 dětí. Průměrný počet dětí na jednu třídu byl v mezikrajském srovnání 2. nejnižší, ještě méně dětí na jednu třídu připadalo v Libereckém kraji (22,6 dětí). V průměru nejvíce dětí navštěvovalo jednu třídu mateřské školy v Pardubickém kraji (24,2 dětí).

Od roku 2012 se v kraji zvyšuje počet žáků základních škol i počet žáků na jednu třídu.

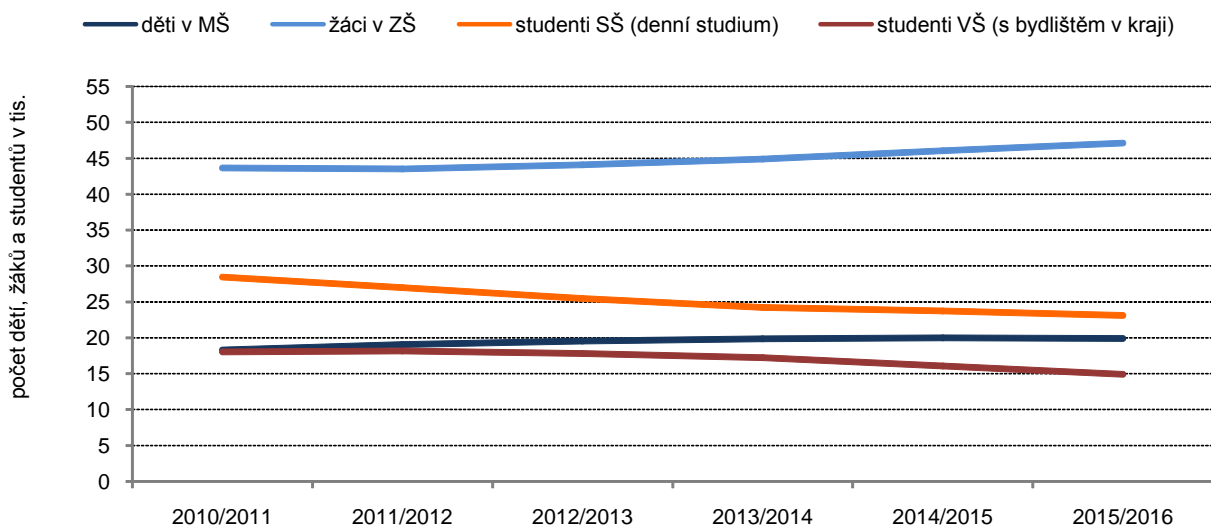
Počet žáků základních škol v kraji dlouhodobě klesal, minima dosáhl ve školním roce 2011/2012, kdy základní školy v kraji navštěvovalo 43,5 tisíce žáků. Od roku 2012 však počet žáků každoročně stoupá, což je důsledkem zmiňované zvýšené porodnosti v letech 2007 až 2009. Ve školním roce 2015/2016 bylo v kraji 47 126 žáků základních škol. Meziročně se počet žáků základních škol zvýšil o 1 081 žáků, tj. o 2,3 %, v porovnání s rokem 2010 bylo v kraji o 3 632 žáků více tj. o 8 %. S nárůstem počtu žáků v základních školách se zvyšoval i počet žáků na jednu třídu. Ve školním roce 2015/2016 bylo v jedné třídě základní školy v kraji v průměru 19,4 žáků, zatímco ve školním roce 2010/2011 to bylo pouze 18,6 žáků. Nárůst počtu žáků na jednu třídu byl zaznamenán ve všech krajích, krajská hodnota byla mezi kraji druhá nejnižší v ČR.

Počet studentů středních škol ve školním roce 2015/2016 byl v dlouhodobé časové řadě minimální.

Dlouhodobě ubývá žáků denního studia středních škol, úbytek byl nejvýraznější v posledních pěti letech, odráží tak demografické změny 2. poloviny 90. let 20. století. Ve školním roce 2015/2016 navštěvovalo střední školy v kraji 23 120 studentů, což je nejméně za posledních 12 let. Meziročně se počet studentů denního studia středních škol snížil o 612 studentů, tj. o 2,6 %. V porovnání s rokem 2010 studovalo na středních školách v kraji o téměř jednu pětinu studentů méně. Přestože je tento úbytek o 0,3 p.b. vyšší, než průměrný úbytek studentů středních škol za ČR, mezi kraji je 6. nejnižší.

Graf 2.17 Počty dětí, žáků a studentů podle typu školy v Královéhradeckém kraji

Počet studentů vyšších odborných škol v kraji stále klesá.

Na 10 vyšších odborných školách studovalo ve školním roce 2015/2016 v kraji 722 studentů v denním studiu, jejich počet v dlouhodobém pohledu pozvolna klesá. Počet VOŠ se meziročně snížil o jednu školu, přestože je kraj počtem VOŠ v mezikrajském srovnání na 6. místě, počtem studentů zaujímá kraj až 11. místo. Meziročně poklesl počet studentů VOŠ v kraji o téměř 12 %, v porovnání s rokem 2010 se jejich počet snížil o více než pětinu.

Od roku 2012 ubývá studentů vysokých škol.

Po dlouhodobém nárůstu studentů vysokých škol v letech 2001 až 2011 se od roku 2012 jejich počet začal snižovat. V akademickém roce 2015/2016 mělo v Královéhradeckém kraji trvalé bydliště 14 907 studentů. Meziročně se počet studentů VŠ s trvalým bydlištěm v kraji snížil o 7,1 %, proti roku 2010 počet studentů poklesl o více než 17 %. Tento úbytek byl však v porovnání s ostatními kraji jeden z nejnižších (4. místo), v Hl. m. Praze poklesl počet studentů VŠ o více než jednu čtvrtinu.

Úbytek studentů VŠ od roku 2010 byl čtvrtý nejnižší v ČR.

Při porovnání počtu studentů VŠ státního občanství ČR podle kraje výuky, studovalo v akademickém roce 2015/2016 v Královéhradeckém kraji 10 282 studentů, z toho více než dvě třetiny v prezenčním studiu. Meziroční úbytek studujících VŠ v kraji byl 7,9 %, v porovnání s rokem 2010 činil pokles počtu studentů 18,5 %, což byl 4. nejnižší úbytek mezi kraji ČR. Nejvíce ubylo studentů s místem výuky v Karlovarském kraji (úbytek 59 %), naopak Jihočeský kraj zaznamenal v posledních pěti letech úbytek studentů VŠ pouze o 7,8 %.

Zdravotnictví

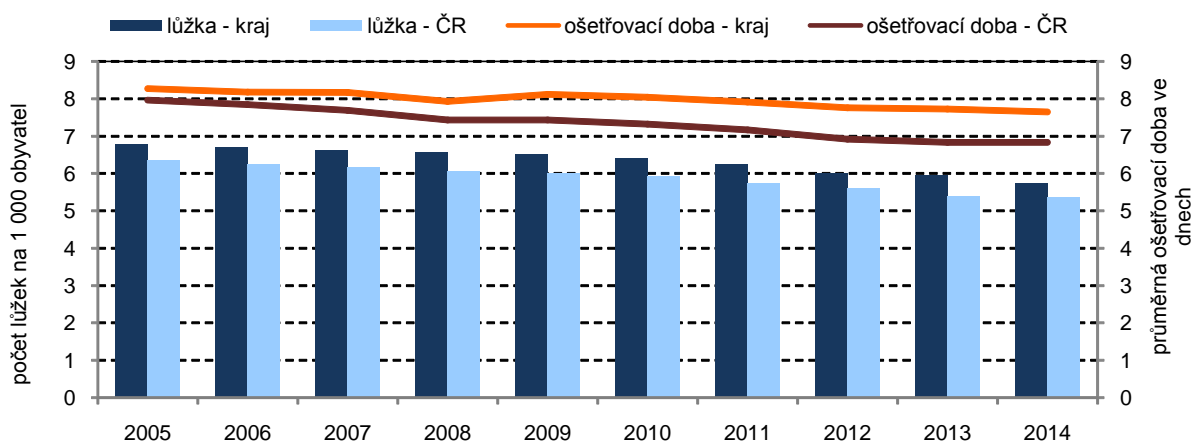
V kraji byl v roce 2014 nejvyšší počet lékařů za posledních pět let.

Na území Královéhradeckého kraje působilo v roce 2014 celkem 2 591 lékařů (v oblasti zdravotnictví jsou k dispozici pouze data do roku 2014). Celkový počet lékařů se meziročně zvýšil o 2,8 %, počet lékařů v nestátních zařízeních meziročně stoupl o 2,6 % na 1 874 lékařů. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán u lékařů v ambulantní péči, a to o 3,7 % (1 909 lékařů). Počty lékařů v roce 2014 byly jak v nemocniční tak ambulantní péči nejvyšší za posledních 5 let.

Počet lékařů na 1 000 obyvatel odpovídal republikovému průměru, okres Hradec Králové měl třetí nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v ČR.

Při porovnání počtu lékařů na 1 000 obyvatel středního stavu se kraj s hodnotou 4,7 umístil na pátém místě mezi ostatními kraji, krajská hodnota odpovídala celorepublikovému průměru. V porovnání s rokem 2010 se počet lékařů na jeden tisíc obyvatel zvýšil o 0,2 p.b. Významné byly rozdíly v počtu lékařů na 1 000 obyvatel v rámci meziokresního srovnání. V okrese Rychnov nad Kněžnou připadalo na 1 000 obyvatel 2,9 lékařů, zatímco v okrese Hradec Králové bylo v roce 2014 na jeden tisíc obyvatel 7,7 lékařů. Tato hodnota byla nejvyšší nejen mezi okresy Královéhradeckého kraje, ale i třetí nejvyšší mezi všemi okresy ČR.

Graf 2.18 Počet lůžek na 1 000 obyvatel a průměrná ošetrovací doba v nemocnicích v Královéhradeckém kraji a ČR

Nadále se snižoval počet nemocnic i počet nemocničních lůžek...

Počet nemocnic se v kraji i nadále postupně snižuje, v roce 2014 bylo v provozu 8 nemocnic, což je o 2 nemocnice méně než v roce 2010. Se snižováním počtu nemocnic souvisí i snižování počtu lůžek. V roce 2014 disponovaly nemocnice v kraji celkem 3 170 lůžky, což bylo meziročně o 3,5 % méně. Od roku 2010 se počet lůžek snížil o 11 %.

...přesto byl počet nemocničních lůžek na tisíc obyvatel čtvrtý nejvyšší v ČR.

V porovnání s ostatními kraji byl počet nemocničních lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu 4. nejvyšší v ČR, nejvíce lůžek na tisíc obyvatel bylo v Hl. m. Praze (7,2 lůžek), naopak nejmenším počtem lůžek disponoval Středočeský kraj (4,1 lůžka na tisíc obyvatel). Mezi okresy kraje se počet lůžek na tisíc obyvatel pohyboval v intervalu 3,3 v okrese Rychnov nad Kněžnou až po 8,8 lůžek v okrese Hradec Králové.

Kraj měl nejdelší průměrnou ošetrovací dobu mezi ostatními kraji.

V nemocnicích kraje bylo v roce 2014 hospitalizováno 106 373 pacientů, meziroční úbytek hospitalizovaných byl minimální (0,4 %), proti roku 2010 bylo v kraji hospitalizováno o 2,5 %, tj. o 2 701 pacientů méně. Průměrná délka ošetrovací doby se meziročně nezměnila, zůstala na hodnotě 7,7 dne, v porovnání s rokem 2010 poklesla o 0,3 dne. V mezikrajském srovnání byla průměrná ošetrovací doba v Královéhradeckém kraji v roce 2014 nejdelší mezi ostatními kraji ČR, průměrná hodnota za ČR byla o 0,9 dne kratší.

Využití lůžkového fondu se v posledních letech zvyšovalo, přesto bylo o 7 dní nižší než průměrná hodnota za ČR.

Využití lůžkového fondu se v kraji v posledních letech zvyšovalo, zatímco v roce 2010 bylo nemocniční lůžko v průměru využito 243,6 dní v roce, v roce 2014 to bylo již 256,6 dní. V porovnání s ostatními kraji patří však tato hodnota k těm nižším (11. místo) a je pod průměrem ČR o téměř 7 dní. Ve Zlínském kraji činí využití lůžkového fondu 273,6 dní (1. místo), v kraji Ústeckém jsou v průměru využita nemocniční lůžka pouze 251,8 dní v roce (14. místo). V okresech kraje jsou nejvíce využívána nemocniční lůžka v okrese Hradec Králové (265,5 dní), nejméně v okrese Rychnov nad Kněžnou (234,2 dní).

Pracovní neschopnost

V porovnání s rokem 2012 byl v kraji zaznamenán nejvyšší úbytek pojištěnců v ČR.

Vývoj dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz není možné hodnotit v delší časové řadě, v důsledku metodických změn jsou data plně srovnatelná od roku 2012, od tohoto roku jsou data v plném rozsahu přebírána z jediného administrativního zdroje, kterým je Informační systém ČSSZ. V roce 2015 bylo v kraji průměrně nemocensky pojištěno 188 426 osob, v porovnání s rokem 2012 se průměrný počet pojištěnců snížil o více než 5 %, od roku 2014 počet pojištěnců stagnoval (nárůst o 35 osob). Průměrné počty nemocensky pojištěných se v posledních letech snižovaly ve více než polovině krajů, v Královéhradeckém kraji byl však úbytek pojištěnců v porovnání s rokem 2012 nejvyšší. Nejvíce pojištěnců přibýlo od roku 2012 v Olomouckém kraji (nárůst o 7,6 %). Meziroční pokles byl zaznamenán pouze ve dvou krajích (Libereckém a Ústeckém kraji), ve většině krajů se počet pojištěnců meziročně výrazně nezměnil.

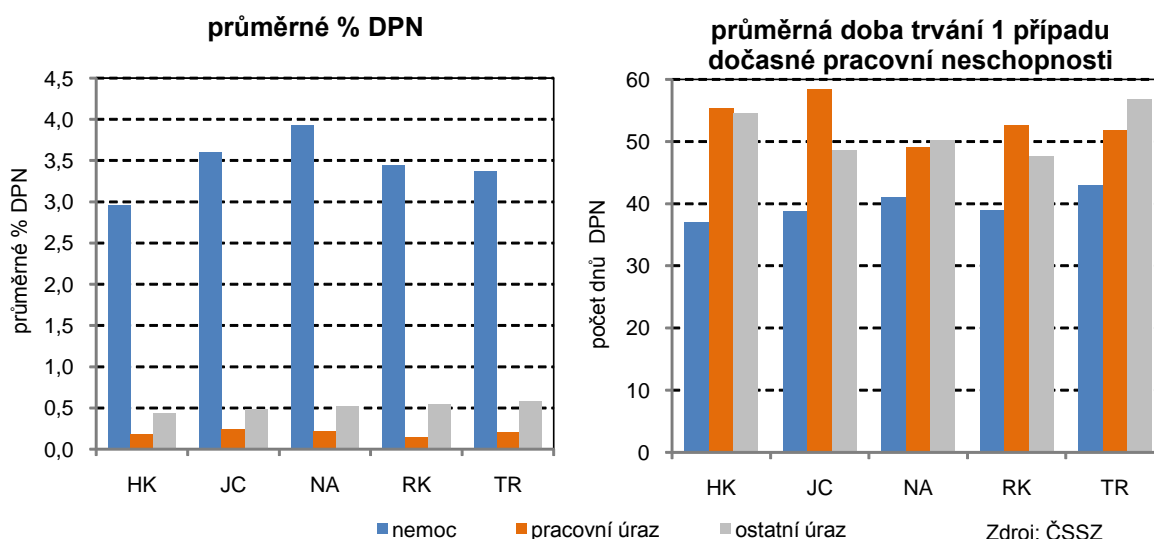
Nárůst nových případů dočasné pracovní neschopnosti byl nejnižší mezi ostatními kraji.

Během roku 2015 bylo v kraji nově hlášeno celkem 67 734 případů dočasné pracovní neschopnosti, v porovnání s rokem 2014 je to o téměř 11 tisíc případů více, tj. o 19,0 %. Na nemoc připadalo 86,7 % případů dočasné pracovní neschopnosti, na ostatní úrazy 9,6 % případů a na pracovní úrazy 3,7 % případů. Meziroční nárůst nových případů dočasné pracovní neschopnosti byl zaznamenán ve všech krajích ČR. Z okresů Královéhradeckého kraje se na krajském počtu nově hlášených případů podílel více než jednou třetinou okres Hradec Králové (23 300 případů), nejnižší podíl na nově hlášených případech dočasné pracovní neschopnosti měl okres Rychnov nad Kněžnou (8 368 případů, tj. 12,4 %). Počet nově hlášených případů pracovní neschopnosti se od roku 2012 každoročně zvyšoval ve všech krajích ČR. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v Olomouckém kraji, kde se počet nově hlášených případů zvýšil proti roku 2012 o necelé dvě čtvrtiny, naopak v Královéhradeckém kraji počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti vzrostl nejméně, a to o 18,5 %.

Meziroční nárůst počtu kalendářních dní dočasné pracovní neschopnosti byl nejvyšší od roku 2012...

Kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti bylo v roce 2015 v Královéhradeckém kraji 2,785 milionu. Meziroční nárůst činil téměř 272 tisíc dní, tj. 10,8 % a byl nejvyšší od roku 2012. Kraj se podílel na počtu kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti v ČR 4,2 %. V porovnání s ostatními kraji byl meziroční nárůst kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti průměrný (7. místo), v Hl. m. Praze se počet kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti zvýšil o 13 %, naopak v Ústeckém kraji byl zaznamenán meziroční nárůst pouze o 8,5 %.

Graf 2.19 Dočasná pracovní neschopnost (DPN) v okresech Královéhradeckého kraje v roce 2015

...průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti byla však od roku 2012 nejnižší.

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2015 činila v kraji 41,1 dnů, což byl meziroční pokles o 3,0 dny. Ve sledovaném období 2012 až 2015 šlo o nejnižší hodnotu. V krajích ČR se v roce 2015 průměrná doba trvání jednoho případu pohybovala v rozmezí od 38,7 dnů v Hl. m. Praze až po 50,3 dnů ve Zlínském kraji. Královéhradecký kraj zaujal mezi ostatními kraji 6. nejnižší příčku. Z hlediska meziokresního srovnání byla nejkratší průměrná doba trvání jednoho případu zaznamenána v okrese Hradec Králové (39,2 dnů), nejdelší v okrese Trutnov (44,9 dnů). Nejdelší průměrná doba trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti byla v kraji u pracovních úrazů 53,4 dnů, u ostatních úrazů to bylo 52,2 dnů, z důvodu nemoci pak 39,4 dnů.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo druhé nejnižší mezi kraji.

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti má v kraji od roku 2012 stoupající tendenci, v roce 2015 činilo 4,050 %, proti roku 2014 došlo ke zvýšení o 0,395 p.b. Z hlediska mezikrajského srovnání šlo o 2. nejnižší hodnotu v ČR. V porovnání s rokem 2012 byl nárůst vyšší, a to o 0,570 p.b. Nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo v roce 2015 zaznamenáno v Hl. m. Praze (3,120 %), nejvyšší ve Zlínském kraji (5,475 %). V okresech Královéhradeckého kraje se průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti pohybovalo v intervalu 3,562 % (okres Hradec Králové) až 4,663 % (okres Náchod).

Státní sociální podpora

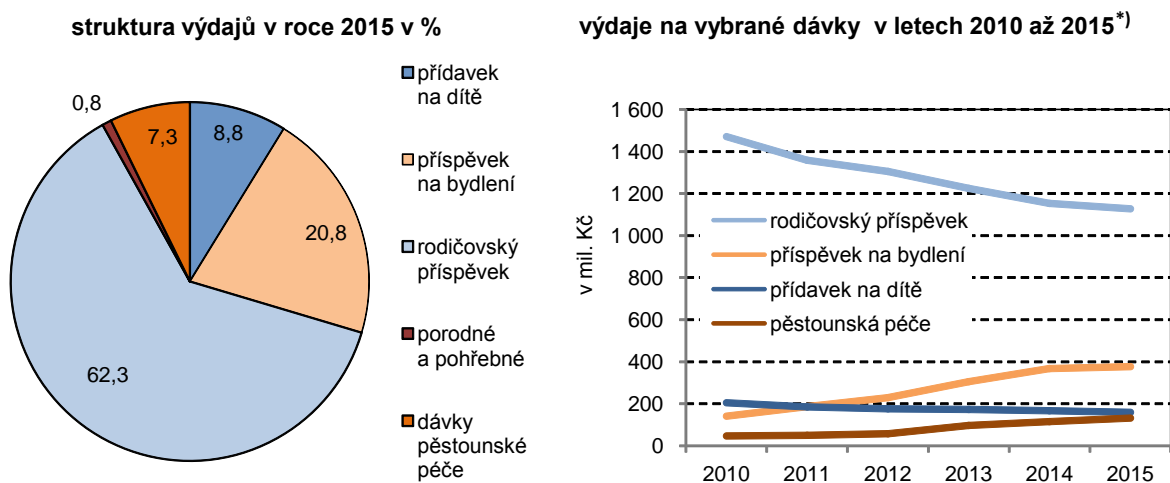
Počet vyplacených dávek státní sociální podpory se v kraji snižoval, téměř jednu polovinu dávek tvořil příspěvek na dítě.

Obyvatelům Královéhradeckého kraje bylo v roce 2015 vyplaceno 565 tisíc dávek státní sociální podpory (včetně dávek pěstounské péče). Počet vyplacených dávek se v posledních letech snižoval, v roce 2010 bylo v kraji vyplaceno celkem 717 tisíc dávek, což bylo o jednu čtvrtinu více, než v roce 2015. Necelou jednu polovinu všech vyplacených dávek tvořil příspěvek na dítě, v roce 2015 jich bylo v kraji přiznáno 264 tisíc, v porovnání s rokem 2014 se počet vyplacených dávek příspěvku na dítě snížil o 5,2 %, od roku 2010 se počet vyplacených příspěvků na dítě snížil o více než jednu čtvrtinu.

Výdaje na příspěvky na děti se od roku 2010 snížily o více než jednu čtvrtinu.

Výdaje na dávky státní sociální podpory (včetně dávek pěstounské péče) dosáhly v roce 2015 hodnoty 1 809 mil. Kč. Meziročně výdaje na dávky stagnovaly (pokles o 0,2 %) v porovnání s rokem 2010 bylo však na dávkách státní sociální podpory vyplaceno o 14 % méně. Na příspěvcích na dítě bylo v roce 2015 v kraji vyplaceno 159 mil. Kč, tj. 8,8 % výdajů na všechny vyplacené dávky. Výdaje na dávku příspěvek na dítě se každoročně snižovaly, meziročně o 5,3 %, v porovnání s rokem 2010 se výdaje snížily o 22,4 %.

Graf 2.20 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Královéhradeckém kraji

*1) do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Zdroj: MPSV

Hodnota vyplacených dávek na jednoho obyvatele byla nižší než republikový průměr.

Při přepočtu vyplacených dávek státní sociální podpory na jednoho obyvatele středního stavu bylo v roce 2015 v kraji každému obyvatele vyplaceno v průměru 3 282 Kč. V porovnání s rokem 2014 se výše vyplacených dávek na jednoho obyvatele nezměnila, proti roku 2010 se však výše dávek na jednoho obyvatele snížila o 512 Kč, tj. o 13,5 %. Výše dávek přepočtená na jednoho obyvatele za rok 2015 ve srovnání s ostatními kraji patřila k těm nižším (9. místo), v Ústeckém kraji bylo jednomu obyvatele v průměru vyplaceno 4 415 Kč (1. místo), zatímco v kraji Plzeňském to bylo pouze 2 941 Kč (14. místo). Průměrná výše dávek na jednoho obyvatele v rámci celé ČR byla o 287 Kč vyšší než krajská hodnota.

Nemocenské pojištění

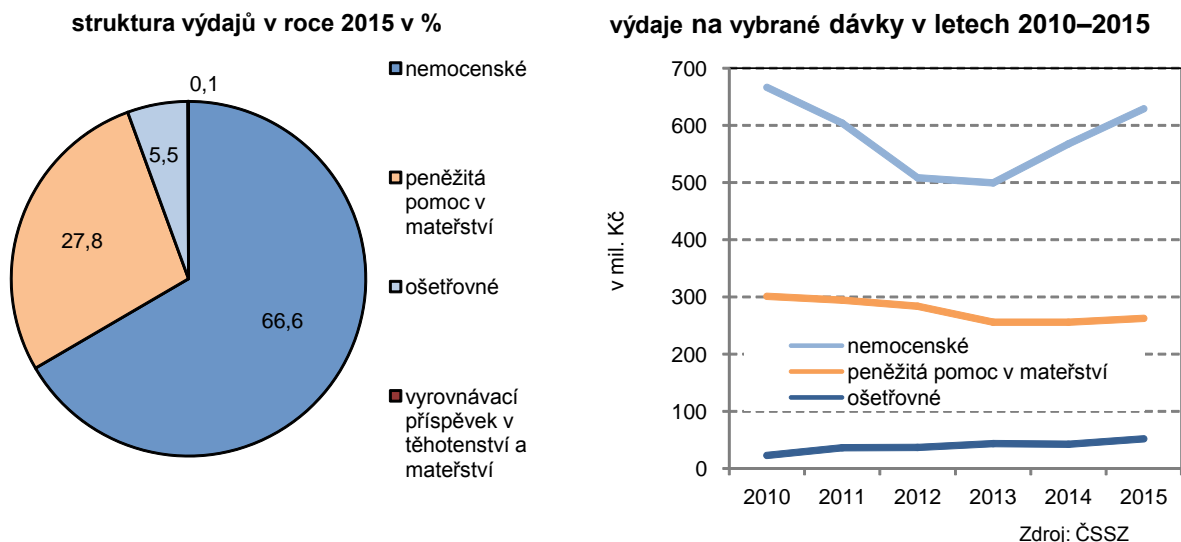
Výdaje na dávky nemocenského pojištění se v kraji druhým rokem zvyšovaly.

Dvě třetiny výdajů na dávky nemocenského pojištění tvořilo nemocenské.

Na dávkách nemocenského pojištění celkem, tj. na nemocenském, peněžité pomoci v mateřství, ošetřovném a vyrovnávacím příspěvku v těhotenství a mateřství, bylo v roce 2015 vyplaceno více než 944 mil. Kč. Meziročně se výdaje na dávky nemocenského pojištění zvýšily o 9 %, meziroční nárůst výdajů pokračuje již druhým rokem. V porovnání s rokem 2010 byly však výdaje na dávky nemocenského pojištění o 4,7 % nižší. Nejnižší výdaje byly v pětileté časové řadě zaznamenány v roce 2013, kdy bylo na dávkách nemocenského pojištění v kraji vyplaceno o více než 145 mil. méně než v roce 2015.

Dvě třetiny objemu výdajů na dávky nemocenského pojištění celkem byly v roce 2015 vyplaceny na nemocenském a to ve výši téměř 629 mil. Kč. Meziročně se hodnota vyplacených dávek zvýšila o více než 10 %, proti roku 2010 se výdaje na nemocenské však snížily o 5,7 %.

Graf 2.21 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Královéhradeckém kraji

Peněžitá pomoc v mateřství se na výdajích na dávky nemocenského pojištění podílela jednou třetinou.

Výdaje na ošetřovné se za posledních pět let zdvojnásobily.

Sociální služby

Kapacita domovů pro seniory v kraji meziročně stagnovala.

Významné navýšení kapacit bylo zaznamenáno u domovů se zvláštním režimem.

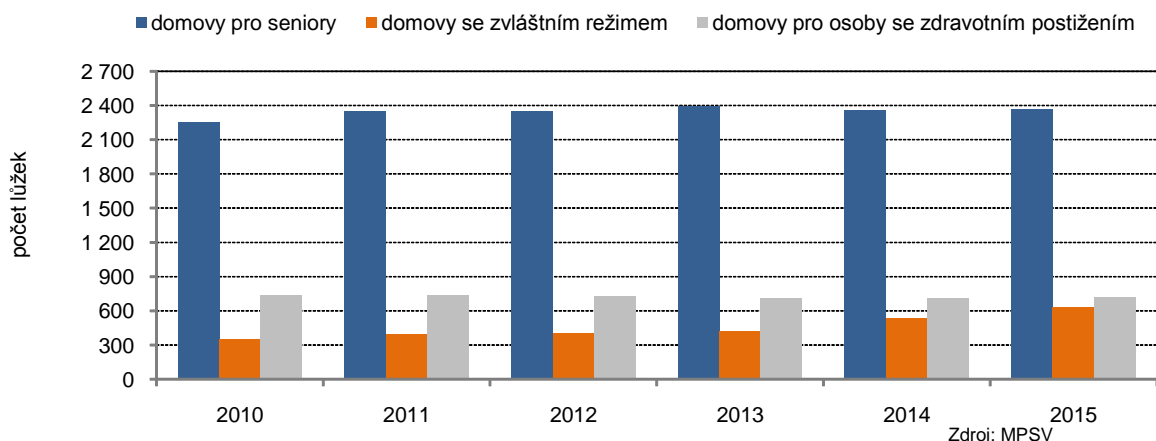
Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství představovaly jednu třetinu výdajů všech vyplacených dávek nemocenského pojištění, v roce 2015 bylo v kraji na této dávce vyplaceno téměř 263 mil. Kč. V porovnání s rokem 2014 se výdaje na peněžitou pomoc v mateřství zvýšily o 2,7 %, od roku 2010 se objem vyplacených dávek snížil o více než 38 mil. Kč, tj. o 12,7 %.

V kraji bylo v roce 2015 vyplaceno více než 52 mil Kč na ošetřovném, což odpovídalo 5,5 % všech výdajů na dávky nemocenského pojištění. U ošetřovného byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst ze všech dávek nemocenského pojištění, a to více než o jednu čtvrtinu. V porovnání s rokem 2010 se výdaje na ošetřovné zvýšily více než dvojnásobně.

Sociální službu domov pro seniory poskytovalo v roce 2015 v kraji 36 zařízení, v roce 2010 poskytovalo tuto sociální službu pouze 32 zařízení v kraji. Kapacita domovů pro seniory činila 2 364 lůžek. Meziročně se počet lůžek v domovech pro seniory nezměnil, maximálního počtu lůžek ve sledovaném pětiletém období bylo dosaženo v roce 2013 (2 395 lůžek).

Domovů se zvláštním režimem bylo v kraji v roce 2015 registrováno 11, což je o 4 více, než v roce 2010. Ve sledovaném období 2010 až 2015 byl v domovech se zvláštním režimem zaznamenán výrazný nárůst počtu lůžek. V roce 2015 disponovaly domovy se zvláštním režimem celkem 635 lůžky, meziročně se kapacita domovů navýšila o jednu čtvrtinu, od roku 2010 se počet lůžek navýšil o tři čtvrtiny.

Graf 2.22 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Královéhradeckém kraji

Počet i kapacita domovů pro osoby se zdravotním postižením byla v posledních letech stálá.

V kraji bylo v roce 2015 evidováno 12 zařízení poskytujících sociální službu domov pro osoby se zdravotním postižením. Počet těchto zařízení je poměrně stálý, v letech 2010 až 2013 bylo v kraji 11 domovů pro osoby se zdravotním postižením, v roce 2014 se počet o 1 zařízení zvýšil. Kapacita domovů pro osoby se zdravotním postižením v roce 2015 činila 719 lůžek, meziročně byla kapacita navýšena o 9 lůžek, v porovnání s rokem 2010 se kapacita snížila o 21 lůžek, tj. o 2,8 %.

Důchody

Celkový počet příjemců důchodu meziročně mírně stoupl.

V prosinci roku 2015 pobíralo v kraji některý z důchodů (starobní, invalidní, sirotčí, vdovský nebo vdovecký) téměř 160 tisíc osob. Při porovnání posledních pěti let byl nejvyšší počet příjemců důchodu celkem zaznamenán v roce 2011, v letech 2012 až 2013 počet příjemců důchodu klesal, od roku 2014 má však opět stoupající tendenci. Meziročně se počet příjemců důchodu celkem v kraji zvýšil o 965 osob, tj. o 1 %.

Dlouhodobě roste počet příjemců starobního důchodu celkem.

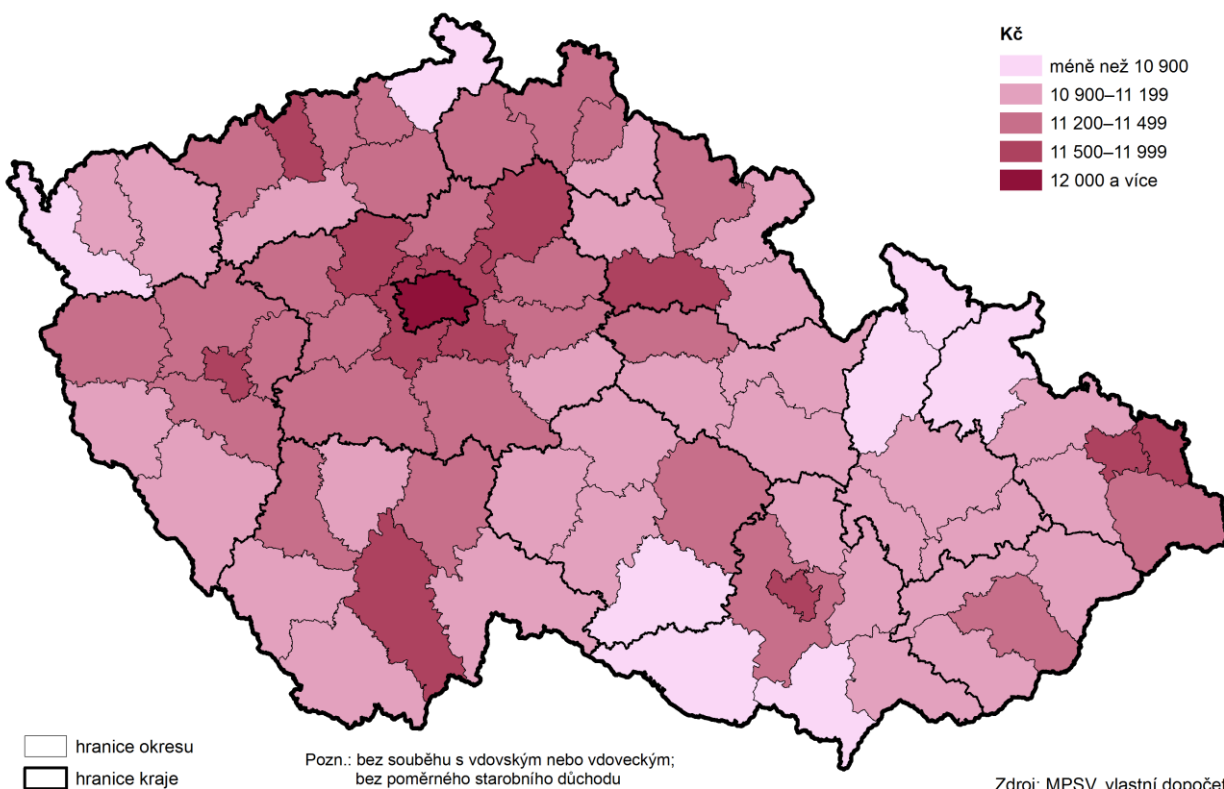
Příjemci starobního důchodu celkem (tj. včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem, podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu) tvořili více než tři pětiny příjemců důchodu. Počet příjemců starobního důchodu celkem od roku 2010 stoupal (až na nepatrný pokles v roce 2012), meziroční nárůst činil 1,1 %, v porovnání s rokem 2010 se počet příjemců starobního důchodu celkem zvýšil o 6 %. Podíl žen na počtu příjemců starobního důchodu celkem byl více než třipětinový, jejich počet překročil v kraji 80 tisíc osob, zatímco mužů pobíralo starobní důchod celkem přibližně 50 tisíc osob.

Starobní důchod sólo mužů byl o dva tisíce Kč vyšší než starobní sólo důchod žen.

Průměrná výše starobního důchodu sólo (bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým, bez poměrného důchodu) v roce 2015 činila 11 221 Kč, proti roku 2010 se starobní důchod sólo zvýšil v průměru o 1 212 Kč, tj. o 12 %. Výrazné byly rozdíly v průměrné výši starobního sólo důchodu mezi muži a ženami. Zatímco ženy pobíraly v průměru 10 290 Kč, starobní sólo důchod mužů byl v kraji o více než 2 tisíce Kč vyšší (12 304 Kč). Z hlediska mezikrajského srovnání se starobní důchody sólo pohybovaly v intervalu 12 172 Kč (Hl. m. Praha) až 11 009 Kč (Olomoucký kraj). Průměrný starobní sólo důchod byl v Královéhradeckém kraji 8. nejvyšší mezi ostatními kraji.

Průměrný měsíční starobní důchod (sólo) v prosinci 2015

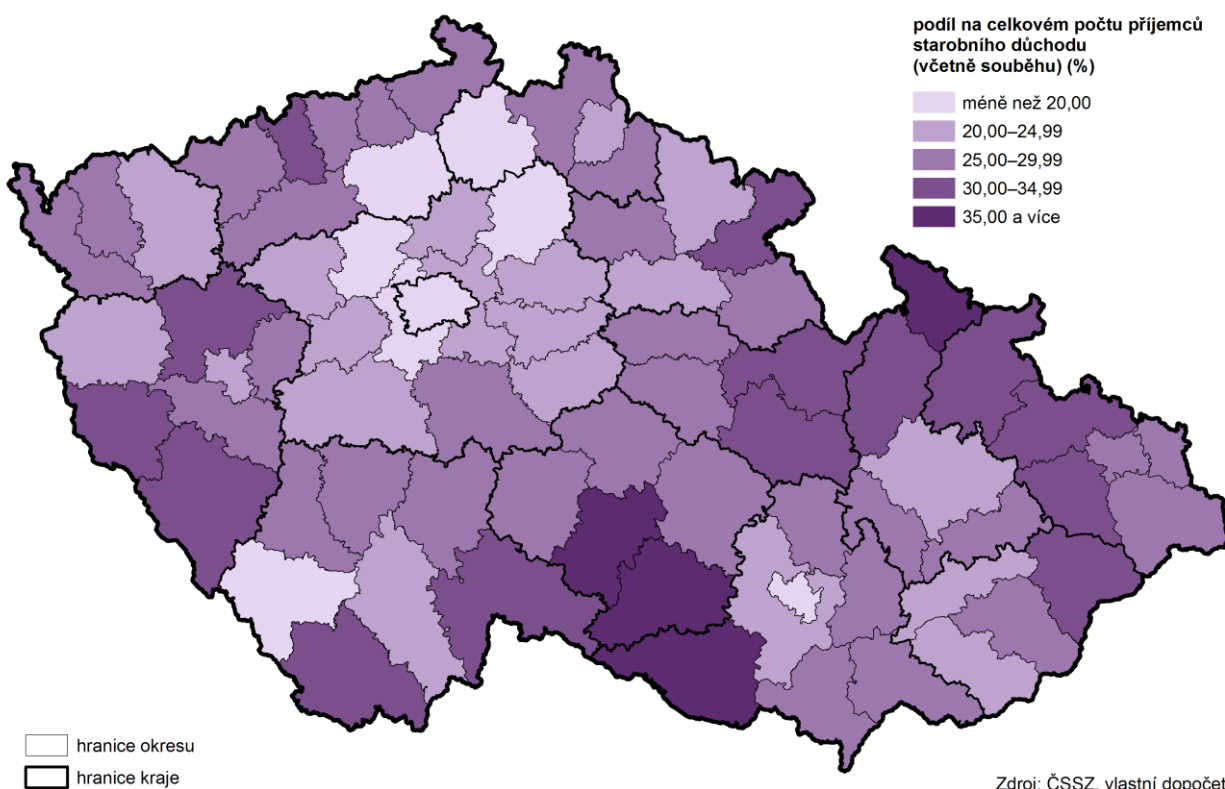
Jedna čtvrtina příjemců starobního důchodu celkem pobírala předčasný starobní důchod.

V kraji dlouhodobě stoupá počet příjemců předčasný starobní důchodu celkem (tzn. včetně souběhu s jiným typem důchodu). Ke konci roku 2015 pobíralo předčasný starobní důchod celkem téměř 34 tisíc osob, meziročně se jejich počet zvýšil o 4,1 %, od roku 2010 vzrostl počet předčasných starobních důchodců celkem o více než dvě pětiny tj. o více než 10 tisíc osob. Předčasný starobní důchod celkem pobíraly více ženy, jejich podíl na celkovém počtu předčasných starobních důchodců celkem byl 57 %. Na celkovém počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu) se předčasný starobní důchodci celkem podíleli v roce 2015 jednou čtvrtinou, zatímco v roce 2010 činil jejich podíl necelou jednu pětinu.

V okrese Náchod pobírala předčasný starobní důchod jedna třetina celkového počtu starobních důchodců.

Z hlediska mezikrajského srovnání patřil podíl předčasných starobních důchodců na počtu starobních důchodců celkem v kraji k těm nižším (5. nejnižší podíl), v kraji Vysočina se podíl předčasných starobních důchodců blížil k jedné třetině, naopak v Hl. m. Praze bylo předčasných starobních důchodců pouze 13 %. Při porovnání jednotlivých okresů kraje byl nejnižší podíl předčasných starobních důchodců na starobních důchodcích celkem zaznamenán v okrese Hradec Králové (20,3 %), nejvyšší podíl vykázal v roce 2015 okres Náchod (33,9 %).

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2015

Zdroj: ČSSZ, vlastní dopočet

Kriminalita

Počet zjištěných trestných činů byl nejnižší od roku 1991.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 zjištěno celkem 8 575 trestných činů. Kriminalita v kraji má v desetileté časové řadě klesající tendenci, v roce 2015 poprvé od roku 1991, klesl počet zjištěných trestných činů pod hranici deseti tisíc. Meziroční pokles zjištěných trestných činů byl 16%. V porovnání s rokem 2010 se počet zjištěných trestných činů snížil téměř o čtvrtinu (23 %). Přibližně každý 6. zjištěný trestný čin spadal do oblasti hospodářské kriminality, dvě třetiny trestných činů byly delikty kriminality obecné.

Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel byly čtvrté nejnižší v ČR.

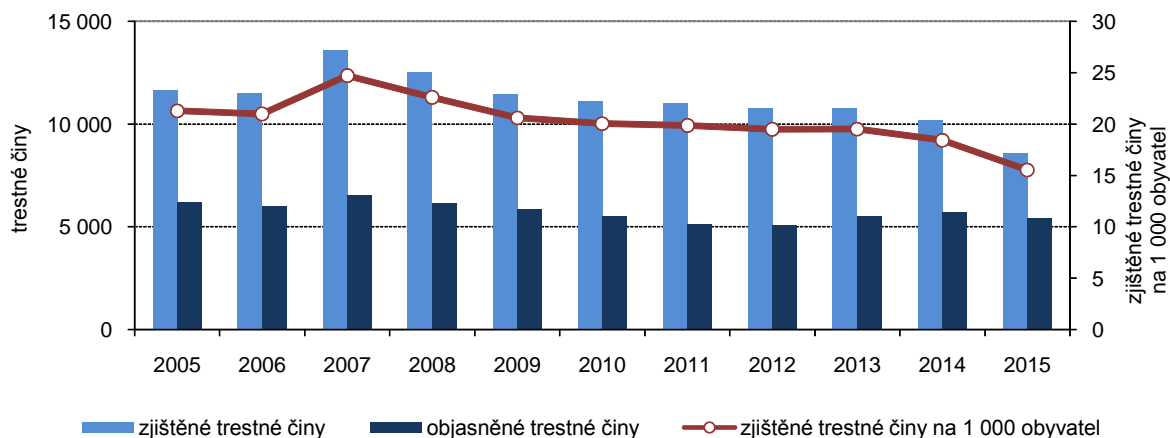
Z hlediska přepočtu zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel středního stavu bylo v roce 2015 v kraji zjištěno 15,6 činů, v porovnání s rokem 2010 to bylo o 4,5 činů méně. Královéhradecký kraj se řadí mezi kraje s nejnižší kriminalitou, v porovnání s ostatními kraji byl zjištěn čtvrtý nejnižší počet trestných činů na 1 000 obyvatel, tuto pozici měl kraj i v roce 2010. Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel za ČR dosáhl v roce 2015 hodnoty 23,5, což bylo o 7,9 trestných činů více než v Královéhradeckém kraji.

Nejvyšší kriminalitu vykazuje dlouhodobě okres Trutnov, nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou.

Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel se výrazně lišil mezi jednotlivými okresy kraje. V posledních deseti letech byla nejvyšší kriminalita zaznamenána v okrese Trutnov (s výjimkou roku 2013, kdy bylo nejvíce zjištěných trestných činů v okrese Hradec Králové), v roce 2015 dosáhl počet trestných činů na 1 000 obyvatel v okrese Trutnov hodnoty 16,9, v porovnání s rokem 2010 je to pokles o 4,6 trestných činů. Okresem s nejnižší kriminalitou byl v letech 2005 až 2015 Rychnov nad Kněžnou, v roce 2015 zde bylo zjištěno 12,2 trestných činů na 1 000 obyvatel, v roce 2010 to bylo o 3,4 činů více.

Graf 2.23 Kriminalita v Královéhradeckém kraji

Dopravní nehody

Počet dopravních nehod meziročně stoupl, v porovnání s rokem 2010 o více než pětinu.

V roce 2015 asistovala Policie České republiky u 4 460 hlášených dopravních nehod. Počet dopravních nehod meziročně stoupl o 206 událostí, tj. o 5 %. V delší časové řadě není možné vývoj nehodovosti sledovat, neboť v roce 2009 došlo ke změně pravidel pro jejich hlášení Policií ČR. Od roku 2010 počet dopravních nehod každoročně stoupá, až na rok 2013, kdy byl zaznamenán meziroční pokles. V porovnání s rokem 2010 byl v roce 2015 nárůst počtu dopravních nehod v kraji více než 20%. Nejméně nehod bylo vykázáno v roce 2015 v okrese Rychnov nad Kněžnou (13 % z celkového počtu nehod v kraji). Nejvíce (téměř jedna třetina) dopravních nehod se v roce 2015 stalo v okrese Hradec Králové. Přestože byl Hradec Králové okresem s nejvyšší nehodovostí v kraji, byl zároveň jediným okresem kraje, kde byl zaznamenán meziroční pokles dopravních nehod.

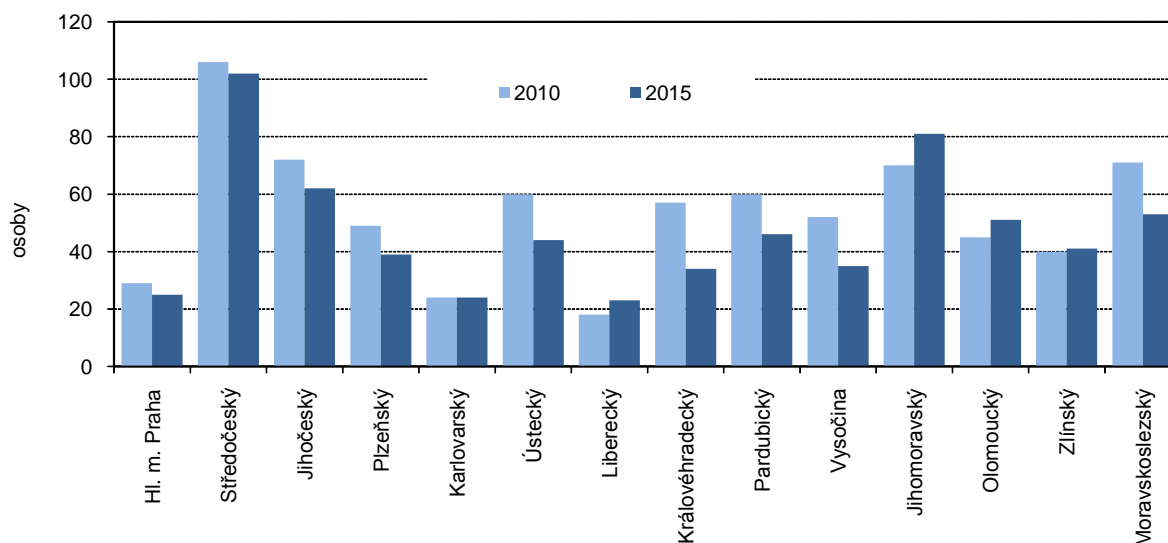
Nehodovost v kraji byla pátá nejvyšší v ČR.

V přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu došlo na území kraje k 8,1 hlášeným dopravním nehodám, v porovnání s ostatními kraji šlo o pátou nejvyšší nehodovost v ČR. Tato hodnota byla však stále ještě pod úrovní průměrné nehodovosti za celou ČR, která v roce 2015 činila 8,8 nehod na 1 000 obyvatel. V roce 2010 činila nehodovost v kraji 6,7 nehod, což je nárůst o 1,4 p.b. Z hlediska meziokresního srovnání se nehodovost v kraji pohybovala v intervalu 7,3 nehody (okresy Náchod a Rychnov nad Kněžnou) až 8,9 nehod (okres Hradec Králové).

V porovnání s rokem 2010 byl v kraji jako jediném v ČR zaznamenán pokles počtu nehod se zraněním nebo usmrcením.

Přestože počet hlášených dopravních nehod v kraji v posledních letech stoupal, počet nehod se zraněním nebo usmrcením měl spíše klesající tendenci. V letech 2012 a 2013 se počet těžkých dopravních nehod se zraněním nebo usmrcením meziročně snižoval, v roce 2014 došlo k meziročnímu nárůstu o 14 %, ale v roce 2015 byl opět zaznamenán meziroční pokles dopravních nehod se zraněním nebo usmrcením o 5,7 %. Tento pokles byl nejvýraznější mezi ostatními kraji. Při porovnání let 2010 a 2015 byl Královéhradecký kraj jediným krajem v ČR, kde došlo ke snížení počtu dopravních nehod se zraněním nebo usmrcením, ve všech ostatních krajích počet těchto nehod stoupl.

Graf 2. 24 Usmrcení při dopravních nehodách podle krajů v roce 2010 a 2015

Meziročně klesl i počet usmrcených, těžce a lehce zraněných.

Počet usmrcených při dopravních nehodách v roce 2015 dosáhl počtu 34 osob, meziročně se počet usmrcených snížil o 1 osobu. V porovnání s rokem 2010 však počet usmrcených klesl o 23 osob (57 usmrcených). Těžce zraněných bylo v roce 2015 zaznamenáno 125, což je o téměř 30 % méně, než v roce 2014. Při porovnání let 2010 až 2015 počet těžce zraněných dosáhl maxima v roce 2011, kdy se jejich počet vyšplhal na 206 osob. V roce 2015 bylo lehce zraněno 1 281 osob, jejich počet meziročně klesal v letech 2012 a 2013, výrazný nárůst byl zaznamenán v roce 2014, v tomto roce bylo lehce zraněno 1 329 osob, vyšší počet lehce zraněných byl naposledy zaznamenán v roce 2007. V roce 2015 bylo lehce zraněných meziročně o 3,5 % méně, přesto byl tento počet vyšší než v letech 2008 až 2013.

Meziroční pokles nehod pod vlivem alkoholu byl nejvýraznější mezi kraji.

Vlivem alkoholu došlo v roce 2015 v kraji k 201 dopravním nehodám, což bylo nejméně za posledních pět let. Meziroční pokles o 13 % byl nevyšší mezi ostatními kraji ČR, v 6 krajích byl zaznamenán meziroční nárůst dopravních nehod pod vlivem alkoholu, nejvyšší v Karlovarském kraji (o 16 %). Meziroční snížení nehod pod vlivem alkoholu bylo zaznamenáno ve všech okresech kraje.

Výše škod na vozidlech způsobených při dopravních nehodách v posledních třech letech rostla.

Škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci, způsobené při dopravních nehodách v posledních třech letech stoupaly. V roce 2015 dosáhly hodnoty 252 milionů Kč, meziroční nárůst činil 6 %. Při porovnání s rokem 2010 se výše škod zvýšila téměř o jednu pětinu.

Další údaje k sociálnímu vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

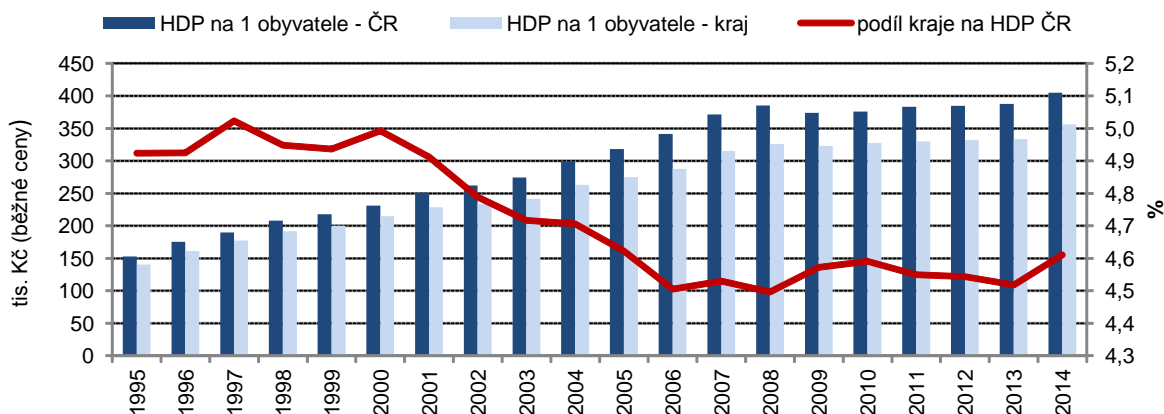
3. Ekonomický vývoj

Makroekonomika

Výkonnost ekonomiky kraje je podprůměrná.

Makroekonomické údaje by měly ukázat, jak dalece se podařilo vypořádat ekonomice s důsledky krize. Za rok 2015 budou k dispozici makroekonomické ukazatele v regionálním členění až v závěru roku 2016, proto se v této podkapitole omezíme na data do roku 2014, příp. 2013. Královéhradecký kraj se řadí svou ekonomickou výkonností mezi kraje podprůměrné. V letech 2011–2014 se podíl kraje na hrubém domácím produktu (HDP) ČR ustálil na 4,5 %, v posledním sledovaném roce 2014 vzrostl na 4,6 %. Z dlouhodobého hlediska se podíl kraje snižuje.

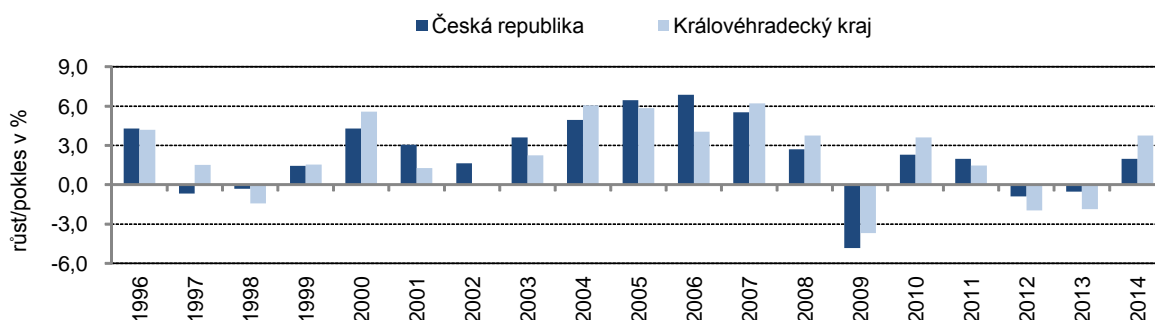
Graf 3.1 Hrubý domácí produkt v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

HDP v roce 2015 zrychlil svůj růst.

Regionální HDP, v přepočtu na jednoho obyvatele, se vyvíjel shodně jako za Českou republiku; rostl do roku 2008, recese měla za následek pokles v roce 2009 a stagnaci v letech následujících. Nárůst v kraji i v průměru za ČR lze pozorovat až v posledním roce (2014) za nějž máme k dispozici data. Na jednoho obyvatele kraje připadl v tomto roce vytvořený HDP ve výši 356 tis. Kč (v běžných cenách), tj. 87,9 % průměru ČR⁸ a mezi kraji to byla 6. nejvyšší příčka.

Graf 3.2 Vývoj regionálního HDP v Královéhradeckém kraji ve stálých cenách (předchozí rok = 100 %)

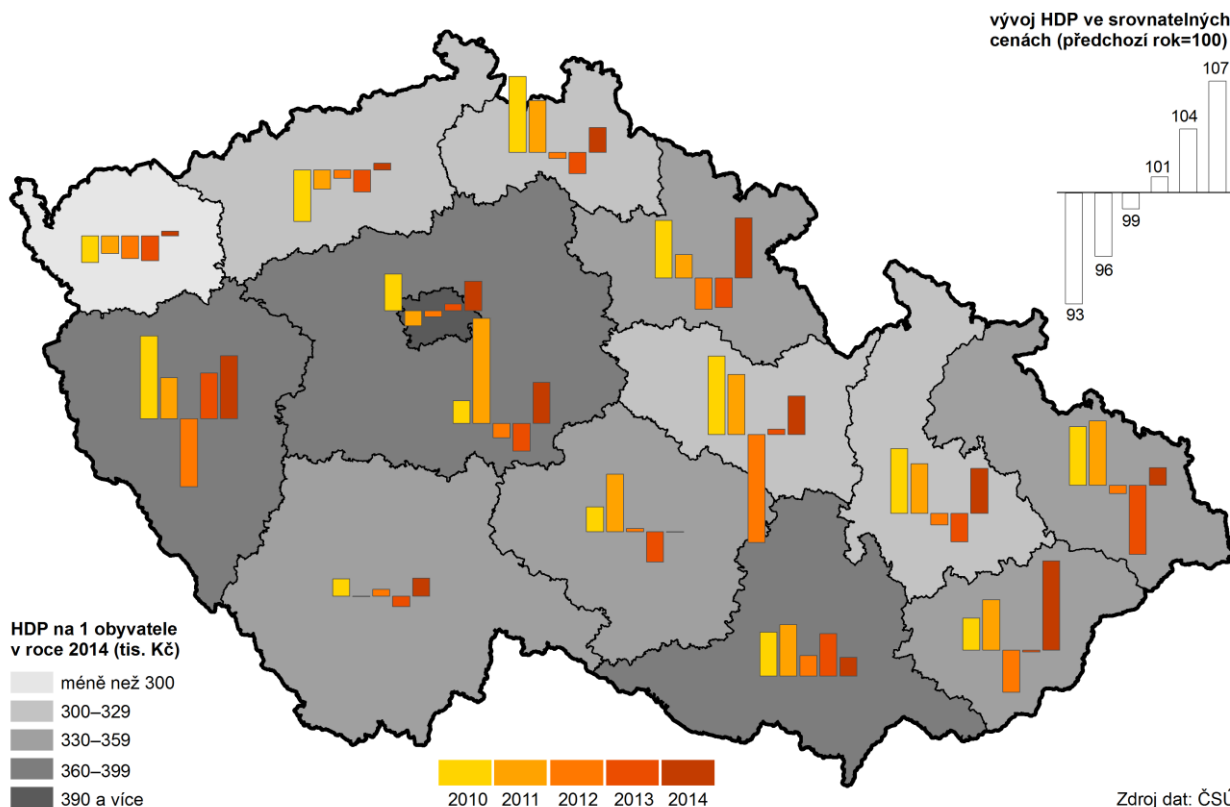

Meziroční reálný růst HDP třetí nejrychlejší z krajů.

Meziroční vývoj ve srovnatelných cenách (reálný růst/pokles) je obsahem grafu 3.2. Směr vývoje v kraji byl téměř shodný s vývojem v České republice s výjimkou roku 1997, kdy byl v ČR zaznamenán meziroční pokles a v Královéhradeckém kraji mírný nárůst. Další meziroční pokles byl shodně s vývojem v ČR zaznamenán v roce 1998, 2009, 2012 a 2013. K nejvýraznějšímu poklesu v kraji došlo v roce 2009, kdy HDP v kraji v důsledku recese klesl o 3,7 %; snížení v průměru za ČR bylo ještě vyšší (4,8 %). V posledním sledovaném roce (2014) HDP v kraji vzrostl o 3,8 %, když průměr ČR činil 2 %, a mezi kraji to představovalo třetí nejrychlejší tempo růstu po kraji Zlínském a Plzeňském.

⁸ Průměr ČR překračuje pouze HI. město Praha, a to více než dvojnásobně.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2010 až 2014

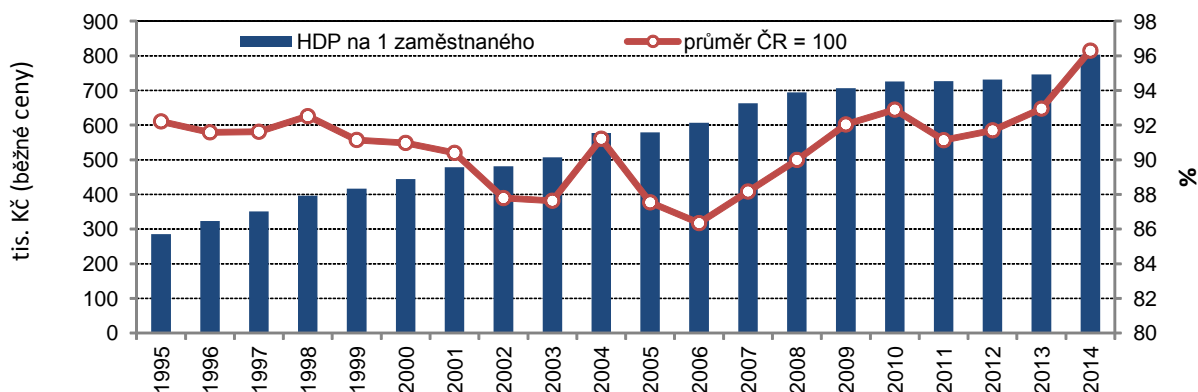

Výrazný růst produktivity práce.

Přepočtený regionální HDP na jednoho zaměstnaného vyjadřuje produktivitu práce. V roce 2014 dosáhla v kraji výše 803,1 tis. Kč běžných cen, proti roku 2013 to byl nárůst o 57,2 tis. Kč, tj. o 7,7 %. Tempo růstu patřilo mezi kraji k nejvyšším (čtvrté nejrychlejší) a vyšší produktivity práce se kraj řadí na 5. nejvyšší příčku. Vysoký meziroční růst produktivity práce v kraji byl ovlivněn především nárůstem HDP (o 6,6 %), pokles zaměstnaných (o 1 %) takový vliv na produktivitu neměl.

Hodnota HDP na zaměstnaného se v kraji zvyšovala, ale její vztah k průměru ČR značně kolísala. V posledních dvou letech (2013, 2014) se přiblížila k průměru ČR nejvíc, kdy dosáhla 93 %, resp. 96,3 % průměru ČR. Mezi kraji to byla pátá nejvyšší hodnota. Naopak nejvíc se vzdálila krajská hodnota od průměru ČR v roce 2005 a 2006, kdy dosáhla jen 87,5%, resp. 86,3% hodnoty republikového průměru.

Graf 3.3 Vývoj regionálního HDP na jednoho zaměstnaného v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

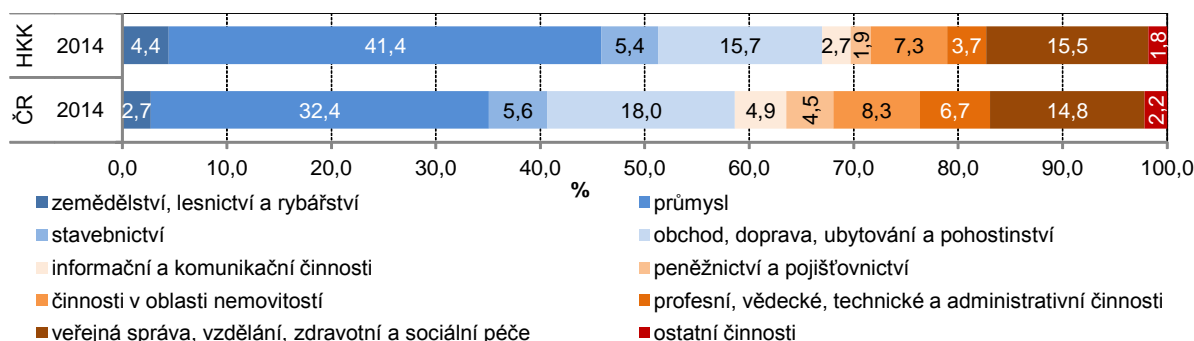
Rychlé tempo růstu hrubé přidané hodnoty.

Regionální hrubá přidaná hodnota⁹ (HPH) dosáhla v roce 2014 v kraji objemu 177,8 mld. Kč v běžných cenách (5. nejnížší hodnota mezi kraji). Po stagnaci (v roce 2012 a 2013) hodnota HPH v kraji v roce 2014 meziročně vzrostla (o 7,6 %) a tempo růstu bylo třetí nejrychlejší po kraji Zlínském a Středočeském.

Podíl terciárního sektoru na tvorbě HPH klesá, roste význam sekundárního sektoru.

Zastoupení primárního sektoru na tvorbě HPH mělo v kraji i v ČR klesající trend do roku 2010, v následujících letech došlo k nárůstu a stagnaci. Přestože v kraji došlo v roce 2014 k meziročnímu poklesu, zastoupení primárního sektoru ve struktuře HPH bylo vyšší než průměr ČR. V celém sledovaném období (od poloviny 90. let) byl příspěvek tohoto sektoru na tvorbě HPH nad průměrem ČR. Sekundární sektor se v roce 2014 podílel na tvorbě regionálního HPH 46,8 %, to bylo o 8,9 p.b. více než činil průměr ČR, mezi kraji to byla prostřední příčka. Dlouhodobě se zvyšuje význam terciárního sektoru na tvorbě HPH, i když v Královéhradeckém kraji na rozdíl od ČR stagnuje a od roku 2010 klesá. V roce 2014 činil jeho podíl v kraji na tvorbě HPH 48,7 %, mezi kraji byl třetí nejnížší.

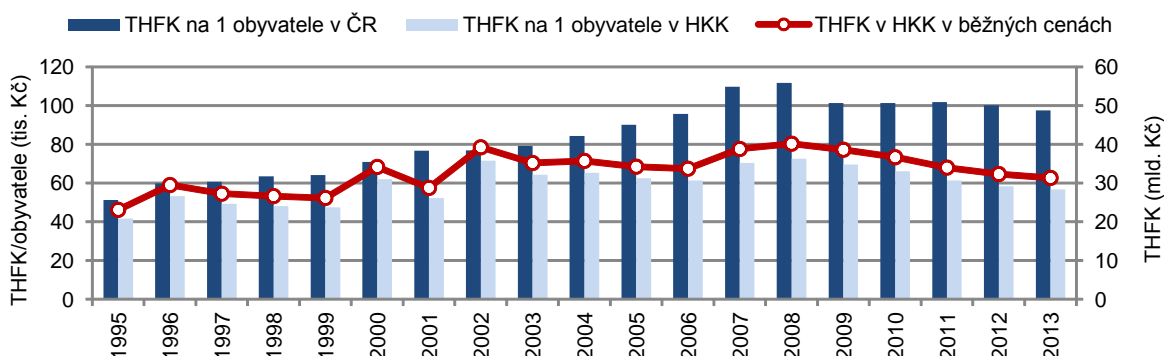
Graf 3.4 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR v roce 2014

Investiční aktivita je nejnížší mezi kraji.

Dalo by se očekávat, že příznivý vývoj ekonomiky se odrazí ve zvýšené míře investování, to se ale v kraji nepotvrdilo. Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v roce 2013 dosáhla v kraji hodnoty 31,3 mld. Kč, v přepočtu na jednoho obyvatele 56,8 tis. Kč, což je nejméně ze všech krajů. Nejnížší investiční aktivita ze všech krajů trvá od roku 2010 a v čase se prohlubuje. Jestliže v roce 1995 dosáhla krajská hodnota THFK na obyvatele 81,4 % republikového průměru, v roce 2000 to bylo 87,4 %, v roce 2005 došlo k poklesu na 69,4 %, v roce 2010 došlo k dalšímu snížení na 65,3 %, poslední hodnota z roku 2013 představuje 58,2 % průměru ČR.

Graf 3.5 Tvorba hrubého fixního kapitálu v Královéhradeckém kraji (běžné ceny)

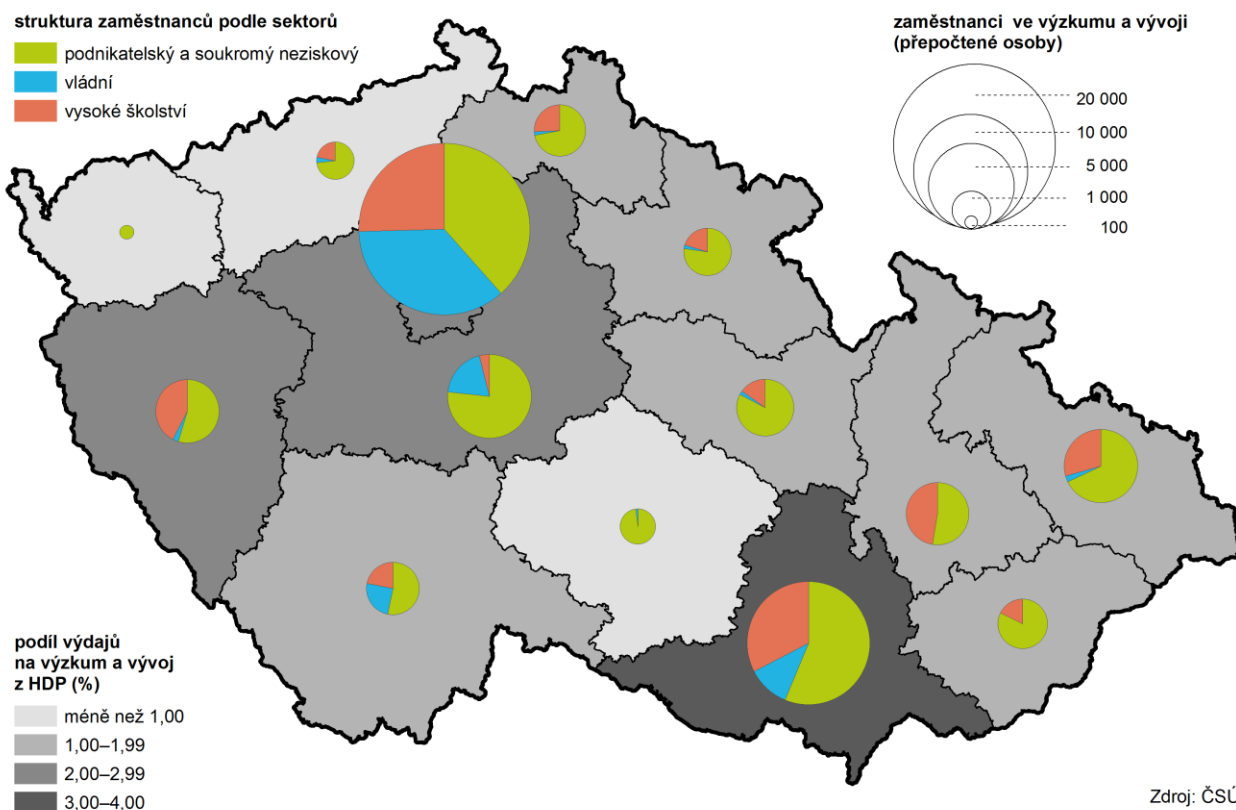
⁹ HPH – je hodnota nově vytvořená, kterou získávají institucionální jednotky použitím svých výrobních kapacit; je vyjádřena jako rozdíl mezi celkovou produkcí (oceněnou v základních cenách) a mezispotřebou jednotlivých odvětví v daném regionu (oceněnou v kupních cenách).

Výzkum a vývoj

Výdaje na výzkum a vývoj jsou stabilní...

Výše výdajů na výzkum a vývoj má, obdobně jako úroveň vzdělanosti obyvatelstva, velký význam pro rozvoj společnosti každého regionu. V roce 2014 bylo v Královéhradeckém kraji vynaloženo na vědu a výzkum celkem přes 2 mld. Kč, z toho mzdových nákladů necelá miliarda na 140 krajských pracovištích. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje se tyto výdaje podílely 1 %. Za sledovaných pět let to představuje celkem 8,8 mld. Kč, z toho na mzdy připadlo 4,6 mld. Kč. Na celkovém objemu výdajů na výzkum a vývoj v České republice se kraj podílel 2,4 % a tento podíl byl stejný jako v roce předchozím, v roce 2010 to byla 3 %.

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2014

...ve financování se zvýšil podíl sektoru podnikatelského na tři čtvrtiny...

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 562 mil. Kč, to bylo o 1,4 mil. méně než v předchozím roce, kdy dosáhly nejvyššího objemu ve sledovaném období. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, jehož podíl se meziročně zvýšil o 2,1 p.b. na 74,7 %, podíl výdajů vysokých škol činil 23,8 %, na vládní sektor připadlo v roce 2014 jen 0,8 % a na soukromý neziskový sektor zbývajících 0,7 %.

...snížil se počet zaměstnanců...

V Královéhradeckém kraji bylo zaměstnáno ve výzkumu a vývoji v roce 2014 celkem 2 920 osob, což bylo 3,1 % celorepublikového stavu a z toho 934 žen, tj. 32,0 %. V přepočtu na plně zaměstnané to bylo 1 794 osob, tj. 2,8 % počtu v České republice, z toho bylo 509 žen, tj. 28,4 %. Meziročně došlo k poklesu zaměstnaných osob o 6 %.

...rekordní počet udělených patentů.

V roce 2014 byl udělen rekordní počet patentů, v Královéhradeckém kraji to bylo 22 patentů a za celou Českou republiku 493 patentů přihlašovatelům z ČR. V předchozím roce to bylo 15 patentů a v roce 2010 celkem 12 patentů.

Informační technologie

Již tři čtvrtiny domácností jsou vybaveny osobním počítačem...

Informační a komunikační technologie se staly nedílnou součástí života společnosti. Statistika informačních technologií poskytuje základní informace o stavu a vývoji používání moderních informačních a komunikačních technologií v hlavních oblastech naší společnosti. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2014 vybaveno osobním počítačem již 73,7 % domácností, v roce 2010 jen 62,3 %. Přitom celostátní průměr byl o 2,5 p.b. nižší. V posledních letech se dynamicky zvýšil podíl domácností, které mají k dispozici vysokorychlostní připojení k internetu, těch bylo v kraji celkem 66,3 % a za pět let je to zvýšení o 12 p.b. Celorepublikový podíl 68,2 % byl tak o 1,9 p.b. nižší a mezi kraji to bylo 10. pořadí.

...nejvyšší podíl obyvatel nad 16 let nakupujících přes internet.

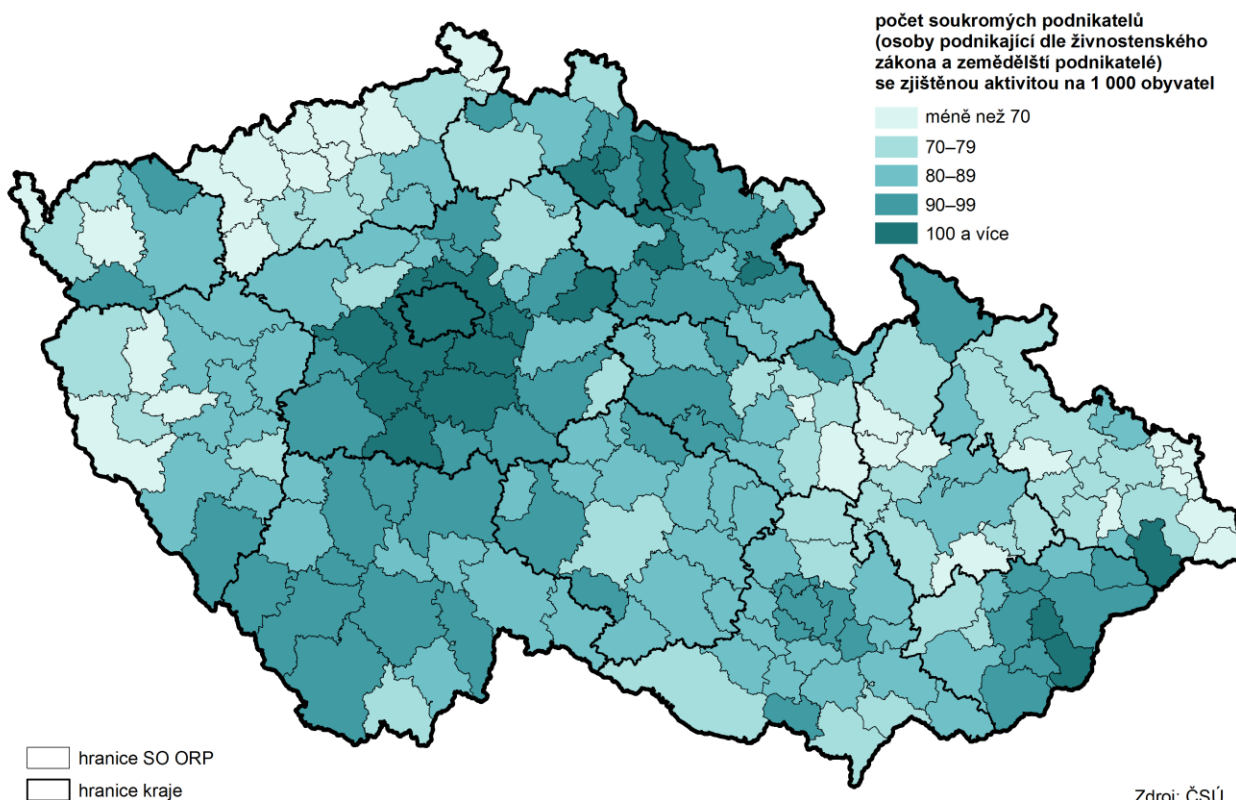
Pokračuje rychlý nárůst zájmu o nákup zboží či služeb přes internet. Této formy nákupu využilo v roce 2014 již 44,6 % obyvatel kraje ve věku 16 a více let, když v roce 2010 to bylo jen 27,2 %, což je nárůst o 17,4 p.b. V České republice nakupovalo na internetu v průměru 38,6 % jednotlivců a mezi kraji to bylo nejvíce.

Ekonomické subjekty

V roce 2015 bylo v kraji evidováno 72 tisíc aktivních subjektů...

Po spuštění základních registrů veřejné správy od 1. 7. 2012 se základním zdrojem pro aktualizaci dat Registru ekonomických subjektů ČSÚ stal Registr osob (ROS). Ve srovnání s předchozími roky nejsou údaje plně srovnatelné. Ke konci roku 2015 bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno celkem 137 tisíc subjektů se sídlem v kraji, z toho 72 tisíc, tj. 56 % bylo se zjištěnou aktivitou. Většinu z nich tvoří fyzické osoby, kterých bylo 58 tisíc a z nich téměř 49 tisíc živnostníků.

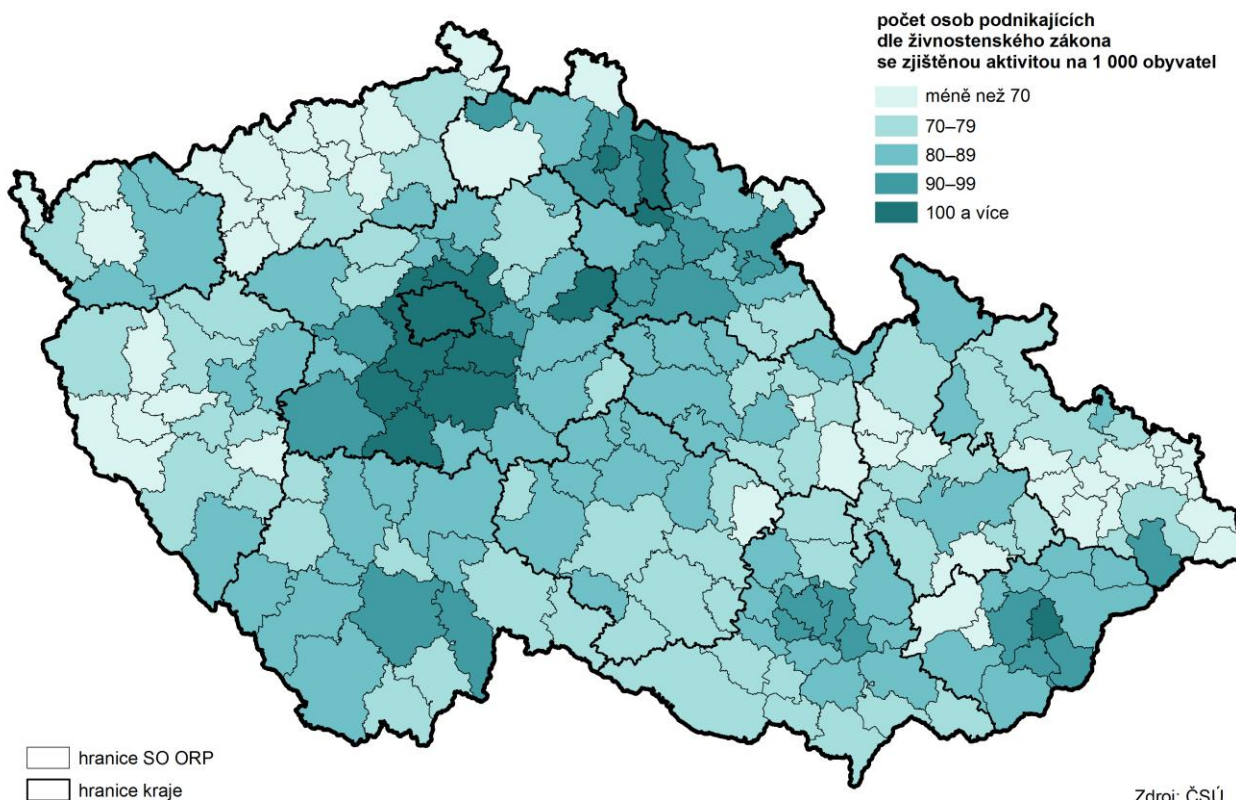
Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

...nových živnostníků se registrovalo více.

V roce 2015 vzniklo v kraji 4 274 nových ekonomických subjektů, převážně podnikajících osob, což bylo více proti předchozímu roku, kdy byl zaznamenán nejnižší počet od roku 2008. Nové IČO mělo v roce 2015 přiděleno 2 811 živnostníků, tj. dvě třetiny nově vzniklých subjektů v kraji. Nových živnostníků vzniklo ve sledovaném období nejméně v roce 2014, jejich počet se zvyšoval jen do roku 2011 a tři roky klesal.

Živnostníci ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

Zemědělství:

Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny...

Královéhradecký kraj patří mezi významné zemědělské pěstitele, zejména obilovin, luskovin, okopanin a zeleniny (mrkve, cibule, petržele a zelí). Největší podíl měl kraj v roce 2015 na celorepublikových osetých plochách u mrkve (36 % osetých ploch v ČR), cukrovky technické (necelá pětina), cibule a petržele (po 14 %). Ve sledovaném období byl nejúrodnější rok 2014, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos a předčil mimořádně úrodný rok 2011.

...na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7,4 %.

Hodnota zemědělské produkce v roce 2014 dosáhla v Královéhradeckém kraji 10,2 mld. Kč a byla tak dlouhodobě nejvyšší. Meziročně se zvýšil podíl na ČR o 0,2 p.b. na 7,4 %, z toho 6,0 mld. Kč tvořila rostlinná produkce (7,6 % podíl na ČR) a 3,6 mld. Kč živočišná produkce (7,1 % podíl na ČR). Do roku 2006 převládala v kraji živočišná produkce, v dalších letech se poměr obrátil a byl vyšší podíl rostlinné produkce, která se již pátým rokem meziročně zvyšuje a tvořila tři pětiny celkové produkce, zatímco živočišná 35,8 %. V přepočtu na hektar zemědělské půdy je celková produkce v kraji vyšší než v ČR a mezi kraji to byla třetí nejvyšší hodnota.

Obhospodařovaná půda tvoří 85 % zemědělské půdy.

Zemědělství je nedílnou součástí krajiny a jeho význam je dán mimo jiné i rozlohou obhospodařované půdy, která v kraji zabírá 85 % zemědělské půdy. Celkem 235 444 ha zemědělské půdy bylo v kraji v roce 2015 obhospodařováno, což bylo méně než ve dvou předchozích letech. Z toho bylo 167 061 ha orné půdy, jejíž podíl byl po sledované období vyšší než 70 %.

Nejvíce malých zemědělských podniků je v okrese Náchod.

Z výsledků strukturálního šetření jsou k dispozici výsledky o velikostní struktuře zemědělských podniků až do úrovně okresů. Nejvíce jich má okres Náchod (691 z 2 951) a z hlediska velikosti převažují podniky hospodařící do 5 ha zemědělské půdy, v roce 2012 to bylo v kraji 44,8 %, největší počet těchto zemědělských podniků v Královéhradeckém kraji je také v okrese Náchod. V celorepublikovém průměru byly malé podniky zastoupeny 50,7 %, mezi kraji jich má nejvíce Jihomoravský kraj (78,9 %), nejméně Karlovarský kraj (22,8 %).

Rok 2015 byl úrodný na obiloviny, zejména pšenici ozimou...

Sklizně 2015 byla vysoká, ale nepřekonal předchozí rok. V roce 2015 se v Královéhradeckém kraji na ploše 85 tis. ha sklídilo 529 tis. tun obilovin. Meziročně to bylo o 6,2 % méně. Nejvíce obilovin se ve sledovaném období sklídilo v roce 2014. Dvě třetiny sklizňové plochy připadaly na pšenici ozimou, která se na celkové sklizni obilovin podílela 69,8 %. V roce 2015 se sklídilo 369 tis. tun zrna, tj. proti předchozímu roku nárůst o 2,1 %. Vyšší sklizně dosáhl i ječmen ozimý a oves. Pouze u ova bylo dosaženo vyššího hektarového výnosu. Ve sledovaném období byl nejúrodnější rok 2014, který znamenal pro zemědělskou výrobu velký přínos.

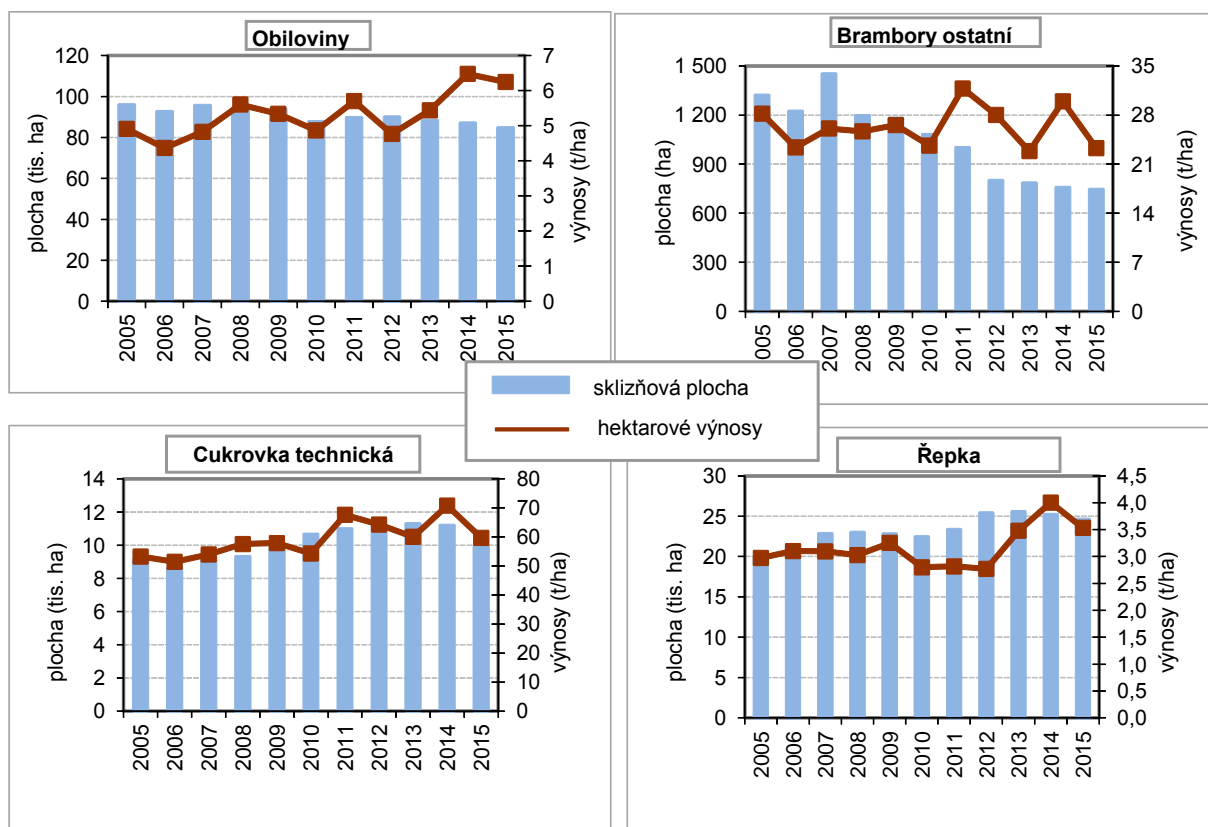
...brambor se sklídilo o pětinu méně...

Celková sklizeň brambor v roce 2015 představovala meziroční snížení téměř o čtvrtinu, tj. o 5,3 tis. tun. Hektarový výnos ve výši 23,27 tun byl nižší o 6,68 tuny.

...nižší sklizeň i výnosy cukrovky technické a řepky.

V rámci České republiky je Královéhradecký kraj jedním z největších pěstitelů cukrovky technické (spolu s krajem Středočeským a Olomouckým) a na celorepublikové produkci se podílí z 17,3 %. Při výnosu 59,67 tun z jednoho hektaru jí bylo sklizeno 592 tis. tun bulev, tzn. meziroční pokles o čtvrtinu. Produkce řepky dosáhla 87 tis. tun a proti roku 2014 klesla o 13,7 %, tj. o 14 tis. tun).

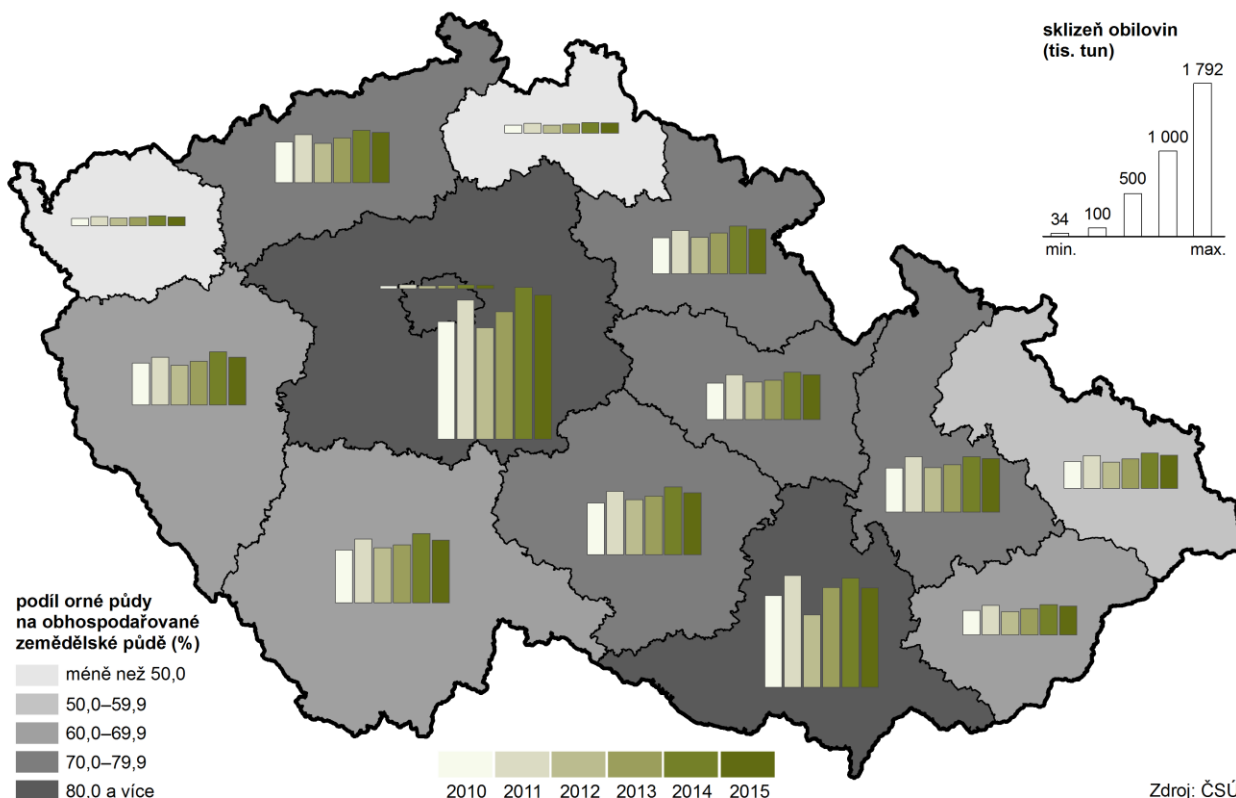
Graf 3.6 Sklizňové plochy a hektarové výnosy vybraných zemědělských plodin

Stavy hospodářských zvířat stagnují...

Stavy hospodářských zvířat v Královéhradeckém kraji stagnují. Meziroční změny již nebyly významné, mírně vzrostly celkové stavy skotu, prasat a ovcí a naopak počty koní a koz poklesly. Nejvýraznější meziroční nárůst nastal u drůbeže vlivem zvýšení počtu slepic. Z dlouhodobého pohledu se v živočišné výrobě omezují chov skotu i prasat a od roku 2009 se naopak rozšiřuje chov drůbeže, ovcí, koz a koní. Z hlediska stavu hospodářských zvířat se kraj řadí na druhé místo mezi kraji v počtu chovaných slepic.

Skližeň obilovin v krajích v letech 2010 až 2015

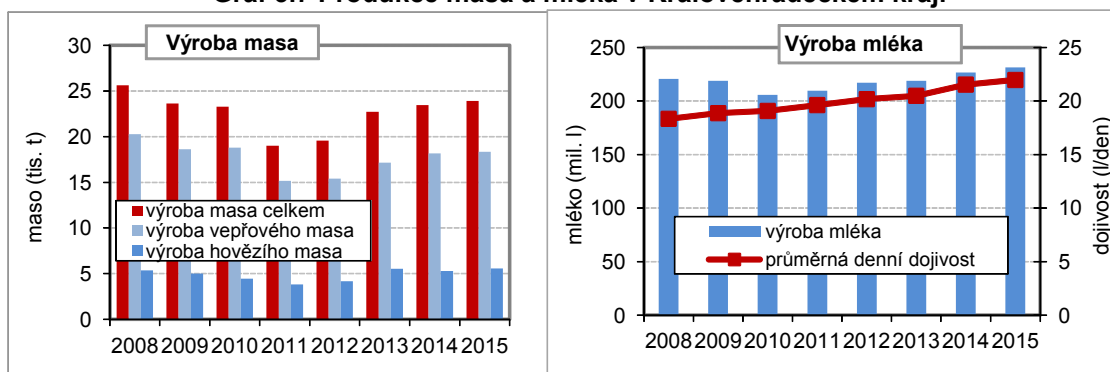
Výroba masa opět vzrostla...

V Královéhradeckém kraji bylo od ledna do prosince 2015 vyrobeno 23,9 tis. tun masa v jatečné hmotnosti (bez masa drůbežího), což bylo o 1,8 % meziročně více. Na republikové produkci se kraj podílel 7,6 %. Převažující část výroby v kraji tvořilo vepřové maso (76,7 %), kterého se vyrobeno o 0,9 % více, a byl to druhý nejvyšší nárůst mezi kraji. Největší nárůst v mezikrajském srovnání zaznamenal náš kraj ve výrobě hovězího masa včetně telecího, kterého bylo vyrobeno 5,6 tis. tun, tj. o třetinu více a skopového a kozího masa, kterého bylo vyrobeno o 7 tun více.

...produkce mléka se meziročně zvyšovala posledních pět let.

V roce 2015 bylo v kraji vyrobeno téměř 232 tis. litrů mléka a meziročně se produkce zvýšila téměř o 5 tis. litrů, tj. o 2,2 %. Nejvíce mléka bylo po roce 2000 v kraji vyrobeno v roce 2002 (234 tis. litrů) a nejméně v roce 2010 (206 tis. litrů) a posledních pět let se produkce mléka meziročně zvyšovala.

Graf 3.7 Produkce masa a mléka v Královéhradeckém kraji

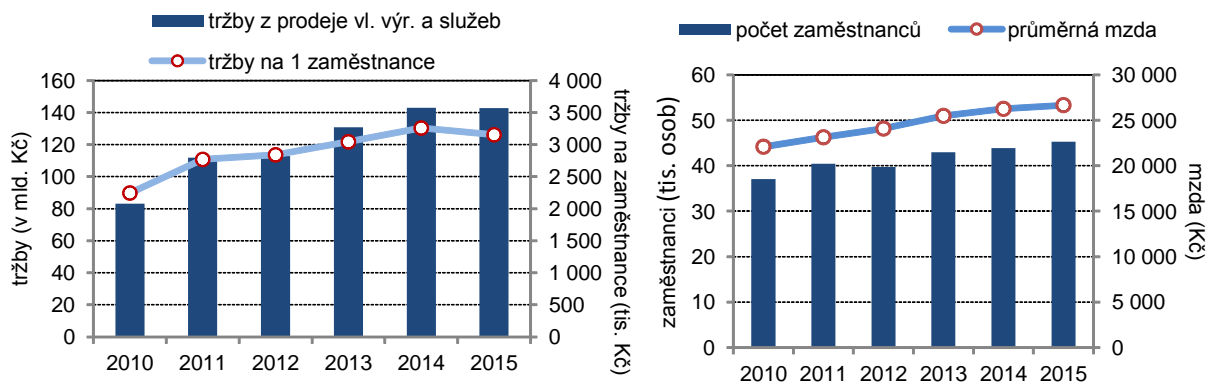

Lesnictví

Nejvíce ploch se zalesnilo v roce 2014...

Celková plocha lesních pozemků (148 tis. ha) představuje téměř třetinu plochy kraje (31,1 % v roce 2015). Plochy dřevin se rozkládaly na 143,6 ha, což je 97 % plochy lesních pozemků. Tři čtvrtiny z nich tvořily jehličnaté dřeviny a čtvrtinu listnaté. Za sledované období let 2010 až 2015 bylo v kraji zalesněno 5 692 ha, což je průměrně okolo 950 ha ročně, největší rozsah zalesňování byl v roce 2014 (1 108 ha). Těžba dřeva se v hodnoceném období pohybovala průměrně ročně kolem 756 tis. m³b.k. a v roce 2015 to bylo 695 tis. m³b.k.

Graf 3.8 Ukazatele průmyslu v Královéhradeckém kraji

Průmysl

Nárůst zaměstnanců v průmyslu, stagnace tržeb, pokles produktivity práce.

V roce 2015 sídlilo v kraji 124 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb (dále jen „tržby“) dosáhly v kraji 142,8 mld. Kč a jejich podíl na celkových tržbách průmyslových podniků v ČR byl 4,2 %. Ve všech výše uvedených ukazatelích to bylo třetí nejnižší pořadí mezi kraji. V porovnání s rokem 2014 se tržby téměř nezměnily (mírný pokles o 0,1 %, tj. 80 mil. Kč).

Velké průmyslové podniky v kraji zaměstnávaly 45,3 tis. pracovníků (fyzické osoby), jejich počet se meziročně zvýšil o 1,4 tis. osoby (o 3,3 %). Nárůst počtu zaměstnanců a stagnace tržeb ovlivnily produktivitu práce, která v kraji meziročně klesla o 3,2 % a mezi kraji byla pátá nejnižší. Nejvyšší produktivitu práce v průmyslu vykázaly Středočeský a Ústecký kraj.

Mzda v průmyslu šestá nejnižší mezi kraji.

Průměrná měsíční mzda zaměstnanců v průmyslu v letech 2010–2015 v kraji rostla, intenzita růstu postupně klesala a v roce 2015 byl meziroční nárůst nejpomalejší (o 1,6 %). V roce 2015 činila průměrná mzda v průmyslu 26 679 Kč a mezi kraji byla šestá nejnižší.

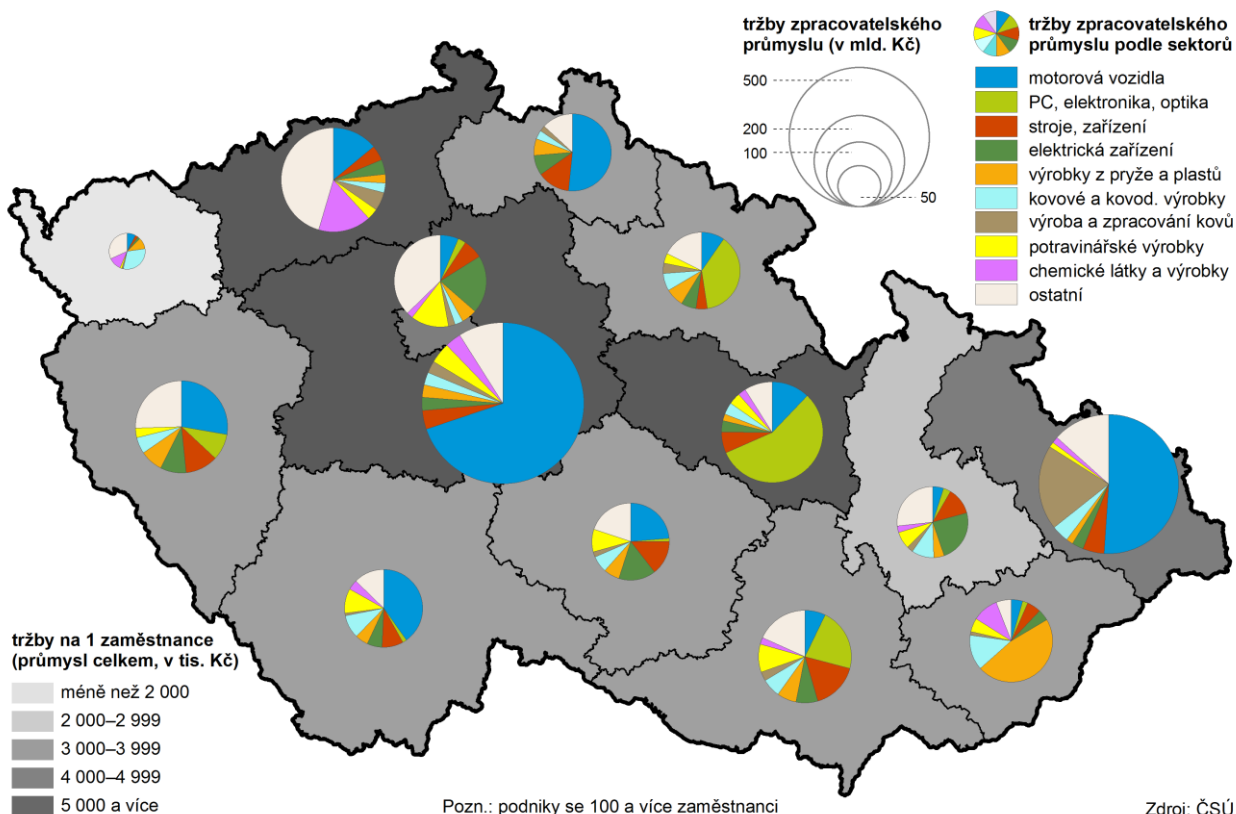
Nejvyšší podíl tržeb za přímý vývoz mezi kraji v roce 2015.

Podíl tržeb za přímý vývoz na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy dosáhl v roce 2015 v kraji 73,3 %, proti roku 2014 podíl vzrostl o 4,4 p.b. a byl ze všech krajů nejvyšší.

Nejvýznamnější odvětví v kraji je výroba elektroniky a výpočetní techniky.

Kraj si drží druhý nejvyšší podíl tržeb za výrobky z oblasti elektroniky a výpočetní techniky na celkových tržbách zpracovatelského průmyslu kraje, ještě vyšší podíl má jen kraj Pardubický. Druhým nejvýznamnějším odvětvím v kraji, z hlediska tržeb, je automobilový průmysl, další odvětví jsou zastoupena poměrně stejnoměrně, viz kartogram na následující straně.

Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v krajích v roce 2015

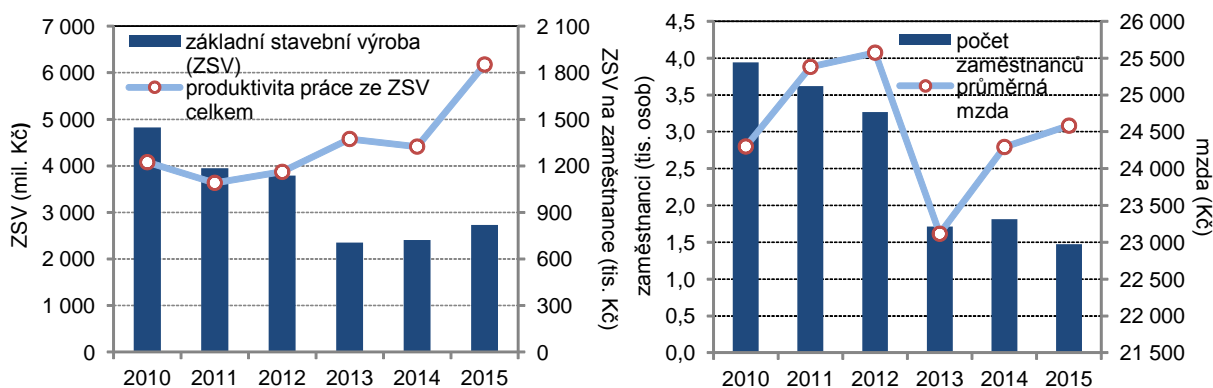
Stavebnictví

Ve stavebnictví se oživení projevilo se zpožděním...

...tempo růstu bylo 4. nejrychlejší z krajů.

Po období recese došlo ve většině odvětví k oživení. Mezi odvětví, které se s důsledky recese vyrovnává nejpomaleji, patří stavebnictví. Počet pracovníků ve velkých stavebních firmách (s 50 a více zaměstnanci) se sídlem na území Královéhradeckého kraje se dále snížil na 1,5 tis. zaměstnanců, meziroční pokles byl téměř pětinnový a nejrychlejší ze všech krajů. Po krizi se podařilo zastavit pokles objemu základní stavební výroby (ZSV) v kraji, v posledních dvou letech rostla, meziroční nárůst v roce 2015 byl 13,6 % a mezi kraji to bylo čtvrté nejrychlejší tempo růstu.

Graf 3.9 Vybrané ukazatele ve stavebnictví v Královéhradeckém kraji

Podíl kraje na ZSV České republiky patří dlouhodobě k nejnižším.

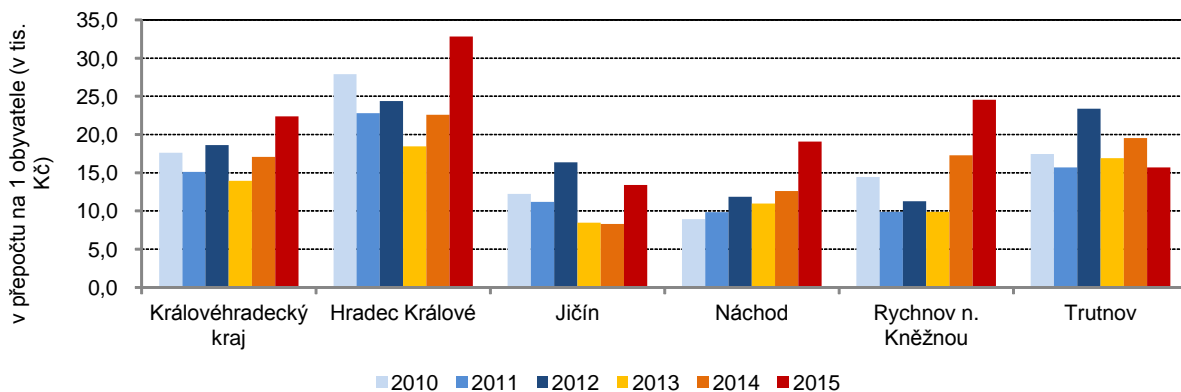
Podíl kraje na ZSV České republiky od roku 2010 klesal, poslední tři roky stagnuje na hodnotě 1,6 %, v roce 2015 to byl druhý nejnižší podíl po kraji Karlovarském. Stavební podniky se sídlem v kraji realizovaly v roce 2015 v tuzemsku práce v objemu 2,7 mld. Kč, pozemní stavitelství i inženýrské stavitelství se podílelo téměř stejným dílem (1,4 resp., 1,3 mld. Kč). Obdobně tomu bylo i s nárůstem ZSV v kraji, oba typy stavitelství se podílely přibližně stejnou měrou.

Produktivita práce ve stavebnictví vzrostla, ale patří k průměrným.

Díky poklesu počtu zaměstnanců v tomto odvětví a růstu objemu ZSV v kraji, výrazně vzrostla produktivita práce ve stavebnictví. Proti roku 2014 byl její nárůst čtyřicetiprocentní a druhý nejrychlejší ze všech krajů, přesto nás hodnota tohoto ukazatele řadí k průměrným krajům. Mzda ve stavebnictví v posledních dvou letech v kraji rostla, v roce 2015 dosáhla výše 24 584 Kč, tj. 78 % republikového průměru a mezi kraji je to druhá nejnižší úroveň mezd po kraji Karlovarském.

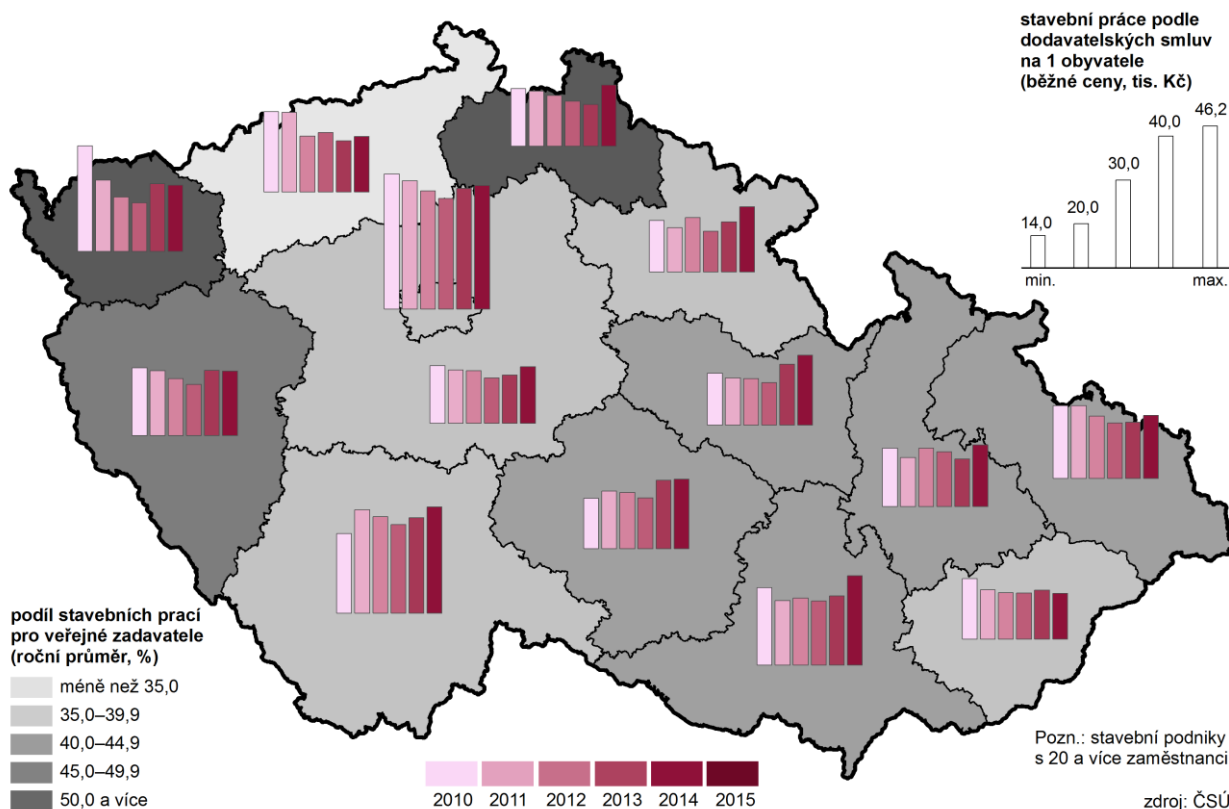
Graf 3.10 Stavební práce provedené podle dodavatelských smluv podle místa stavby v okresech Královéhradeckého kraje (za podniky s 20 a více zaměstnanci)

Objem stavebních prací vzrostl o 30 %.

Objem stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv na území okresů vzrostl v roce 2015 o 30,9 % na 12,3 mld., což je druhý nejvyšší meziroční nárůst po kraji Libereckém. Největší objem stavebních prací v přepočtu na 1 obyvatele byl realizován v roce 2015 v Hl. městě Praze, Královéhradecký kraj si polepšil o tři příčky na prostřední (sedmé) postavení, když na jednoho obyvatele kraje připadl objem stavební výroby v hodnotě 22,4 tis. Kč.

Stavební práce podle místa stavby v krajích v letech 2010 až 2015

Největší stavební aktivita v okrese Hradec Králové, nejslabší v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Výrazné navýšení objemu stavebních prací zaznamenaly všechny okresy v kraji s výjimkou okresu Trutnov, kde došlo k meziročnímu poklesu (téměř o pětinu). Dlouhodobě nejvyšší stavební aktivitu vykazuje okres Hradec Králové. Naopak stavebně slabší lokalita je okres Jičín (v absolutním vyjádření i v přepočtu na jednoho obyvatele okresu).

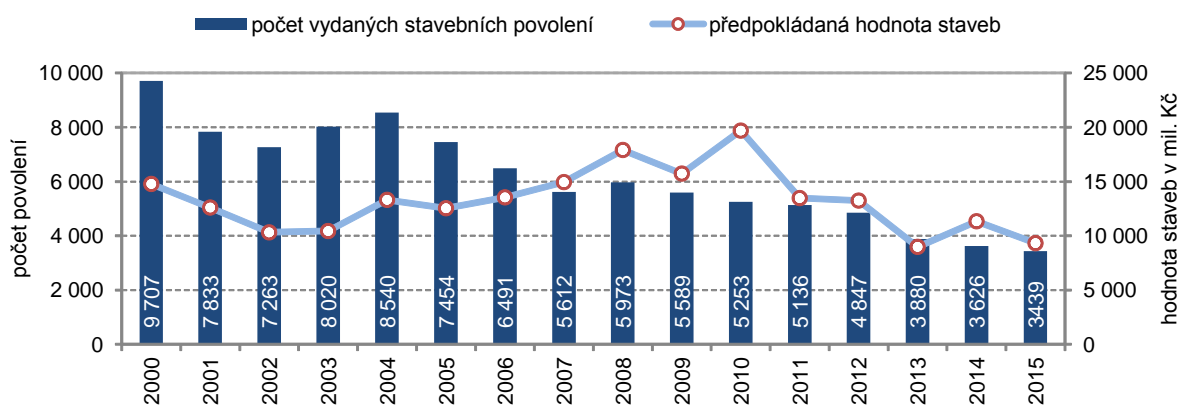
Nejméně vydaných stavebních povolení od poloviny 90. let.

Z dlouhodobého hlediska bylo v kraji v roce 2015 vydáno nejméně stavebních povolení od poloviny 90. let (celkem 3 439). V polovině krajů došlo v roce 2015 k meziročnímu nárůstu, Královéhradecký kraj patřil k regionům, který zaznamenal pokles (o 5,2 %, tj. o 187 stavebních povolení) a tempo snížení bylo třetí nejrychlejší mezi kraji. Meziroční pokles vydaných stavebních povolení zaznamenaly všechny okresy v kraji.

60 % stavebních povolení na budovy.

Nejvíce stavebních povolení bylo vydáno na budovy (58,1 %), z toho větší část na budovy bytové (59,6 %). Zhruba pětinový podíl vydaných stavebních povolení bylo na stavby na ochranu životního prostředí a na ostatní budovy.

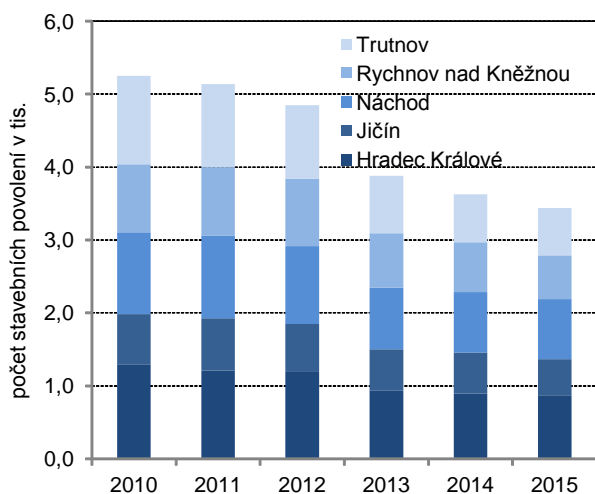
Graf 3.11 Vydaná stavební povolení v Královéhradeckém kraji

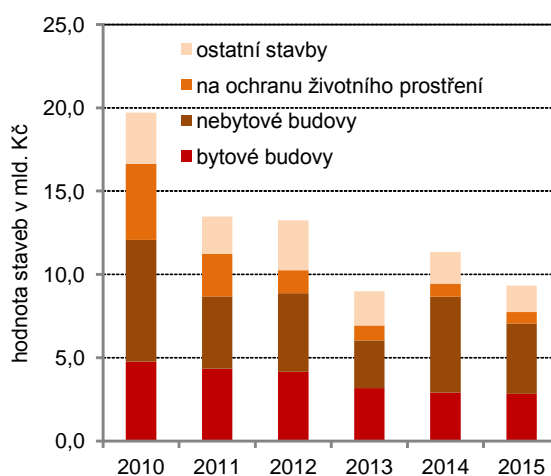
Pokles hodnoty všech druhů povolených staveb.

Předpokládaná hodnota povolených staveb (orientační hodnota) klesla proti roku 2014 o více než šestinu na 9,3 mld. Kč. Na celkové orientační hodnotě staveb, na které bylo v roce 2015 vydáno stavební povolení, se podílely ze tří čtvrtin budovy (bytové a nebytové), z jedné šestiny ostatní stavby a nejméně se proinvestovalo na stavby určené na ochranu životního prostředí. U všech typů staveb došlo k meziročnímu snížení jejich hodnoty; největší pokles byl u nebytových budov (více než čtvrtinový).

Graf 3.12 Vydaná stavební povolení v okresech Královéhradeckého kraje

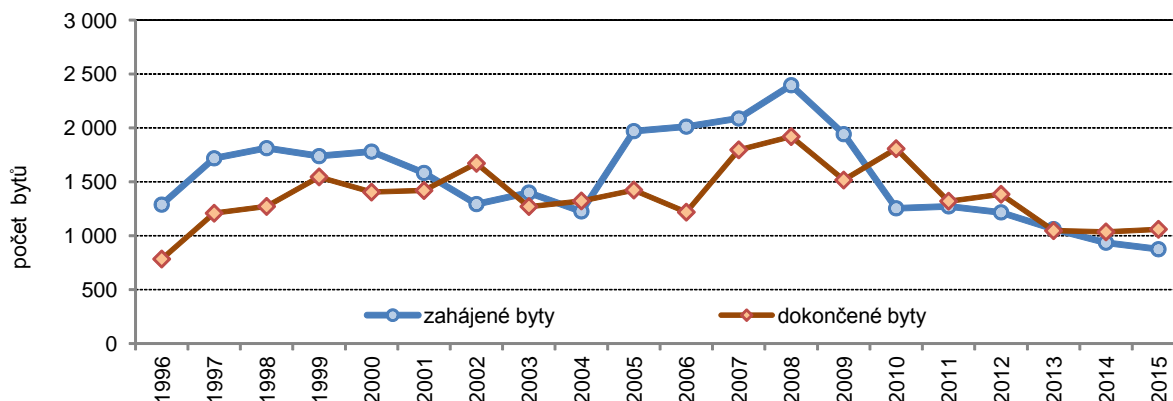
Graf 3.13 Předpokládaná hodnota povolených staveb v kraji podle druhu

Bytová výstavba
Nejméně zahájených
bytů od poloviny
90. let.

Z dlouhodobého pohledu byl rok 2015 rokem s nejnižším počtem zahájených bytů v kraji od poloviny 90. let (celkem 874). V roce 2015 došlo k dalšímu meziročnímu snížení zahájených bytů (o 6,5 %, tj. o 61 bytů), ale nejvýraznější pokles nastal těsně po roce 2008, kdy plně zasáhla recese. V roce 2009 klesly počty zahájených bytů meziročně o téměř pětinu, následující rok 2010 o dalších 35 %. V roce 2015 bylo více než 60 % zahájených bytů v rodinných domech a 15 % v domech bytových. Pouze 9 bytů bylo zahájeno v domovech-penzionech a domovech pro seniory, což je pouhé jedno procento z celkového počtu zahájených bytů v kraji.

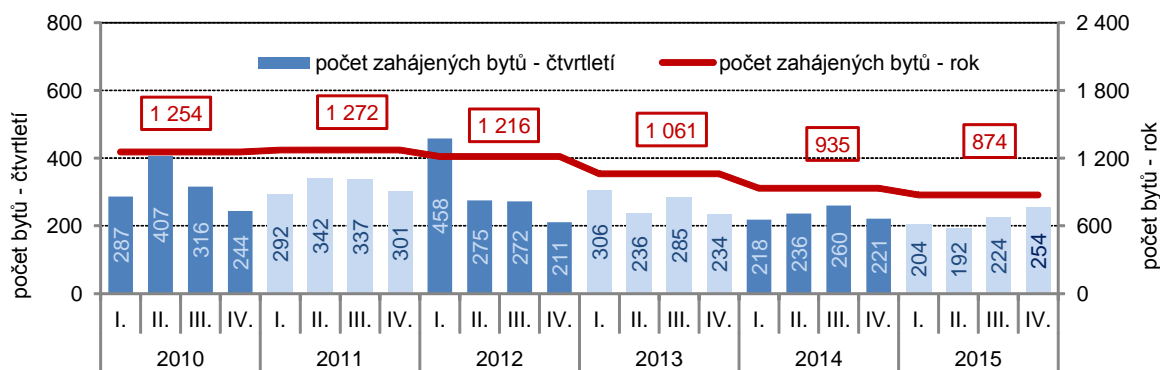
Graf 3.14 Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji v letech 1996 až 2015

Nejvíce zahájených bytů
v okrese Hradec
Králové a Náchod.

Ze zahájených bytů v kraji jich téměř třetina byla v okrese Hradec Králové a více než pětina v okrese Náchod. Meziročně největší pokles počtu zahájených bytů byl v okrese Trutnov (o více než čtvrtinu) a v dalších dvou okresech (Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou) došlo ke snížení. Naopak v okrese Jičín a Náchod počty zahájených bytů meziročně mírně vzrostly.

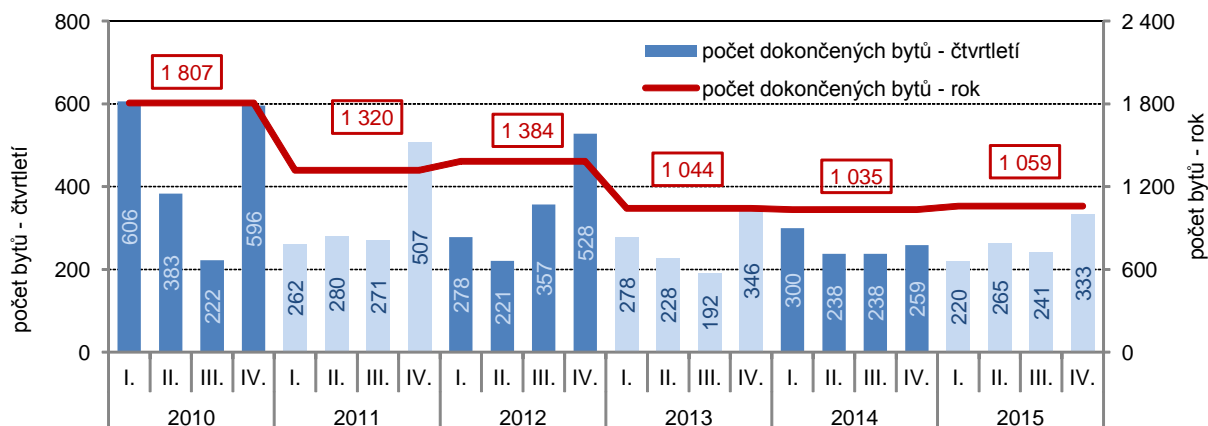
Graf 3.15 Zahájené byty v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Počet dokončených
bytů stagnuje.

Počet dokončených bytů v kraji se v roce 2015 lehce přehoupl přes jeden tisíc a po letech poklesu, v důsledku hospodářské recese, třetím rokem stagnuje. V roce 2015 bylo v kraji zkolaudováno 1 059 bytů, o 24 bytů (o 2,3 %) více než v roce 2014. Téměř tři čtvrtiny dokončených bytů bylo v rodinných domech (764 bytů) a více než desetina (122 bytů) v domech bytových. Na mírném nárůstu dokončených bytů se podílel především vyšší počet dokončených bytů v bytových domech a v nástavbách, přístavbách a vestavbách k nim. V domovech-penzionech a v domovech pro seniory nebyl v průběhu roku 2015 dokončen žádný byt v kraji.

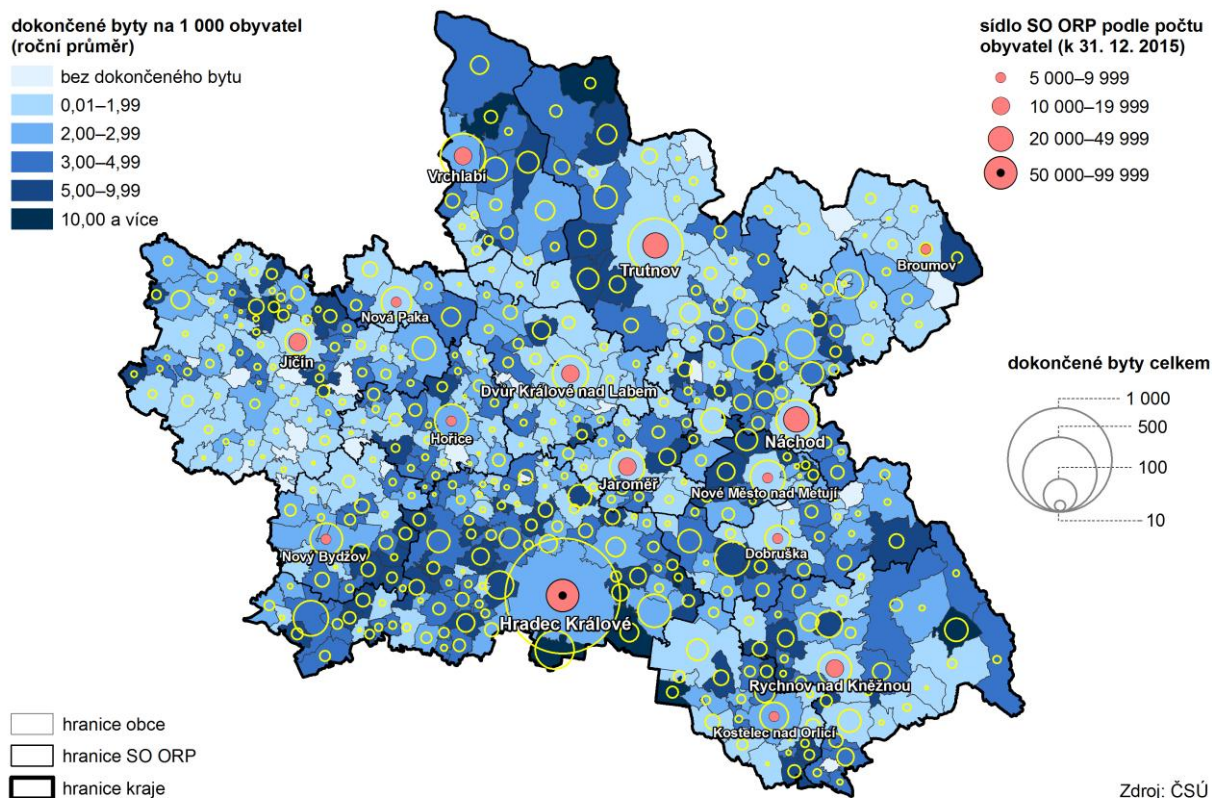
Graf 3.16 Dokončené byty v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Nejvíce dokončených bytů bylo v okrese Hradec Králové.

Počet dokončených bytů meziročně vzrostl v okrese Hradec Králové (téměř o čtvrtinu) a v okrese Náchod (o 2,7 %), v ostatních třech okresech kraje klesl. Více než třetina z celkového počtu dokončených bytů v roce 2015 byla v okrese Hradec Králové (38,7 %), necelá pětina v okrese Trutnov a Náchod (18,7 %, resp. 18 %).

Bytová výstavba v obcích Královéhradeckého kraje v letech 2010 až 2015

Intenzita bytové výstavby byla mezi kraji průměrná.

Intenzita bytové výstavby, tj. počet dokončených bytů na tisíc obyvatel, v letech 2010–2015 byla v kraji 2,3 bytů a mezi kraji patřila k průměrným. Podle kartogramu výše vidíme, že intenzita bytové výstavby rostla v zázemí větších měst krajského a okresního významu, případně center správních obvodů ORP.

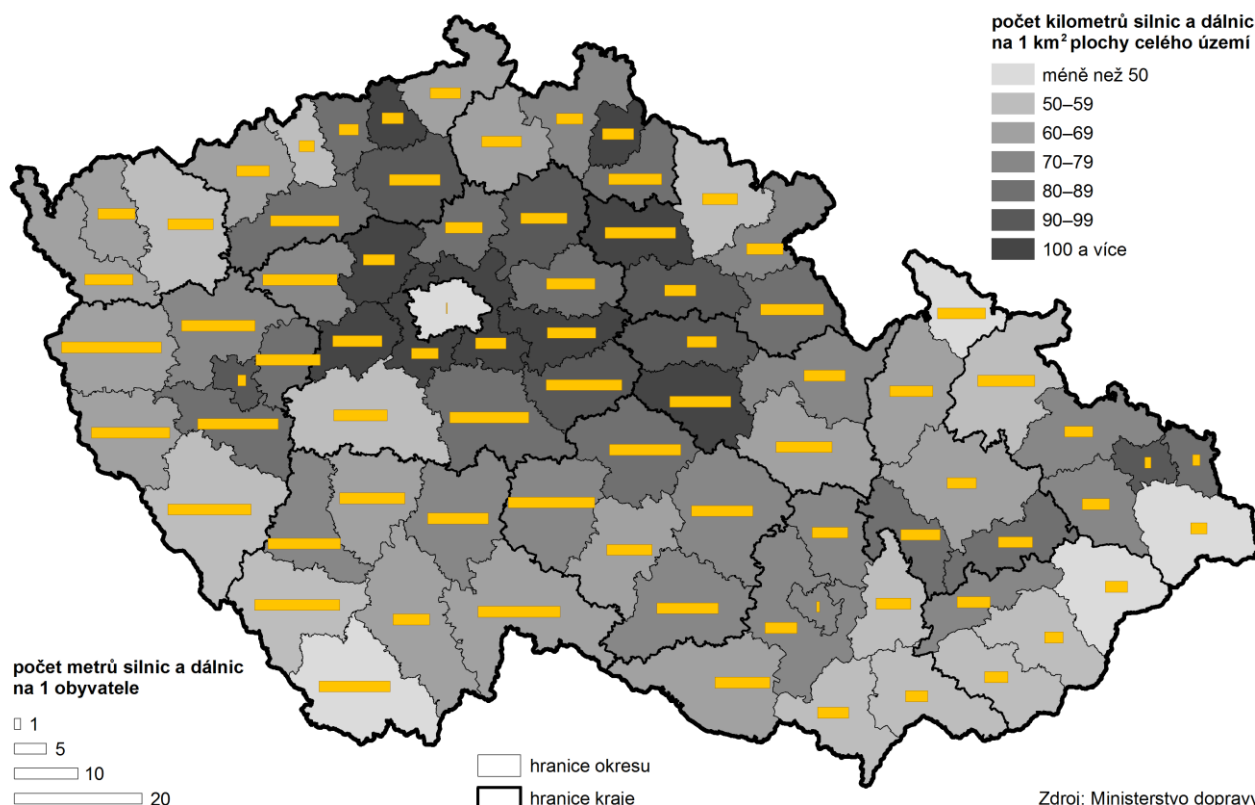

Doprava

Délka silnic a dálnic v kraji beze změn...

Silniční síť byla v roce 2015 v Královéhradeckém kraji tvořena 3 759 km silnic I. až III. třídy a dálnic, která je v kraji v provozu od prosince 2006. Ve sledovaném období 2010 až 2015 nedošlo ke změnám. Ke konci roku 2015 bylo nejvíce kilometrů silnic v okrese Jičín (23,5 %), dále v okrese Hradec Králové (21,5 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okrese Náchod (16,8 %). Sousedstvím Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou zejména v okrese Náchod a v samotném městě Náchod.

Silniční síť v okresech v roce 2015

...nejhustší silniční síť je v okrese Jičín...

Hustota silniční sítě v rozsahu 79,3 km na 100 km² území patří mírně nad průměr České republiky (70,7 km na 100 km²). Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (100,1 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (57,4 km na 100 km²), což souvisí s osídlením okresů a geografickou polohou.

...okres Trutnov má nejvyšší podíl silnic I. třídy.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice 0,4 % délkou 16,8 km, silnice I. třídy (určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu) 11,8 %, silnice II. třídy 23,7 % a nejvíce silnice III. třídy 64,1 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací okresu Hradec Králové podílí 2,1 %. Silnic I. třídy má nejvíce okres Trutnov (17,4 %) a dále okres Hradec Králové (12,1 %). Největší podíl silnic II. tříd má okres Rychnov nad Kněžnou (32,5 %) a Trutnov (27,4 %). Okres Jičín má nejvyšší počet obcí a zejména menších obcí, s tím také souvisí největší podíl silnic III. třídy (72,5 %).

Železniční síť měřila 715 km.

Provozní délka železničních tratí v České republice měřila ke konci roku 2015 celkem 9 566 km a Královéhradecký kraj měl na území 715 km železničních tratí, což je 7,5 % z celkové republikové délky. Délka splavných vodních cest je ve sledovaném období v kraji také beze změn a činí 24,5 km, což je z celkových 720 km v celé republice 3,4 %.

Počet evidovaných osobních aut vzrostl od roku 2010 téměř o 11 %.

V evidenci vozidel bylo v kraji ke konci roku 2015 evidováno 269 977 osobních aut včetně dodávkových, což je 5,3 % z celkového počtu v České republice. Od roku 2010 došlo k nárůstu o 26 tisíc aut, tj. o 10,8 % a v porovnání s rokem 2000 to je o 79 tisíc aut více, tj. o 41,5 %.

Cestovní ruch

Téměř dvě třetiny zařízení se nacházejí v okrese Trutnov...

Královéhradecký kraj je typický rozsáhlým cestovním ruchem a pro rozvoj kraje má nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení a zejména návštěvností se kraj řadí trvale na přední místo mezi kraji. Počtem hromadných ubytovacích zařízení je na druhém místě za Jihočeským krajem. Na základě projektu MMR došlo ke zpřesnění a revizi dat o kapacitách a návštěvnosti za roky 2012 a 2013 a z tohoto důvodu nejsou údaje před rokem 2012 srovnatelné. Ke konci roku 2015 se hosté ubytovávali v 1 055 hromadných ubytovacích zařízeních kraje, z nichž téměř dvě třetiny připadají na okres Trutnov.

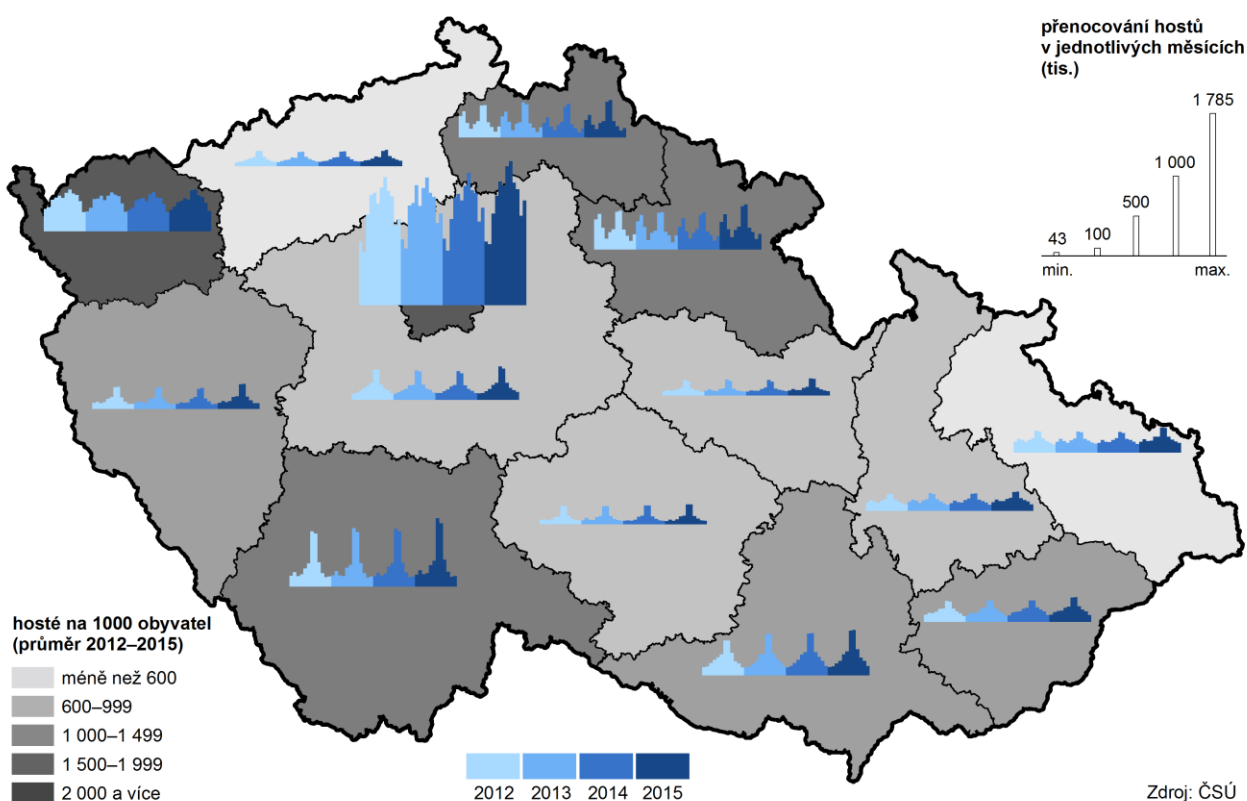
...ubytovalo se přes milion hostů a přijelo jich o 18,7 % více...

V hromadných ubytovacích zařízeních Královéhradeckého kraje se v roce 2015 ubytovalo 1,1 miliónu hostů, což bylo o 175,2 tisíce osob, tj. o 18,7 % meziročně více. Nárůst byl způsoben přílivem domácích i zahraničních klientů. Domácí turisté (rezidenti) tvořili 77 % hostů a přijelo jich o 138,7 tisíc více, tj. o 19,3 %. Ze zahraničí byl příliv hostů (nerezidentů) také výrazný a ubytovalo se jich o 36,4 tisíc více, tj. o 16,6 %. V Královéhradeckém kraji se ubytovala desetina domácích hostů České republiky, zahraniční se na celorepublikovém počtu podíleli jen 2,9 %.

...čtvrtý nejvyšší počet mezi kraji...

V mezikrajském srovnání se v kraji ubytoval čtvrtý nejvyšší počet hostů po Hl. městě Praze, Jihomoravském a Jihočeském kraji, stejně tak u domácích hostů. U osob ze zahraničí to bylo až páté pořadí ještě za Karlovarským krajem. Z regionálního pohledu přibýlo hostů ve všech čtrnácti krajích.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2012 až 2015

...zahraničních hostů přijelo více a nadále jsou nejčastěji z Německa a Polska...

Nejvíce zahraničních hostů (podle státního občanství) přijelo do Královéhradeckého kraje tradičně z Německa, a to téměř 115 tisíc a proti roku 2014 jich bylo o 17,4 % více. Druzí v pořadí byli opět hosté z Polska (45 tisíc), těch přijelo o 30,1 % více. Na třetím místě se umístili hosté ze Slovenska (20,4 tisíc), kterých se ubytovalo o 27,5 % více. Počet hostů z Nizozemska (11 tisíc) stagnuje.

...nejvíce hostů se ubytovává v zimních a letních měsících.

Počet přenocování hostů se meziročně zvýšil o 17,7 %. Téměř čtvrtinu přenocování tvořili zahraniční hosté. Na počtu přenocování hostů České republiky se kraj podílel 7,7 %, u domácích hostů 11,5 % a u zahraničních 3,8 %. Největší meziroční nárůst počtu přenocování v mezikrajském srovnání vykazala ubytovací zařízení v Královéhradeckém a Plzeňském kraji (o 17,7 %, resp. 17,2 %) a nejmenší nárůst nastal v Karlovarském kraji (o 2,5 %). Ve všech krajích tedy počet přenocování hostů vzrostl. Z hlediska sezónnosti jsou pro hosty kraje rozhodující pro ubytování zimní a letní měsíce.

**Ceny
Inflace v roce 2015 činila 0,3 %.**

Pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje kraje je účelné uvést vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen, který se zjišťuje za Českou republiku jako celek (v regionálním členění není publikován). Meziroční míra inflace v prosinci 2015 dosáhla hodnoty 0,1 %. Průměrná roční míra inflace (vyjadřuje procentní změnu průměrné cenové hladiny za 12 posledních měsíců proti průměru předchozích 12 měsíců) činila 0,3 %.

Další údaje k ekonomickému vývoji Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.

Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)

a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)

Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)

4. Životní prostředí

Půdní fond

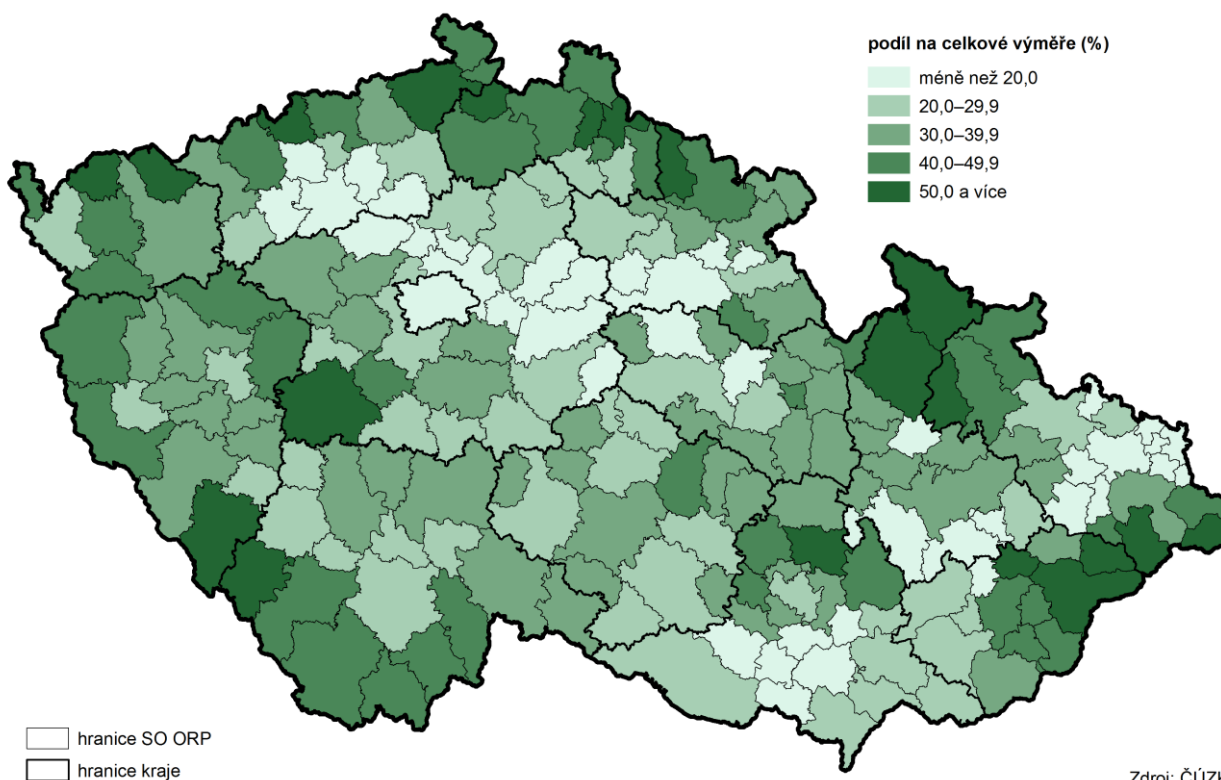
Orné půdy neustále meziročně ubývá...

Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2015 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2010 poklesla o 1 063 ha, tj. o 0,4 %, z toho orná půda o 1 456 ha, tj. o 0,8 % a průměrně ročně o 291 ha. Orná půda představuje dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce v okresech v úrodné Polabské nížině Hradec Králové (59 %) a Jičín (52 %), nejméně v horském okrese Trutnov (24 %). Orné půdy ubývá na území kraje ve všech okresech, zejména v okrese Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, což představuje snížení plochy orné půdy o 2,1 %, resp. o 1,2 %.

...rozšiřují se lesní pozemky.

Výměra nezemědělské půdy se v kraji od roku 2010 zvýšila o 1 101 ha, tj. o 0,6 %. Postupně dochází k rozšiřování lesních ploch, kdy od roku 2010 přibylo celkem 455 ha lesních pozemků, tj. zvýšení o 0,3 %. Podíl zastavěných ploch se zvýšil nepatrně. Zastavěné plochy a nádvoří zaujímají stabilní část výměry kraje, ke konci roku 2015 tvořily 1,9 % výměry kraje a jejich plocha oproti roku 2010 vzrostla o 39 ha, tj. o 0,4 %.

Lesní pozemky ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2015

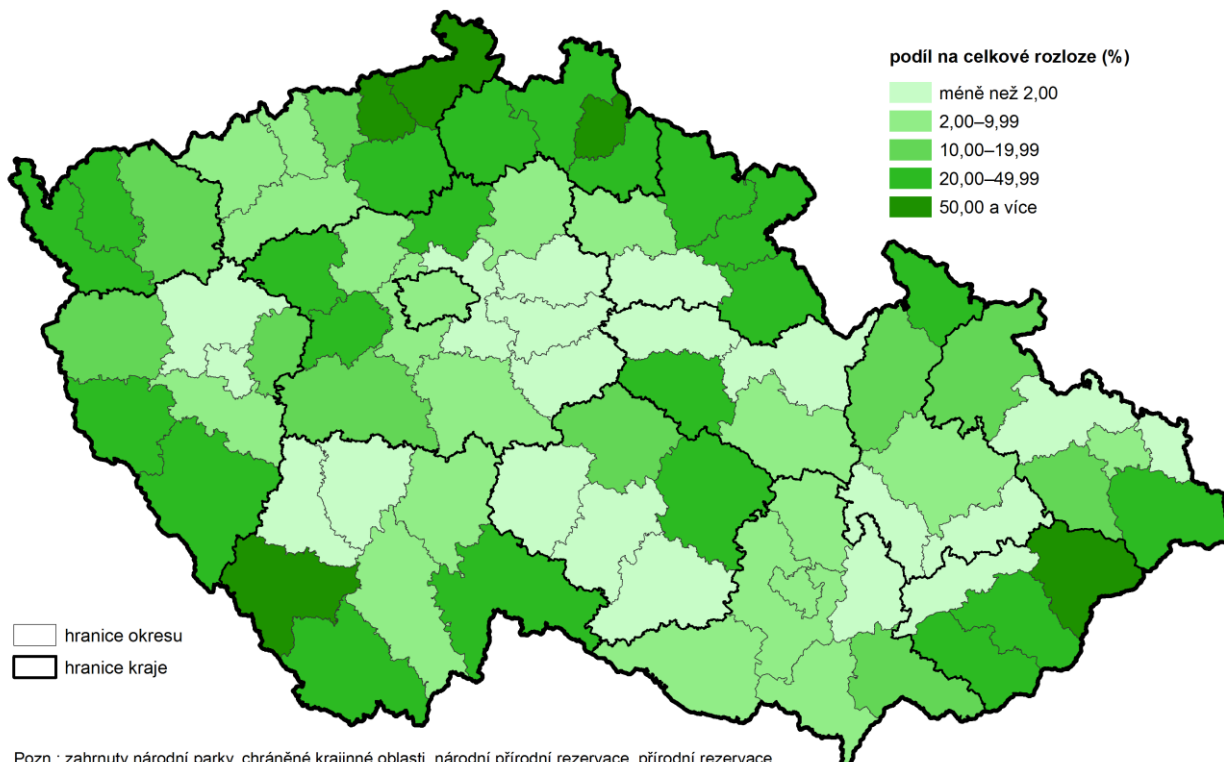
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,6 %...

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2015 se v kraji hospodařilo na 22 169 ha ekologicky obhospodařované půdy, z toho na 20 352 ha v ekologickém zemědělství a na 1 817 ha půdy v přechodném období. Na její celkové výměře v České republice se kraj podílí 4,6 %.

...největší výměra je v okresech s horami a vyšší nadmořskou výškou.

Největší výměra i podíl ekologicky obhospodařované půdy je soustředěn do podhorských oblastí, tj. oblastí méně vhodných pro zemědělství, kde jsou stěžejní dotace. Vzestupný trend se zastavil zejména z důvodu, že rok 2011 byl z plánovacího období patrně posledním, kdy mohli zemědělci požádat o dotace na ekologické zemědělství.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2015

Pozn.: zahrnuti národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Chráněná území zaujmají pětinu rozlohy kraje.

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Na území se nachází Krkonošský národní park v okrese Trutnov (5,2 % rozlohy kraje), tři chráněné krajinné oblasti (14,5 % rozlohy kraje) a 142 maloplošných chráněných oblastí (1,9 % rozlohy kraje). Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko (okres Náchod), Český ráj (okres Jičín a území krajů Středočeského a Libereckého) a Orlické hory (okres Rychnov nad Kněžnou a území kraje Pardubického).

Vodovody a kanalizace V roce 2015 vzrostla meziročně spotřeba vody, zastavil se klesající trend...

Klesající trend spotřeby vody pokračoval jen do roku 2014. Podle výsledků o vodovodech a kanalizacích za rok 2015 vzrostla meziroční spotřeba fakturované vody v Královéhradeckém kraji celkem o 3,0 l na osobu a den a množství vody fakturované domácnostem o 2,3 l na osobu a den. Tento růst je celorepublikový. V České republice se ve srovnání s rokem 2014 zvýšilo specifické množství vody fakturované celkem o 2,0 l na osobu a den a specifické množství vody fakturované domácnostem o 0,6 l na osobu a den.

...spotřeba vody je pod republikovým průměrem...

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 fakturováno celkem 122,8 litrů pitné vody na osobu a den, domácnostem pak 79,9 litrů, což jsou hodnoty pod celorepublikovým průměrem. Největší specifické množství vody fakturované celkem i domácnostem bylo mezi kraji vykázáno v loňském roce v Hl. městě Praze (170,5 l na osobu a den, resp. 106,0 l na osobu a den) a nejnižší v kraji Zlínském (113,2 l na osobu a den, resp. 75,6 l na osobu a den).

...rostly ceny vodného i stočného...

Ceny vodného i stočného se meziročně dále zvýšily a v roce 2015 se vyrovnaly na 32,6 Kč za m³. Vodné meziročně vzrostlo o 0,7 Kč/m³ a stočné o 0,9 Kč/m³. Růst ceny vody zaznamenaly všechny kraje a růst stočného jen náš kraj spolu s Krajem Vysočina a Jihočeským krajem. Cena vodného se v kraji pohybovala pod celorepublikovým průměrem, naopak cena stočného jej přesáhla o 2,0 Kč/m³. Ceny vodného a stočného jsou uváděny bez DPH.

...94,4 % obyvatel je zásobeno vodou z vodovodu.

V roce 2015 bylo vodou z vodovodů zásobeno v Královéhradeckém kraji 94,4 % obyvatel, tj. o 0,2 procentního bodu nad průměrem České republiky a mezi kraji je to 9. pořadí. Stoprocentní zásobování obyvatel vodou z vodovodů mají pouze Karlovarský kraj a Hlavní město Praha. Vodovodní síť v kraji dosáhla ke konci roku 2015 délky 5 035 km, což představuje 6,5 % vodovodní sítě České republiky. Počet osazených vodoměrů dosáhl 128,7 tisíc a počet vodovodních přípojek 129,3 tisíc.

Objem vyrobené vody vzrostl.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2015 vyrobeno 30,3 milionů m³ vody, z toho 87,3 % představovala voda podzemní. V meziročním porovnání vzrostl objem vyrobené vody o 3,3 %, u výroby vody z podzemních vod pak o 0,5 %. Růst ve výši 3,1 % zaznamenal objem fakturované pitné vody. Největší podíl fakturované vody připadl na domácnosti (65,1 %). Objem tržeb za vodné dosáhl 759 milionů Kč (bez DPH), tj. o 5,2 % více než v roce 2014.

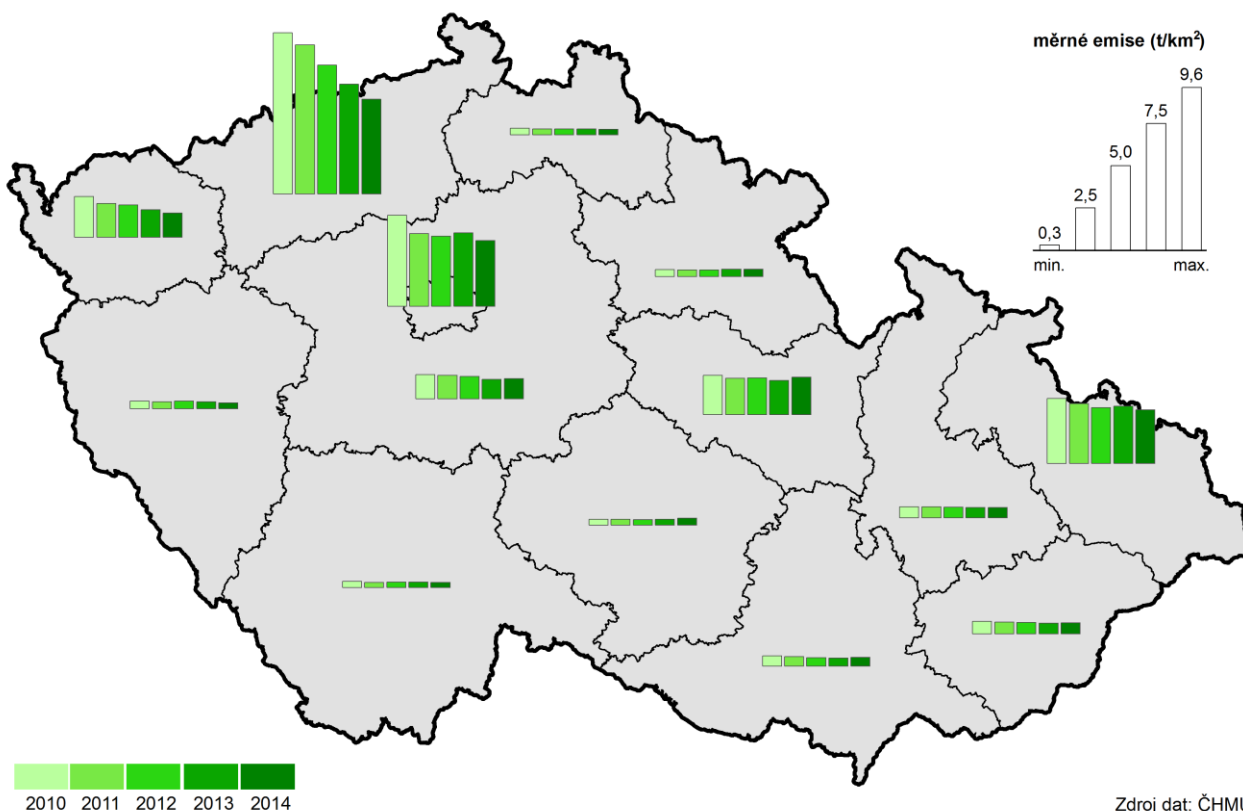
Vzestupnou tendenci má podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci.

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci má vzestupnou tendenci. Ve sledovaném roce vzrostl na 78,1 %, což je v absolutním vyjádření nárůst o 5,1 tisíc osob. Celkový počet obyvatel v domech napojených na kanalizaci je 430 tisíc, z toho je 73,1 % napojeno na čistírnu odpadních vod, tj. meziroční nárůst o 9,6 tisíc obyvatel (tj. o 2,4 %).

Čistíren odpadních vod je v kraji 132.

V roce 2015 bylo v kraji 132 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 226 tisíc m³ na den. Na mechanicko-biologickém principu čištění pracovala většina z nich (130 zařízení). Délka kanalizační sítě dosáhla 2,5 tisíc km s 85,8 tisíci kanalizačními přípojkami. Podíl čištěných odpadních vod z vod vypouštěných do kanalizace představoval 95,2 %. Množství vyprodukovaných kalů zaznamenalo meziročně zvýšení o 29,0 %. Z celkového objemu 9,9 tisíc tun sušiny byly téměř dvě pětiny (39,5 %) zneškodněny přímou aplikací a rekultivací, polovina (50,3 %) prostřednictvím kompostování.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1–3) v krajích v letech 2010 až 2014

Emise

Emise hlavních znečišťujících látek pozvolna klesají...

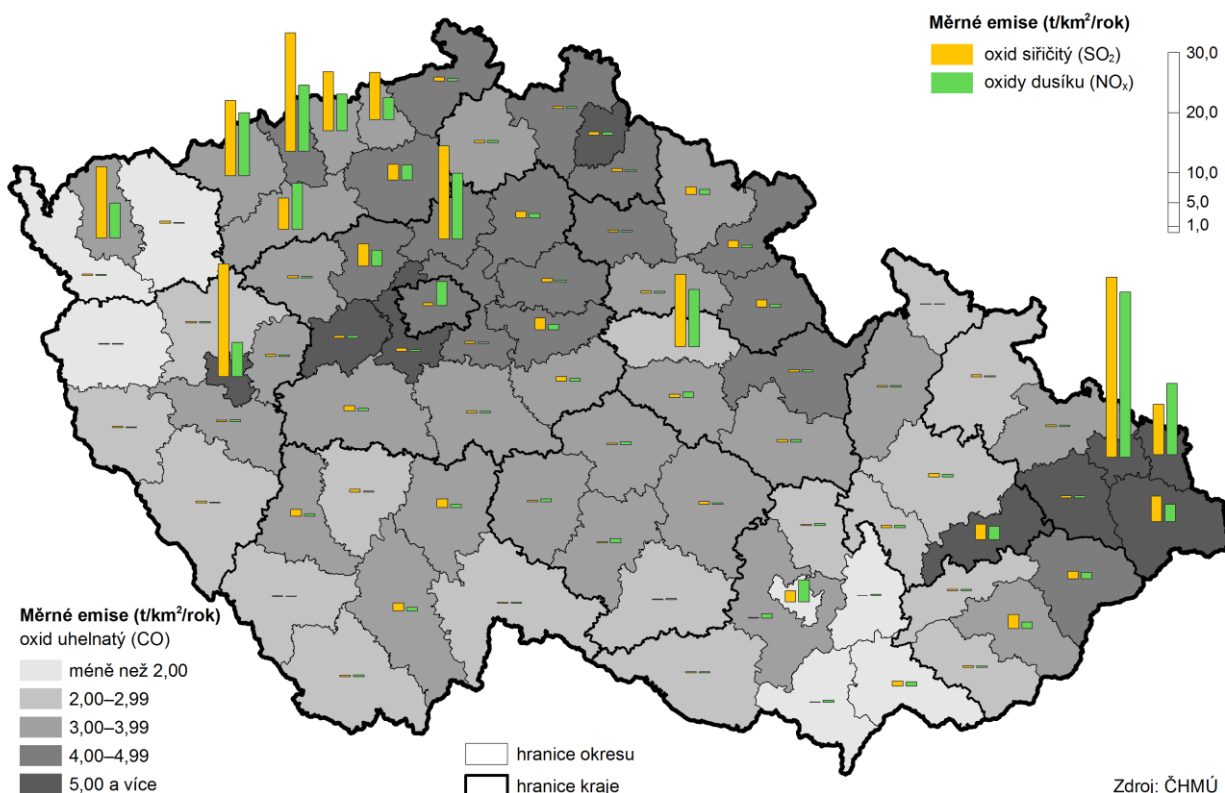
Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2010–2014 postupně snižovaly, zejména vlivem velkých stacionárních zdrojů. U všech druhů emisí je kraj stále pod úrovní hodnot za Českou republiku.

Český hydrometeorologický ústav provedl v roce 2014 z důvodů nové struktury stacionárních zdrojů přepočítání celé časové řady za emise. Emisní bilance za rok 2013 byla zpracována pro všechny kategorie zdrojů z aktuálních dostupných podkladů a odpovídá požadavkům na mezinárodní inventarizace emisí.

... nejvíce u oxidu siřičitého...

Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4) poklesly ve sledovaném období let 2010 až 2014 na nejnižší hodnotu 0,55 t/km², v tom stacionární zdroje na 0,48 t/km² a mobilní zdroje na 0,08 t/km². Ze všech zdrojů REZZO 1–4 klesaly měrné emise i u oxidu siřičitého, uhelnatého a oxidů dusíku. Vzrostly pouze emise oxidu dusíku ze stacionárních zdrojů REZZO 1–3.

Měrné emise vybraných látek (REZZO 1–3) v okresech v roce 2014

...vlivem poklesu v okrese Trutnov.

Měrné emise sledovaných znečišťujících látek pocházejících ze stacionárních zdrojů REZZO 1–3 ve všech okresech spíše klesaly nebo stagnovaly. Mírně vzrostly emise oxidů dusíku, a to ve většině okresů kromě Náchoda. Výrazný byl pokles emisí oxidu siřičitého v okrese Trutnov, který ovlivnil krajské hodnoty.

Odpady:

Produkce podnikového odpadu se zvýšila...

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s nejmenším zatížením. V roce 2014 bylo v kraji vyprodukováno 150 tisíc tun komunálního (z toho tříděný tvořil 17 %), a 425 tisíc tun podnikového odpadu. Komunálního odpadu bylo meziročně o 1,0 % méně a podnikového o 5,4 % více.

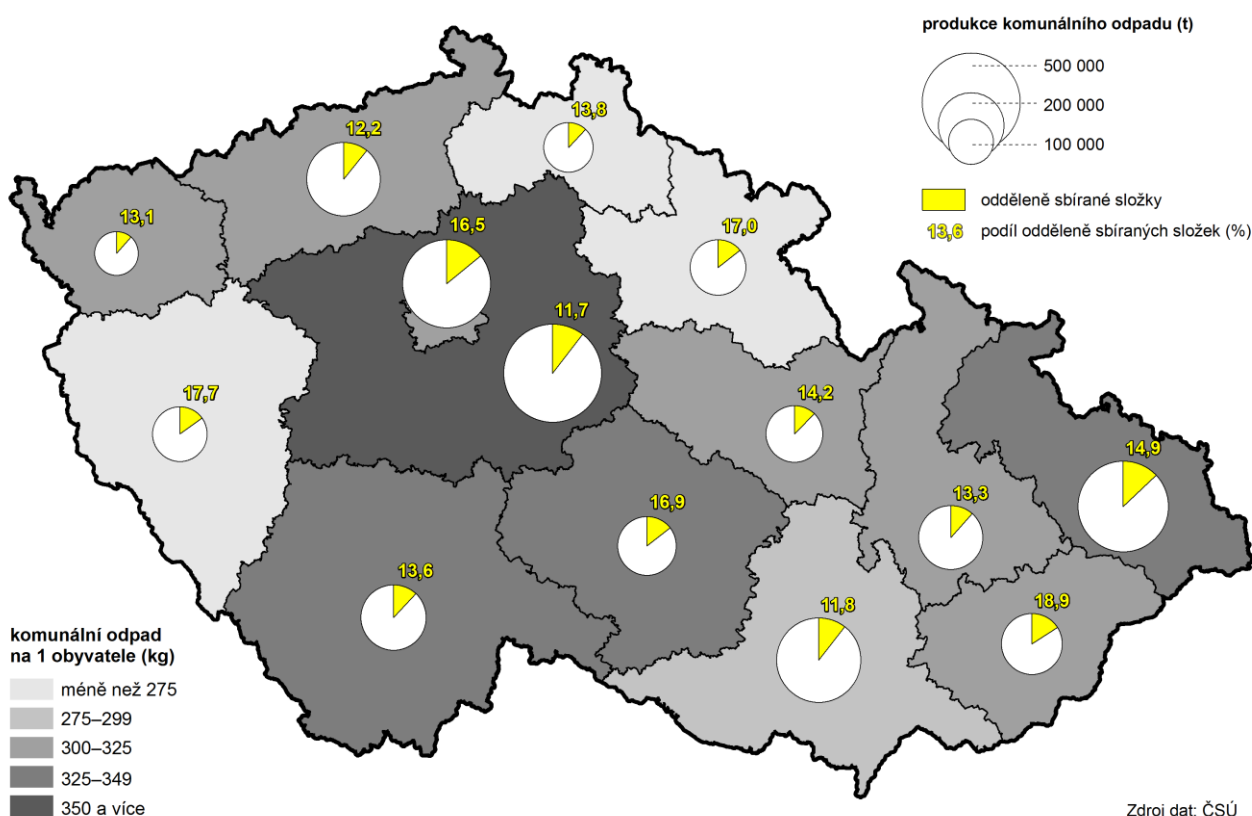
...produkce odpadu komunálního je stabilní a třetí nejvyšší mezi kraji...

Obyvatel kraje v roce 2014 vyprodukoval v průměru 272 kg odpadu za rok, což byl meziroční pokles, přitom v České republice v průměru 310 kg. Dlouhodobě kraj patří mezi tři kraje s nejnižším množstvím. Mezi kraji to byla v roce 2014 třetí nejvyšší hodnota za krajem Plzeňským (252 kg) a Libereckým (271 kg), naproti tomu nejvíce odpadu na obyvatele vyprodukovaly kraje Středočeský (355 kg) a Kraj Vysočina (329 kg).

...pátý nejvyšší podíl odděleně sbíraných složek na obyvatele.

Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu byl s 46,4 % na 1 obyvatele v roce 2014 mezi kraji pátý, zařadil se za kraje Zlínský, Vysočinu, Hl. m. Prahu a Moravskoslezský. Produkce na 1 obyvatele ročně byla v období 2010 až 2014 nejnižší v posledním sledovaném roce. V České republice činil v roce 2014 tento podíl 44,4 %.

Komunální odpad v krajích v roce 2014

Výdaje na ochranu ŽP Investic na ochranu životního prostředí bylo méně...

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. V roce 2014 dosáhly v Královéhradeckém kraji pořízené investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora 998 mil. Kč, což nedosahovalo ani poloviny hodnoty předchozího roku. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2014 klesly na 1 839 Kč, což bylo méně než ve dvou předchozích letech.

...investice šly nejvíce na nakládání s odpadními vodami...

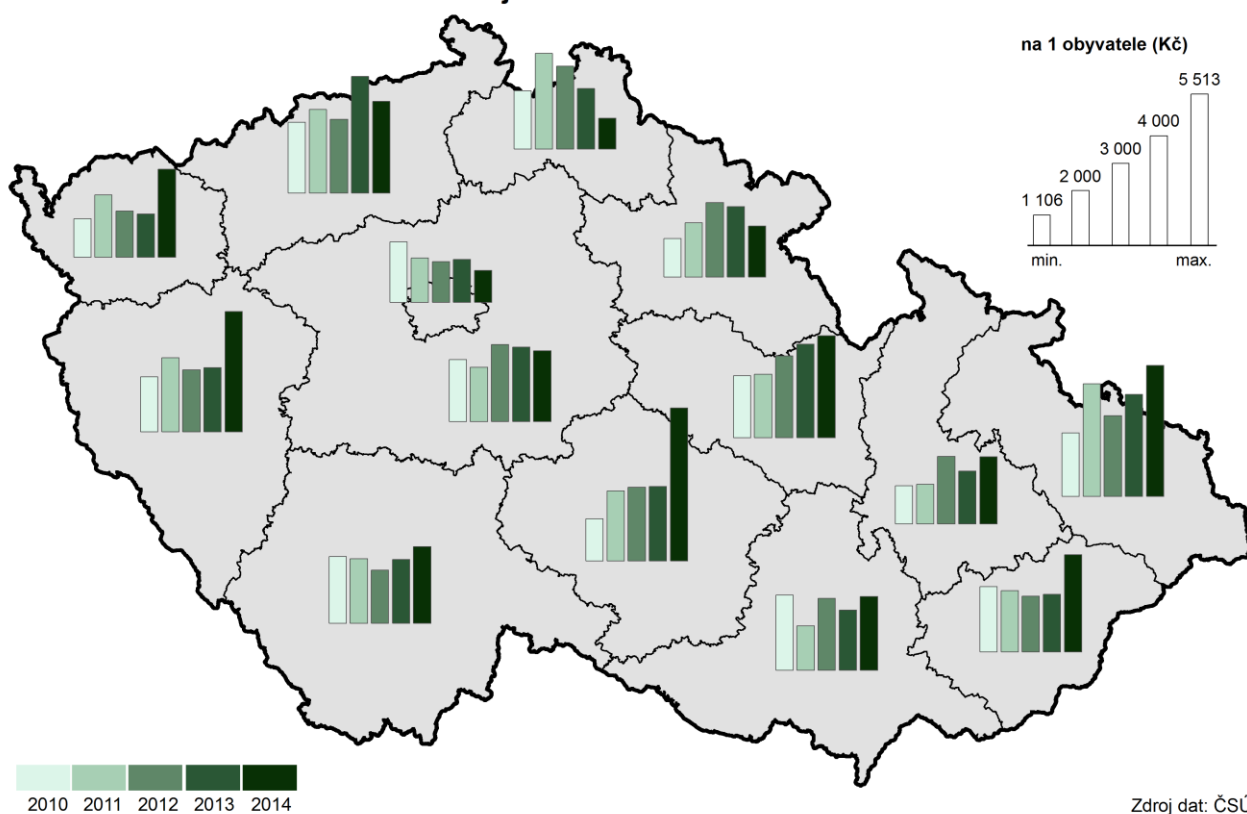
V členění dle účelu byla polovina finančních prostředků vynaložena na nakládání s odpadními vodami, třetina na nakládání s odpady a 6 % na ochranu ovzduší a klimatu.

...neinvestiční náklady byly vynaloženy na odpady.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v roce 2014 nejvyšší částky v celém sledovaném období a bylo vynaloženo celkem 3,4 mld. Kč. Více než tři čtvrtiny se využily na nakládání s odpady a 15 % na nakládání s odpadními vodami.

**Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice
v krajích v letech 2010 až 2014**

**Další údaje o životním prostředí Královéhradeckého kraje jsou na www.hradeckralove.czso.cz.
Souhrnná data se zveřejňují čtvrtletně [Statistický bulletin Královéhradeckého kraje](#)
a ročně poskytuje [Statistická ročenka Královéhradeckého kraje](#)
Aktuálně na internetových stránkách v odkaze [Statistiky](#)**

5. Mezikrajské srovnání

Ekonomice se v roce 2015 dařilo, což dokládá nárůst hrubého domácího produktu (HDP) České republiky o víc než 4 % – nejvyšší za posledních osm let. V regionálním pohledu jsou však informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2014 (výsledky za rok 2015 budou zveřejněny v prosinci 2016). Hospodářský vývoj v roce 2014 ukončil období recese, když HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně neklesl v žádném kraji – ve 13 krajích vzrostl a v jednom kraji stagnoval. Takto příznivý meziroční vývoj z hlediska všech krajů byl naposledy zjištěn v roce 2007. V letech 2008–2013 pak regionální HDP v s. c. každým rokem klesal minimálně ve dvou krajích. Jednotlivé kraje zaznamenaly v tomto období meziroční pokles HDP nejčastěji třikrát. Pouze jednou (v roce 2009) HDP poklesl v Jihomoravském kraji. Naopak vleklé hospodářské problémy měly Karlovarský a Ústecký kraj, ve kterých HDP v s. c. klesal po celé období 2008–2013, respektive v letech 2009–2013.

Populace stárne ve všech krajích, lidé se dožívají vyššího věku.

Demografický vývoj v jednotlivých krajích sdílel v letech 2010–2015 řadu společných rysů. V celém státě populace stárla, což dokumentoval rostoucí průměrný věk obyvatel. Zvýšil se podíl dětí i seniorů, vzrostl průměrný věk snoubenců při prvním sňatku a podíl dětí narozených mimo manželství. Ve srovnání mezních let uvedeného časového intervalu klesl ve všech krajích počet narozených dětí i počet rozvodů, naopak vzrostl absolutní počet zemřelých. S ohledem na celospolečenský vývoj, životní styl nebo pokroky v medicíně se neustále zvyšovala střední délka života. Naděje dožití mužů i žen díky tomu vzrostla ve všech krajích.

Od roku 2010 je nejlidnatějším územím kraj Středočeský.

I přes výše uvedené společné demografické tendence lze vysledovat mnoho územních disparit, z nichž některé si udržely déletrvající platnost. Vysoká různorodost byla v mezikrajském srovnání zachována u počtu obyvatel a hustoty zalidnění. Výměrou největšími kraji České republiky zůstaly kraje Středočeský a Jihočeský, nejmenším krajem je Hlavní město Praha. Od vzniku současné podoby krajů (k 1. 1. 2000) se jejich vnější hranice měnily minimálně, proto se pořadí krajů podle katastrální výměry nezměnilo. Poslední úpravy hranic krajů proběhly k 1. lednu 2016 v souvislosti s redukcí vojenských újezdů.

Dynamičtější vývoj byl ve sledovaném období zaznamenán v počtu obyvatel a s tím spojené hustotě zalidnění. Až do roku 2008 byl nejlidnatějším kraj Moravskoslezský, v roce 2009 Hl. m. Praha a od roku 2010 žije nejvíce obyvatel v kraji Středočeském. Především díky výrazné migrační vlně se populace Středočeského kraje v letech 2000–2015 zvětšila o 209,0 tis. osob. Druhý nejvyšší přírůstek obyvatel (114,4 tis.) příslušel druhému nejlidnatějšimu kraji Hlavnímu městu Praze, a to opět zásluhou vysokých počtů přistěhovaných. Třetí nejlidnatější kraj Moravskoslezský charakterizoval trend opačný. Od roku 2000 přišel o nejvíce obyvatel ze všech krajů (o 46,9 tis. osob). Převažující populační úbytek byl v letech 2000–2015 vykázan v šesti ze čtrnácti krajů, přičemž k nejvýraznějšímu úbytku došlo na východě republiky. Dlouhodobý pokles počtu obyvatel charakterizoval také nejzápadnější a nejméně lidnatý kraj Karlovarský, především vlivem zvýšeného počtu vystěhovaných po roce 2008.

Jihočeský kraj má mezi kraji nejnižší hustotu zalidnění.

Nejvyšší hustota zalidnění, 2 555 obyvatel na km², náležela Hlavnímu městu Praze, kde druhý nejvyšší počet obyvatel žije na nejmenší ploše. Hustota obyvatel v Praze byla více než jedenáctkrát vyšší než u druhého v pořadí - kraje Moravskoslezského. Celorepublikový průměr 134 obyvatel km² překonaly ještě kraje Jihomoravský, Ústecký, Zlínský a Liberecký. Odlišnou sídelní strukturu charakterizuje především rozlehlý kraj Jihočeský s hustotou 64 obyvatel na km², v jehož příhraničí se nachází řídká osídlená část Šumavy.

Nejvyšší úbytek obyvatel stěhováním je dlouhodobě v kraji Moravskoslezském.

Dlouhodobou převahu živě narozených nad zemřelými vykazovala od roku 2000 trojice krajů Liberecký, Středočeský a Hl. m. Praha. Od roku 2010 se k nim přiřadily kraje Jihomoravský, Kraj Vysočina, Pardubický a Jihočeský. Opačný jev byl typický především pro kraj Moravskoslezský a Zlínský, pro které je převaha živě narozených nad zemřelými spíše ojedinělá. Dlouhodobou stálost si uchovávají i základní migrační proudy. Suverénně nejvyšší kladné saldo stěhování měl v relativním pohledu v letech 2000–2015 kraj Středočeský, s odstupem následovaný Prahou a dále krajem Plzeňským. Trvale kladné migrační saldo si od roku 2000 držel vedle Středočeského kraje pouze kraj Jihočeský. Opačný trend nastal v kraji Moravskoslezském. Déletrvající převaha

vystěhovaných nad přistěhovanými je dále typická pro kraje Karlovarský, Olomoucký, Zlínský a Kraj Vysočina.

V roce 2015 poprvé převážily počty osob starších 65 let nad počty dětí do 15 let ve všech krajích.

Ke změně věkového složení a stárnutí populace docházelo ve všech krajích České republiky. Zatímco v roce 2000 byla nejmladší populace Karlovarského kraje s průměrným věkem 37,7 let, o 15 let později byli v průměru nejmladší obyvatelé Středočeského kraje s věkem 40,8 let. Jelikož stěhování je častější u mladší generace, nejvyšší růst průměrného věku vykázaly kraje s vysokým migračním úbytkem. Naopak velmi pozvolné bylo stárnutí populace v Praze a Středočeském kraji. Hlavní město v roce 2013 ztratilo pozici věkově nejstaršího kraje, kterou do té doby zastávalo, v roce 2015 bylo dokonce pátým nejmladším mezi 14 kraji. Nejstarším krajem byl v letech 2013–2015 kraj Královéhradecký. V roce 2000 měly všechny kraje (s výjimkou Hlavního města Prahy) více dětí do 15 let než osob ve věku 65 a více let. Stárnutím populace kraje postupně přišly o převahu dětí nad seniory, jako poslední ji zaznamenal Středočeský kraj v roce 2014 a v roce 2015 již bylo ve všech krajích více seniorů než dětí.

Nejvyšší úmrtnost v Moravskoslezském a Ústeckém kraji.

Dlouhodobě nejvyšší úmrtnost obyvatel charakterizuje území s vysokým zastoupením těžebního průmyslu a výrazným znečištěním ovzduší, tj. kraj Moravskoslezský a Ústecký (shodně 11,2 zemřelých na 1 000 obyvatel). Za touto dvojicí se v roce 2015 řadil kraj Olomoucký a Plzeňský. Úmrtnost je kromě věkové struktury, struktury zaměstnanosti a kvality životního prostředí ovlivňována širokou škálou faktorů – od genetických po kvalitu a dostupnost zdravotní péče. Také proto dosahuje horších výsledků nejen pohraničí, ale i odlehlejší oblasti (tzv. vnitřní periferie). Nejpriznivější úmrtnostní poměry naopak vykazuje většina velkých měst a jejich zázemí. Z pohledu krajů byla nejnižší úmrtnost v roce 2015 zaznamenána v Hlavním městě Praze (9,8 zemřelých na 1 000 obyvatel).

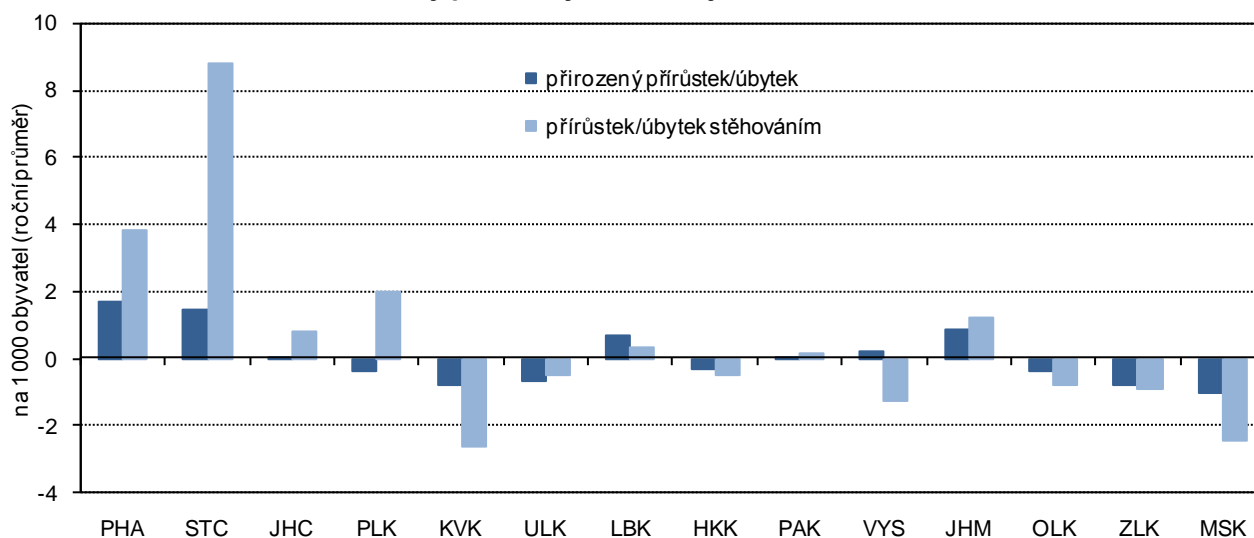
Nejvyšší naděje dožití je v Praze.

Zlepšování úmrtnostních poměrů se dlouhodobě promítá i do rostoucí naděje dožití. Nejvyšší naděje dožití měly v letech 2010–2015 děti narozené v Praze, kde naděje dožití chlapce narozeného v letech 2014–2015 činila 77,7 let a dívky 82,6 let. Na opačném pólu se umístil kraj Ústecký, naděje dožití zde u chlapců činila 73,9 let a u dívek 79,6 let. Od roku 2010 vzrostla střední délka života ve všech krajích. Nejvyšší růst byl u mužů zaznamenán v kraji Zlínském a u žen v kraji Olomouckém.

Podíl cizinců vzrostl ve všech krajích, nejvíc jich žije v Praze.

Zastoupení cizinců v populaci se od roku 2011 postupně mírně zvyšuje, v roce 2015 se meziročně zvýšilo ve všech krajích. Jejich nejvyšší podíl byl v Praze (13,5 %), kde mezi roky 2010 a 2015 vzrostl počet cizinců o téměř 23 tis. osob. V ostatních krajích se v roce 2015 pohyboval podíl cizinců od 6,4 % v kraji Karlovarském po 1,5 % v kraji Zlínském. Z celkového počtu 464,7 tis. cizinců v České republice jich nejvíce žilo v Praze (36,9 %).

Graf 5.1 Změny počtu obyvatel v krajích v letech 2010 až 2015

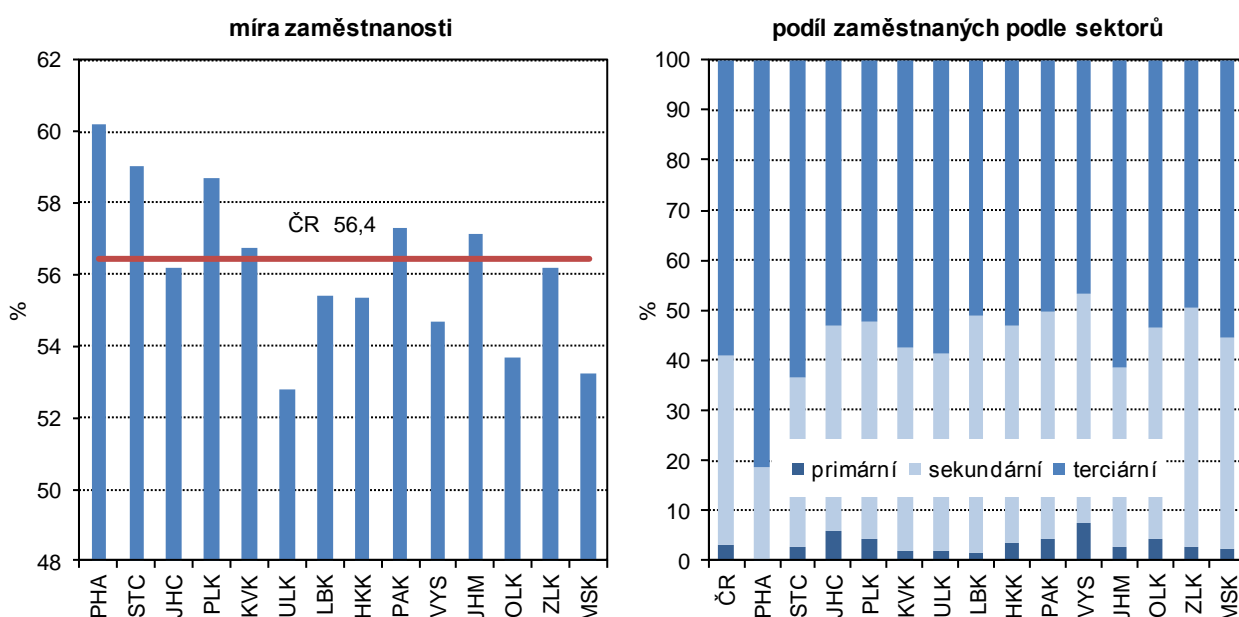
Zaměstnanost roste od roku 2011, nejrychlejší tempo růstu v roce 2015.

Růst ekonomiky zlepšoval situaci na trhu práce. Zaměstnanost rostla v posledních pěti letech; v roce 2015 bylo tempo růstu nejrychlejší. Hodnoty ukazatele v krajích přitom odrážejí vedle demografického vývoje také ekonomickou kondici podniků na území jednotlivých regionů. V roce 2015 byla nejvyšší zaměstnanost v Hl. městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší v regionech na severu Čech a Moravy (v Ústeckém a Moravskoslezském kraji). Zaměstnanost rostla proti roku 2014 meziročně nejrychleji ve čtyřech krajích (Plzeňský, Karlovarský, Olomoucký a Zlínský) shodně o 1,5 procentního bodu; ve dvou krajích (Hl. městě Praze a Kraji Vysočina) došlo k meziročnímu poklesu.

Největší rozdíly v zaměstnanosti mezi pohlavími v kraji Libereckém.

Zaměstnanost mužů a žen se od sebe logicky liší ve vazbě na mateřství a větší zapojení žen do výchovy dětí. U obou pohlaví byla nejvyšší zaměstnanost v Hlavním městě Praze; u mužů se přes meziroční pokles přiblížila k hodnotě 70 %, u žen se přehoupla přes 50% hranici. Největší rozdíl v zaměstnanosti obou pohlaví byl zaznamenán v Libereckém kraji, v roce 2015 činil 19 procentních bodů.

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a zaměstnanost podle sektorů v krajích v roce 2015

Dlouhodobý růst zaměstnanosti v sektoru služeb.

V současnosti je nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti sektor služeb (terciární sektor). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste a dlouhodobě se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích značně liší. Více než 80 % zaměstnaných v tomto sektoru má Hlavní město Praha, naopak v Kraji Vysočina a ve Zlínském kraji je ve službách zaměstnána necelá polovina z celkového počtu zaměstnaných osob v kraji.

Oživení zaměstnanosti v sektoru průmyslu a stavebnictví.

V posledních letech se zvýšila zaměstnanost v průmyslu a stavebnictví. Zatímco po roce 2008 došlo v tomto sektoru k výraznému útlumu, v posledních dvou letech je vidět oživení. Meziroční nárůst počtu zaměstnaných v sekundárním sektoru proti roku 2014 se nejvíc projevil v Královéhradeckém kraji, kde zaměstnanost meziročně stoupla o 3,9 %, v dalších dvou krajích (Karlovarském a Jihočeském) byl nárůst více než 3%.

Nejvíce volných pracovních míst v Hlavním městě Praze a Středočeském kraji.

Svižný růst ekonomiky se kladně promítl i do nezaměstnanosti. Zatímco na sklonku roku 2014 nabýzely úřady práce 59 tis. volných pracovních míst, o dvanáct měsíců později to bylo téměř 103 tis. volných pozic. Nejvíce jich bylo k dispozici v Hl. městě Praze a ve Středočeském kraji, tedy v regionech s nižší nezaměstnaností. Tento nesoulad mezi nabídkou volných pracovních míst a počty uchazečů o zaměstnání má vedle regionálního rozměru i aspekt kvalifikační.

Nezaměstnanost klesala ve všech krajích, u mužů rychleji než u žen.

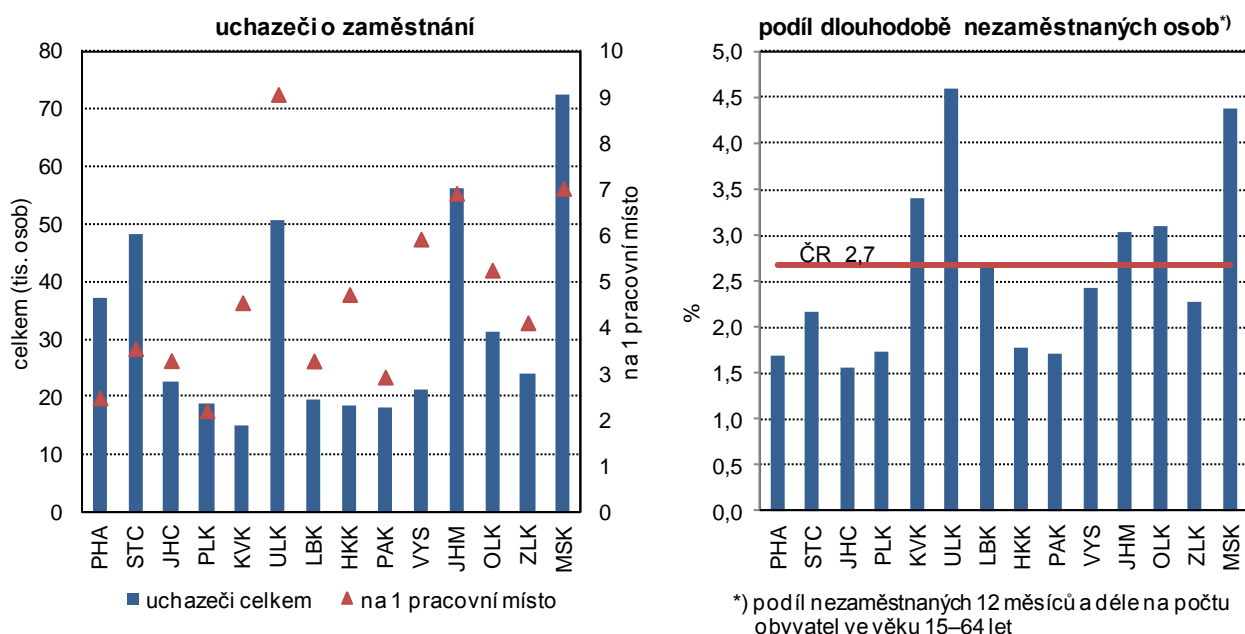
Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2009 rostl (s víceméně pravidelnými cyklickými výkyvy) a kulminoval počátkem roku 2014, kdy se nezaměstnanost vyšplhala k 8,6 %. V průběhu celého roku 2015 se podíl nezaměstnaných snižoval, nejnižší úroveň byla na podzim (v říjnu a listopadu shodně 5,9 %), mírný nárůst nastal v závěru roku. Proti konci roku 2014 se nezaměstnanost snížila o 1,2 procentního bodu, pokles podílu nezaměstnaných mužů byl rychlejší než u žen.

Největší meziroční pokles nezaměstnanosti v Olomouckém a Ústeckém kraji.

Ve všech krajích došlo k meziročnímu snížení podílu nezaměstnaných, nejvýraznější pokles byl v krajích Olomouckém a Ústeckém; obdobný vývoj nezaměstnanosti byl zaznamenán u obou pohlaví. Navzdory příznivému vývoji se nezaměstnanost v Ústeckém a Moravskoslezském kraji pohybovala na sklonku roku 2015 výrazně přes 8 %. Podíl nezaměstnaných mužů byl nejvyšší v kraji Moravskoslezském (8,7 %) a žen v kraji Ústeckém (9,3 %).

Dobrym signálem je úbytek uchazečů, kteří hledají své místo na trhu práce déle než jeden rok. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob meziročně klesl ve všech krajích, nejvíc v kraji Olomouckém a Ústeckém.

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2015

*) podíl nezaměstnaných 12 měsíců a déle na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

Příjmy domácností se postupně zvyšují, ale rozdíly mezi kraji zůstávají.

Z výsledků výběrového šetření o sociální a ekonomické situaci domácností Životní podmínky 2015 vyplývá, že čistý peněžní příjem domácností na osobu vzrostl v posledním zjišťovaném roce (2014) oproti roku předchozímu v průměru o 4,4 tis. Kč, pouze v Kraji Vysočina došlo meziročně k poklesu příjmů. Nejvýraznější (více než desetiprocentní) nárůst zaznamenaly příjmy v kraji Karlovarském, v peněžním vyjádření to představuje vzestup o více než 14 tis. Kč na osobu za rok. Peněžní příjmy domácností v krajích se výrazně liší v závislosti na ekonomické situaci v regionu. Nejlépe jsou na tom domácnosti v Hl. městě Praze a naopak nejnižší čisté příjmy měly domácnosti v kraji Moravskoslezském.

Oživení růstu mezd v posledních dvou letech.

Stoupající poptávka po pracovní síle se projevila i v oblasti mezd. Jejich relativně rychlý růst se po roce 2008 značně zpomalil a až v posledních dvou letech je znát oživení. Tempo růstu mezd v roce 2015 bylo nejrychlejší za posledních sedm let a v průběhu roku se zrychlilo (z 1,6 % v 1. čtvrtletí na 3,3 % v závěru roku).

Mzdy v Praze o téměř 30 % vyšší oproti ostatním krajům.

Podle předběžných výsledků roku 2015 rostly meziročně mzdy v průměru o 2,7 %, nejrychleji pak v Karlovarském a Jihočeském kraji (o 4,4, resp. 4,2 %), nejpomaleji v Hl. městě Praze (o 1,2 %). Diference mezi kraji zůstávají zachovány, i když náskok Hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší průměrné mzdy v roce 2015 byly vypláceny v Hl. městě Praze (33 852 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (22 750 Kč) byly o 11 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd avšak rozdíl mezi nimi nebyl tak výrazný (necelých 7 tisíc korun).

Starobní důchody mužů jsou o pětinu vyšší než důchody žen.

Výše starobních důchodů vzrostla v roce 2015 meziročně o 2,5 % a tempo růstu bylo nejrychlejší za poslední čtyři roky. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným starobním důchodem vypláceným v Hlavním městě Praze a v Olomouckém kraji byl 10% a v čase se nemění. Obdobně rozdíl v důchodech mezi oběma pohlavími je stálý, muži pobírají dlouhodobě o více než pětinu vyšší důchod než ženy. V jednotlivých krajích se rozdíly mezi pohlavími ve vyplácených starobních důchodech pohybují od 18 % v Hlavním městě Praze po téměř 32 % v kraji Moravskoslezském.

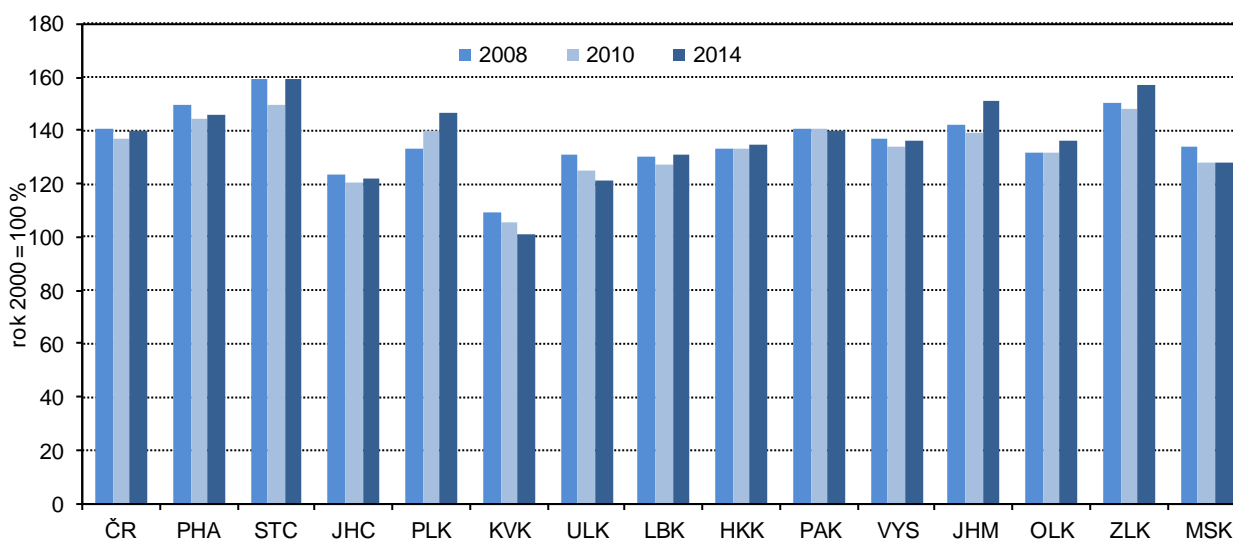
Tempo růstu podílu příjemců předčasných důchodů zpomalilo.

I když se ekonomice v roce 2015 dařilo, podíl příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních důchodů dále rostl. Tempo růstu se ale výrazně zpomalilo a bylo čtyřikrát nižší než v roce 2011. Nejvyšší podíl předčasných důchodů má Kraj Vysočina (31,1 %); v tomto kraji spolu s Jihočeským, Pardubickým a Olomouckým rostl podíl předčasných důchodů meziročně nejrychleji. Z hlediska pohlaví převažuje ve všech krajích podíl předčasných důchodů mužů. Největší rozdíl v roce 2015 byl v kraji Olomouckém, kde předčasný důchod pobíralo 32 % starobních důchodců - mužů a 25 % starobních důchodkyň - žen.

HDP v roce 2014 nepřekonal v polovině krajů předkrizový rok 2008.

Z hlediska hospodářského vývoje po období recese došlo v roce 2014 již prakticky ve všech krajích k oživení ekonomiky, pouze v jednom kraji HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) stagnoval. Tento pozitivní vývoj však v celé polovině krajů nestačil k dosažení hodnot předkrizového roku 2008. To platí i pro výkonnost české ekonomiky, která se nad úroveň roku 2008 dostala až v roce 2015. Mezi kraji nejpříznivější vývoj a největší nárůst HDP v s. c. ve srovnání s rokem 2008 dosáhly kraje Plzeňský, Jihomoravský a Zlínský. Naopak nejvíc se za rokem 2008 opožďují Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách v letech 2008, 2010 a 2014 podle krajů

Ve struktuře hrubé přidané hodnoty klesal po roce 2010 podíl stavebnictví a služeb.

Do vývoje HDP se promítají změny ve struktuře hrubé přidané hodnoty (HPH). Na rozdíl od dlouhodobých trendů se v letech 2010 až 2014 ve všech krajích zvyšoval podíl primárního sektoru a s výjimkou Prahy klesal podíl terciéru. Ze sekundárního sektoru se ve všech krajích snížilo zastoupení stavebnictví a zvýšilo zastoupení zpracovatelského průmyslu. Váha zpracovatelského průmyslu nejvíce vzrostla v krajích Moravskoslezském, Královéhradeckém, Ústeckém, Kraji Vysočina a Středočeském kraji.

Nejvyšší ekonomickou výkonnost má Hlavní město Praha.

Krajem s nejvyšší ekonomickou výkonností je Hlavní město Praha, které má mezi kraji výlučné postavení i vysokým podílem terciárního sektoru na HPH (84 %). HDP Prahy v přepočtu na obyvatele překračuje již od roku 2001 dvojnásobek republikového průměru a v posledních osmi letech je trojnásobný v porovnání s nejméně úspěšným Karlovarským krajem. Ani ostatní kraje republikový průměr nedosahují, nejvíc se mu přibližuje Jihomoravský kraj.

Zemědělská produkce v roce 2014 nejvyšší v historii ve všech krajích kromě Jihomoravského.

Zemědělská produkce roku 2014 v b. c. byla ve všech krajích kromě Jihomoravského historicky nejvyšší. Tomuto výsledku napomohla rekordní sklizeň většiny plodin. Výsledek Jihomoravského kraje, který je naším největším pěstitelem vinné révy, ovlivnila horší úroda hroznů. V mezikrajském srovnání měl v letech 2012 až 2014 nejvyšší zemědělskou produkci na hektar zemědělské půdy Pardubický kraj, který patří k největším producentům jatečné drůbeže, a naopak nejnižší produkci mají dlouhodobě kraje Karlovarský a Liberecký.

V roce 2015 výsledky sklizně horší, v chovu skotu lepší.

Sklizeň roku 2015 sice nepřekonala rekordní rok 2014, ale produkce obilovin a řepky byla relativně vysoká. Suché a teplé počasí v průběhu vegetace však nepříznivě poznamenalo sklizeň brambor a píce. V živočišné výrobě se v roce 2015 zvýšila meziročně výroba mléka, jatečného skotu a drůbeže, naopak klesla snáška vajec a výroba jatečných prasat. Jak se tyto změny společně s cenovým vývojem projeví na hodnotě zemědělské produkce za rok 2015, bude zveřejněno koncem roku 2016.

Již dva roky se zvyšuje zaměstnanost v průmyslu. Roste podíl tržeb za přímý vývoz.

Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci jsou v roce 2015 příznivé. Tržby z průmyslové činnosti vzrostly, zvýšila se orientace na přímý vývoz. Největší podíl tržeb za přímý vývoz (nad 70 %) mají kraje Středočeský, Jihočeský, Královéhradecký, Pardubický a Kraj Vysočina. Naopak nejméně je na exportu závislé Hlavní město Praha (podíl 40 %) a Ústecký kraj (42 %). Zaměstnanost ve velkých průmyslových firmách ČR se meziročně již dva roky zvyšuje, vzrostla ve většině krajů (kromě Hlavního města Prahy a Karlovarského kraje), nejvíc v krajích Olomouckém a Zlínském. Dlouhodobě největší počet osob zaměstnává „velký“ průmysl v Moravskoslezském kraji; v roce 2015 celkem 107 tis. osob.

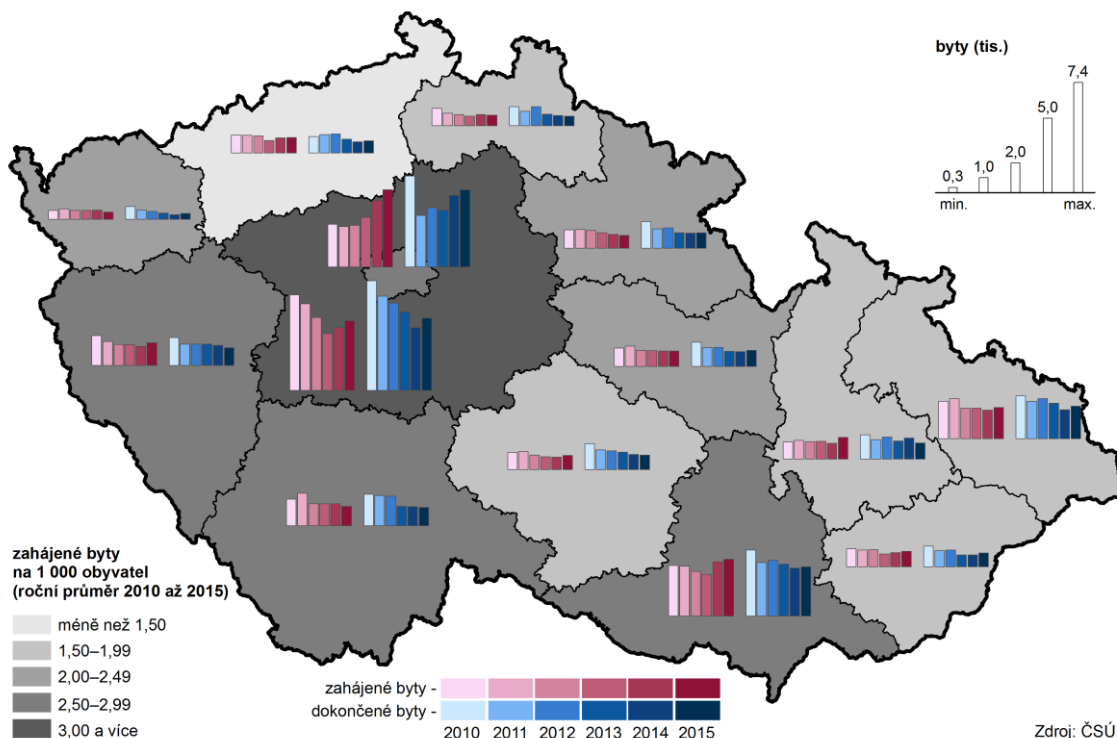
Stavební produkce se po letech restrikcí druhým rokem zvyšuje.

Stavebnictví prošlo v letech 2009–2013 kritickým obdobím snižování výroby, kdy se během pěti let objem stavebních prací provedených podniky s 20 a více zaměstnanci v tuzemsku propadl o třetinu. V roce 2014 došlo k obratu ve vývoji a produkce stavebnictví se již druhým rokem zvyšuje. Vyrůstá objem prací provedených pro soukromé zadavatele; ještě rychleji rostou práce pro veřejného zadavatele. V roce 2015 v ČR tvořily 41 % celkového objemu stavebních prací. Nejvyšší podíl veřejných zakázek měl v roce 2015 Kraj Vysočina (téměř 54 %), nadpoloviční podíl měly i kraje Jihomoravský, Liberecký a Olomoucký. Naopak nejnižší podíl veřejných zakázek mělo Hlavní město Praha (29 %) a Ústecký kraj (33 %).

V přepočtu na obyvatele se nejvíc staví v Praze a v Jihočeském kraji, nejméně ve Zlínském kraji.

Objem stavebních prací provedených na území kraje v roce 2015 meziročně vzrostl ve všech krajích s výjimkou Plzeňského, Karlovarského a Zlínského. V intenzitě výstavby je v období 2010–2015 mezi kraji premiantem Hl. m. Praha, která je o 78 % nad republikovým průměrem, za ní v pořadí je kraj Jihočeský (nad průměrem o 38 %) a těsně nadprůměrné jsou Jihomoravský a Karlovarský kraj (ten vlivem výstavby v roce 2010). Ostatní kraje již mají podprůměrnou intenzitu výstavby; nejnižší je ve Zlínském kraji – 72 % republikového průměru.

Bytová výstavba v krajích v letech 2010 až 2015

Počet zahájených bytů se od roku 2014 zvyšuje.

Oživení ekonomiky v roce 2014 přineslo i rozvoj bytové výstavby. Po roce 2013, kdy byla celostátně zahájena výstavba nejmenšího počtu bytů od roku 2000, se jejich počty začaly zvyšovat. S ročním posunem totéž platí pro dokončené byty: jejich počet dosáhl svého dna v roce 2014 a v roce 2015 již počty rostly. V regionálním členění počet zahájených a dokončených bytů v roce 2015 vzrostl v devíti krajích.

Nejvyšší intenzitu bytové výstavby má Praha a Středočeský kraj a nejnižší Ústecký kraj.

V letech 2010–2013 měl nejvyšší intenzitu zahájené i dokončené bytové výstavby Středočeský kraj, který byl v roce 2014 odsunut Hl. městem Prahou na druhé místo. Také v roce 2015 mělo nejvyšší intenzitu výstavby bytů Hl. město Praha – 4,1 zahájených i dokončených bytů na 1 000 obyvatel. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Ve všech krajích vzrostl počet hostů ubytovaných v HUZ, čtyři kraje měly nižší počet přenocování cizinců.

Růst ekonomiky a vyšší zaměstnanost patřily v roce 2015 k faktorům, které přispěly ke zvýšení počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) cestovního ruchu. Všechny kraje zaznamenaly zvýšený zájem jak domácí, tak zahraniční klientely, pouze v Kraji Vysočina a v Jihomoravském kraji se počet zahraničních hostů snížil. Ve všech krajích vzrostl rovněž celkový počet přenocování hostů. Přitom ve čtyřech krajích (Karlovarském, Zlínském, Jihomoravském a Kraji Vysočina) se o tento nárůst zasloužila tuzemská klientela, která eliminovala úbytek počtu nocí zahraničních hostů.

Nejvíce hostů, zejména z ciziny, přijíždí do Prahy, v přepočtu přenocování na obyvatele vede Karlovarský kraj.

Dominantní postavení v cestovním ruchu má Hlavní město Praha, které láká zejména cizince. Na celorepublikové návštěvnosti cizinců se podílí ze dvou třetin, na počtu tuzemských hostů z desetin. V roce 2015 se v HUZ Prahy ubytovalo 6,6 mil. návštěvníků. Na 1 tis. obyvatel připadá v Praze 12,6 tis. noclehů v HUZ. Tato hodnota však v rámci krajů nepředstavuje maximum. Největší počet přenocování v přepočtu na 1 tis. obyvatel má jistě i díky lázeňství Karlovarský kraj (15,5 tis. přenocování). S odstupem za nimi následují kraje známé svými rekreačními oblastmi – Královéhradecký (6,6 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel), Liberecký a Jihočeský kraj (5,9 a 5,7 tis. noclehů na 1 tis. obyvatel).

Úbytek orné půdy ve prospěch trvalých travních porostů a lesní půdy...

V posledních letech lze ve všech krajích sledovat úbytek orné půdy, a to převážně ve prospěch trvalých travních porostů a lesních pozemků. Orné půdy (v porovnání let 2015 a 2000) nejvíce ubylo v Libereckém kraji (téměř o 10 %). Druhou příčku obsadil kraj Karlovarský (pokles o 8 %), třetí příčka pak patřila Hlavnímu městu Praze (snížení o 7,7 %). Nejmenší pokles byl zaznamenán ve Středočeském kraji. Nejvyšší podíl orné půdy na orné půdě ČR v roce 2015 měl kraj Středočeský (18,4 %), za ním následuje kraj Jihomoravský s podílem na orné půdě ČR 11,8 % a Kraj Vysočina (10,6 %).

...nárůst zastavěných ploch a nádvoří.

Z dlouhodobého hlediska došlo ve více než polovině krajů ČR k nárůstu zastavěných ploch a nádvoří, nejvíce v kraji Jihočeském (o více než 4 % proti roku 2010).

Rozšiřování ploch ekologického zemědělství ve všech krajích.

V posledních letech je také zřetelný vliv ekologického zemědělství, které je moderní formou obhospodařování půdy bez používání umělých hnojiv, chemických přípravků, postřiků, hormonů a umělých látek. V roce 2015 byl v mezikrajském srovnání největší podíl na ekologicky obhospodařované půdě v ČR zaznamenán v Jihočeském kraji, a to 15 %; naopak nejmenší podíl měly kraje Jihomoravský a Středočeský (po 4 %).

Růst podílu obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

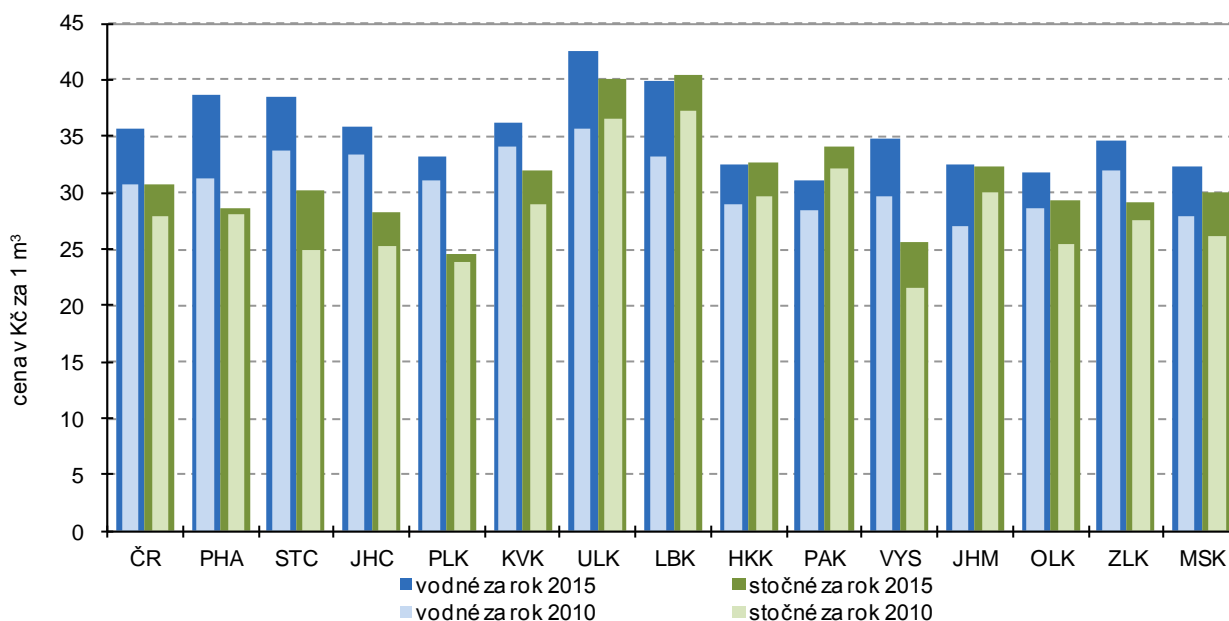
Dlouhodobě se v České republice zvyšuje i podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejného vodovodu. Stoprocentní pokrytí obyvatel zásobovaných vodou z veřejných zdrojů vykázaly v roce 2015 Hlavní město Praha a Karlovarský kraj. Ve srovnání let 2010 a 2015 stoupl podíl obyvatel zásobovaných vodou ve všech krajích ČR kromě Jihočeského kraje, kde došlo k poklesu o 0,3 procentního bodu.

Dlouhodobě nejdražší voda je v Ústeckém kraji.

V České republice dlouhodobě klesala výroba i spotřeba vody, v roce 2015 se pokles zastavil. Cena vody (bez DPH) však neustále roste; nejdražší voda je v Ústeckém kraji. V roce 2015 zaplatili obyvatelé Ústeckého kraje v průměru za 1 m³ fakturované pitné vody 42,50 Kč, zatímco v celé České republice 35,60 Kč, proti průměru republiky byla tak jednotková cena vody v roce 2015 v Ústeckém kraji vyšší o 6,90 Kč. Nejméně za vodu v loňském roce platili v Pardubickém kraji (31 Kč za 1 m³).

V roce 2015 spotřebovaly nejvíce vody domácnosti v Hl. m. Praze (více než 106 litrů na osobu a den), naproti tomu ve Zlínském kraji byla denní spotřeba vody na obyvatele nižší než 76 litrů.

Graf 5.5 Průměrná cena za vodné a stočné podle krajů v letech 2010 a 2015

Postupné snižování měrných emisí, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

V posledních letech dochází v České republice k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, ať již stacionárních zdrojů (REZZO 1–3) nebo mobilních zdrojů (REZZO 4). Z územního hlediska však i nadále zůstávají nejhůře postižena území, která jsou nejbližší stacionárním zdrojům znečištění. Z krajů jsou na tom dlouhodobě vlívnem emisí ze stacionárních zdrojů znečištění nejhůře kraje Ústecký a Moravskoslezský. Při zohlednění mobilních zdrojů se k oběma krajům přiřadilo i Hlavní město Praha a kraj Středočeský.

Produkce komunálního odpadu na obyvatele poklesla pouze v šesti krajích ČR.

Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele v porovnání let 2010 a 2014 klesla v šesti krajích České republiky, nejvíce pak ve Středočeském kraji, a to téměř o 62 kg. Ve zbylých osmi krajích byl zaznamenán nárůst, přičemž nejvíce se produkce komunálního odpadu v porovnávaném období zvýšila v Kraji Vysočina – o 28 kg na jednoho obyvatele. V meziročním srovnání let 2013 a 2014 poklesla produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele celkem ve čtyřech krajích, a to ve Středočeském a Ústeckém kraji, v Hlavním městě Praze a v Královéhradeckém kraji.

Růst objemu investic na ochranu životního prostředí v 11 krajích republiky.

Objem investic na ochranu životního prostředí podle místa investice v meziročním srovnání let 2010 a 2014 vzrostl celkem v jedenácti krajích ČR (nejvíce v Kraji Vysočina), naopak pokles investic byl zaznamenán v Hlavním městě Praze, Libereckém a Královéhradeckém kraji. Nejvíce prostředků na jednoho obyvatele bylo v roce 2014 investováno v Kraji Vysočina (5 513 Kč), Moravskoslezském (4 718 Kč) a Plzeňském kraji (4 344 Kč).

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí vzrostly ve všech krajích kromě Ústeckého.

Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí zjišťované podle sídla investora vzrostly v porovnání let 2010 a 2014 ve všech krajích České republiky s výjimkou Ústeckého, kde došlo ke snížení neinvestičních výdajů o více jak polovinu. Na 1 obyvatele bylo v roce 2014 nejvíce neinvestičních výdajů (podle sídla investora) vynaloženo v Hlavním městě Praze (11 tis. Kč), pětikrát méně bylo investováno v Kraji Vysočina.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
2012	0,0	1,4	1,3	0,2	-0,4	-0,8	-0,9	0,5	-0,6	-0,0	-0,1	0,5	-0,6	-1,0	-1,1
2013	-0,2	1,4	1,0	-0,4	-1,0	-1,2	-1,5	0,3	-0,8	-0,6	-0,4	0,7	-0,8	-1,3	-1,4
2014	0,4	2,0	1,7	0,0	-0,2	-1,3	-0,7	0,2	-0,2	0,6	0,9	1,2	-0,1	-0,9	-0,9
2015	-0,0	1,9	1,2	-0,5	-0,8	-1,8	-1,1	0,3	-0,5	-0,3	0,3	0,6	-0,8	-0,8	-1,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
2012	1,0	2,7	8,4	0,5	2,1	-3,9	-0,6	-0,5	-1,0	0,1	-1,3	1,5	-1,0	-1,3	-2,2
2013	-0,1	-4,3	7,1	0,5	2,3	-3,5	-0,5	-0,2	-1,0	-0,3	-1,5	0,6	-1,2	-1,1	-2,5
2014	2,1	10,7	8,2	0,9	3,0	-2,1	-0,7	0,3	-0,4	0,2	-1,5	1,2	-0,9	-0,9	-2,5
2015	1,5	4,8	7,6	1,4	3,4	-3,1	-0,3	1,5	0,2	-0,2	-1,2	1,3	-0,8	-0,2	-2,2
Živě narození mimo manželství (%)															
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
2012	43,4	37,4	40,5	43,7	45,9	58,7	58,0	48,4	43,8	41,6	37,7	38,4	45,1	35,6	47,7
2013	45,0	38,7	42,2	45,7	46,4	60,7	59,3	49,8	47,1	44,3	38,9	39,6	45,7	37,4	49,8
2014	46,7	40,6	44,3	48,4	49,1	61,6	61,1	52,0	47,9	45,3	41,3	41,4	47,8	39,1	50,4
2015	47,8	41,2	45,7	48,3	49,4	62,6	62,3	53,7	49,7	47,2	42,2	43,1	48,2	40,6	52,2
Index stáří k 31. 12. (%)															
2010 ¹⁾	107,6	129,2	94,6	106,2	113,4	99,9	92,1	96,8	112,8	106,7	109,0	113,4	109,6	114,5	105,4
2011	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
2012	113,3	129,2	97,4	113,2	119,2	108,7	100,8	105,2	120,5	113,1	116,2	118,4	116,5	121,1	112,5
2013	115,7	128,3	98,8	116,0	121,8	113,4	105,1	109,1	123,6	116,1	119,6	120,2	119,5	123,6	116,0
2014	117,4	125,8	99,6	118,4	123,8	117,5	108,5	112,5	126,4	118,3	122,1	121,2	122,1	126,3	118,9
2015	119,0	123,8	100,5	120,4	125,3	121,9	111,7	115,8	129,3	120,6	124,2	122,0	123,9	128,6	121,5
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté období															
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
2012	74,8	77,0	74,9	75,1	75,2	74,0	73,0	75,3	75,6	74,9	75,6	75,2	74,3	74,4	73,3
2013	75,1	77,3	75,2	75,4	75,5	74,1	73,0	75,1	75,9	75,3	75,9	75,4	74,4	74,8	73,8
2014	75,5	77,5	75,7	75,8	76,0	74,1	73,6	75,1	76,2	76,1	76,2	76,0	74,9	75,1	74,1
2015	75,8	77,7	76,2	75,6	76,2	74,4	73,9	75,7	76,6	76,3	76,7	76,3	75,3	75,4	74,2
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté období															
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
2012	80,8	81,8	80,6	81,0	80,8	79,7	79,0	80,8	81,5	80,7	81,2	81,7	81,0	81,4	79,7
2013	81,0	82,1	80,9	80,9	80,9	80,0	79,0	80,9	81,6	81,1	81,7	81,9	81,1	81,6	80,0
2014	81,4	82,5	81,3	81,2	81,3	80,3	79,3	81,5	81,8	81,6	82,4	82,0	81,9	81,5	80,6
2015	81,6	82,6	81,4	81,5	81,4	80,3	79,6	81,4	81,9	82,1	82,3	82,2	82,0	81,8	80,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2012	4,1	13,1	4,4	2,3	4,2	6,1	3,7	3,8	2,4	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9
2013	4,2	13,0	4,4	2,4	4,4	6,3	3,8	3,8	2,4	2,2	1,5	3,2	1,6	1,4	1,9
2014	4,3	13,2	4,6	2,4	4,5	6,3	3,9	3,9	2,4	2,2	1,5	3,3	1,6	1,4	2,0
2015	4,4	13,5	4,6	2,6	4,7	6,4	4,0	4,1	2,5	2,3	1,6	3,4	1,6	1,5	2,0

¹⁾ stav k 1. 1. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
2012	54,5	60,0	57,6	54,5	56,6	53,7	50,7	52,2	53,7	54,0	53,2	53,9	52,9	53,3	51,8
2013	55,2	60,2	57,6	54,6	57,3	55,0	52,2	52,9	53,7	55,0	54,3	55,8	51,2	55,0	52,1
2014	55,7	60,6	57,9	55,6	57,2	55,2	52,7	54,2	54,6	56,3	55,0	55,9	52,2	54,7	52,8
2015	56,4	60,2	59,0	56,2	58,7	56,8	52,8	55,4	55,4	57,3	54,7	57,1	53,7	56,2	53,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2010	7,4	3,6	6,1	6,4	6,6	8,9	10,2	8,1	6,3	7,5	8,1	8,5	9,1	7,9	9,0
2011	6,8	3,6	5,6	5,8	5,7	8,0	9,8	7,3	5,7	6,5	7,2	7,6	8,3	7,0	8,3
2012	7,4	4,2	6,1	6,4	5,9	8,5	10,5	7,7	6,5	7,0	7,6	8,1	8,9	7,8	9,2
2013	8,2	5,1	6,9	7,1	6,4	9,3	11,5	8,5	7,3	7,4	8,1	8,9	9,8	8,3	10,5
2014	7,5	5,0	6,4	6,2	5,7	8,2	10,7	7,7	6,4	6,2	7,4	8,2	8,8	7,4	9,8
2015	6,2	4,2	5,4	5,1	4,6	7,1	8,9	6,4	5,0	5,1	6,2	7,0	7,0	6,0	8,6
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%)²⁾ (MPSV)															
2010	2,4	0,8	1,7	1,5	1,9	3,3	4,1	2,8	1,5	2,2	2,5	2,8	3,1	2,8	3,6
2011	2,5	0,9	1,9	1,7	1,9	3,3	4,3	2,8	1,6	2,2	2,6	2,9	3,3	2,7	3,7
2012	2,7	1,1	2,1	1,8	1,9	3,3	4,6	2,9	1,9	2,2	2,6	3,0	3,5	2,7	3,8
2013	3,3	1,8	2,6	2,3	2,4	4,0	5,5	3,5	2,5	2,7	3,1	3,7	4,1	3,3	4,9
2014	3,4	2,0	2,7	2,2	2,2	4,1	5,6	3,4	2,5	2,4	3,1	3,7	4,1	3,0	5,1
2015	2,7	1,7	2,2	1,6	1,7	3,4	4,6	2,7	1,8	1,7	2,4	3,0	3,1	2,3	4,4
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	196,6	264,9	216,1	185,8	194,9	173,8	174,0	185,1	189,7	180,7	185,0	193,3	174,6	178,8	176,4
2011	197,0	262,0	214,9	187,6	196,7	176,3	175,8	182,6	188,7	183,0	188,5	191,1	178,1	182,1	178,6
2012	198,9	260,1	218,5	188,3	201,4	174,5	173,6	183,7	192,6	188,6	189,2	195,5	180,7	185,1	179,6
2013	198,6	260,9	213,9	186,7	203,4	177,4	173,6	184,0	192,9	187,2	190,8	199,0	177,9	184,4	178,4
2014	202,9	264,1	216,6	193,7	205,1	181,8	174,7	189,2	198,1	193,8	195,3	203,2	183,2	189,8	184,0
2015
Medián mezd (Kč)³⁾ (MPSV, MF)															
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011	21 782	27 162	22 447	20 303	21 554	19 183	20 533	21 017	20 266	20 527	20 378	21 127	20 717	20 153	21 383
2012	21 997	27 182	22 576	20 455	21 752	19 327	20 999	21 672	20 958	20 598	20 644	21 447	20 594	20 036	21 838
2013	22 266	27 410	22 874	20 898	21 999	20 274	21 385	21 993	21 134	20 740	21 194	21 840	20 836	20 576	21 958
2014	22 844	27 750	23 579	21 675	23 175	20 690	21 686	22 772	21 750	21 413	21 757	22 392	21 651	21 094	22 377
2015	23 726	28 677	24 582	22 697	24 135	21 747	22 644	23 946	22 521	22 283	22 600	23 328	21 918	21 770	23 116
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč)⁴⁾ (MPSV)															
2010	10 138	10 855	10 198	10 024	10 088	9 944	10 057	10 064	10 009	9 913	9 853	10 016	9 837	9 910	10 218
2011	10 567	11 304	10 643	10 459	10 520	10 349	10 476	10 489	10 444	10 337	10 285	10 443	10 253	10 333	10 642
2012	10 793	11 560	10 882	10 680	10 740	10 554	10 697	10 708	10 667	10 557	10 504	10 662	10 465	10 555	10 868
2013	10 985	11 767	11 087	10 872	10 933	10 725	10 881	10 900	10 854	10 745	10 695	10 845	10 644	10 748	11 058
2014	11 090	11 878	11 207	10 985	11 038	10 817	10 979	11 005	10 955	10 853	10 804	10 950	10 744	10 852	11 157
2015	11 363	12 172	11 499	11 260	11 308	11 064	11 240	11 269	11 221	11 123	11 079	11 218	11 009	11 122	11 428
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%)⁵⁾ (ČSSZ)															
2010	19,1	10,6	16,5	19,3	22,4	21,0	22,0	17,7	18,9	22,6	24,5	17,9	20,7	19,6	22,6
2011	21,6	11,7	18,9	22,2	24,9	24,0	24,5	20,5	21,7	25,6	27,1	20,3	23,8	22,4	25,2
2012	22,5	12,2	19,7	23,3	25,8	24,9	25,4	21,4	22,8	26,6	28,3	21,2	24,9	23,5	26,2
2013	23,3	12,6	20,4	24,2	26,7	25,8	26,2	22,3	23,8	27,6	29,3	22,0	25,9	24,5	27,2
2014	24,1	13,0	21,0	25,2	27,4	26,5	27,0	23,1	24,8	28,7	30,3	22,7	26,9	25,4	28,2
2015	24,8	13,2	21,5	25,9	27,9	27,2	27,5	23,8	25,5	29,5	31,1	23,3	27,8	26,1	28,9

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

²⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

³⁾ od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁴⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

⁵⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	375,9	811,8	333,7	317,1	346,5	269,2	298,6	287,1	327,4	308,8	300,5	353,2	285,6	313,1	311,6
2011	383,2	808,5	345,6	319,6	353,5	272,8	301,4	293,6	330,3	320,2	315,8	361,1	296,1	323,6	328,4
2012	384,6	803,6	348,3	326,1	345,4	271,0	301,7	298,7	331,9	305,1	322,6	370,5	299,3	323,3	331,3
2013	387,9	807,5	347,2	331,5	361,5	270,9	300,9	300,6	333,7	312,2	326,2	385,6	299,5	329,3	323,1
2014	404,8	829,2	369,3	343,8	384,1	276,9	309,6	315,2	356,0	327,5	335,0	397,2	314,5	359,4	337,7
2015
Vývoj HDP - předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2010	102,3	102,3	101,4	101,1	105,2	98,3	96,8	104,7	103,6	104,9	101,6	102,8	104,1	102,0	103,7
2011	102,0	99,0	106,6	100,0	102,6	98,9	98,8	103,2	101,5	103,8	103,6	103,2	103,1	103,2	104,0
2012	99,1	99,6	99,1	100,5	95,7	98,6	99,5	99,6	98,0	93,2	100,2	101,3	99,3	97,4	99,5
2013	99,5	100,4	98,3	99,4	102,9	98,5	98,6	98,7	98,1	100,3	98,1	102,7	98,2	99,9	95,7
2014	102,0	101,8	102,6	101,1	104,0	100,3	100,4	101,6	103,8	102,4	100,0	101,2	102,8	105,6	101,1
2015
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2010	29,2	33,4	26,6	26,6	16,2	24,4	18,8	32,7	31,6	31,3	34,1	29,1	27,4	25,7	
2011	33,8	38,9	29,2	30,5	17,7	27,7	21,6	36,0	38,7	36,5	42,0	33,6	32,4	29,0	
2012	34,7	40,7	31,5	31,7	17,8	28,6	22,5	37,5	41,1	38,2	37,3	33,7	34,3	30,3	
2013	36,4	42,1	31,5	32,8	18,0	30,8	23,7	38,9	42,8	40,3	42,7	35,5	36,5	31,1	
2014 ¹⁾	39,0	44,1	32,7	36,6	21,9	33,7	24,9	43,2	49,1	43,6	41,1	38,8	38,5	34,8	
2015	
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2010	749,7	73,9	90,9	41,5	50,5	20,7	52,5	40,1	37,1	41,8	44,1	63,2	40,6	44,4	108,6
2011	775,2	80,1	86,4	43,6	53,0	20,3	52,9	40,2	40,4	43,2	47,1	70,0	41,2	46,3	110,4
2012	776,0	82,2	88,5	44,3	54,0	19,6	52,2	40,4	39,8	43,1	46,4	67,7	40,0	46,3	111,5
2013	767,8	77,9	89,5	45,5	55,3	19,5	49,5	40,4	43,0	43,1	47,0	65,3	39,1	46,3	106,3
2014	782,7	78,9	92,1	45,6	57,6	19,5	50,4	41,7	43,9	44,8	47,3	67,1	40,9	48,2	104,7
2015	806,9	77,5	95,3	47,3	59,7	19,2	52,6	43,4	45,3	46,3	48,1	68,9	44,2	52,0	107,0
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
2012	22,7	40,6	18,0	33,1	19,4	18,7	19,2	17,3	18,6	15,9	19,2	22,9	20,0	16,0	21,3
2013	20,9	38,0	15,5	30,4	17,5	16,7	20,3	15,3	14,0	14,5	17,4	22,0	18,7	15,8	19,0
2014	22,6	41,4	16,5	32,8	22,3	23,2	17,5	14,2	17,1	20,9	23,3	23,7	16,3	16,8	19,3
2015	25,4	42,4	19,4	36,5	22,1	22,7	19,0	20,8	22,4	24,0	23,8	30,6	21,0	15,7	21,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2010	3,5	4,9	5,9	3,4	3,3	2,8	1,3	2,9	3,3	3,2	3,4	3,9	2,6	2,4	2,3
2011	2,7	2,8	5,0	3,2	2,5	2,1	1,5	2,2	2,4	2,5	2,6	3,1	2,0	1,8	2,0
2012	2,8	3,2	4,6	3,1	2,5	1,8	1,5	2,9	2,5	2,5	2,5	3,2	2,3	1,9	2,2
2013	2,4	3,1	4,1	2,1	2,5	1,4	1,1	1,8	1,9	2,0	2,3	3,0	1,9	1,4	2,0
2014	2,3	3,9	3,2	2,0	2,4	1,1	0,9	1,6	1,9	1,9	2,0	2,8	2,2	1,4	1,6
2015	2,4	4,1	3,7	2,0	2,1	1,4	1,0	1,4	1,9	2,1	2,0	2,8	1,7	1,6	1,8
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních³⁾ na 1 000 obyvatel															
2010	3 509	9 684	1 343	4 252	2 420	13 715	1 049	5 021	5 654	1 859	1 655	1 765	2 207	2 656	1 393
2011	3 643	10 459	1 414	4 178	2 328	14 402	1 193	4 907	5 577	1 839	1 839	1 877	2 320	2 598	1 467
2012	4 118	11 613	1 645	4 956	2 681	15 792	1 404	5 854	6 089	2 008	2 285	2 242	2 476	2 959	1 641
2013	4 120	11 773	1 593	5 010	2 565	15 226	1 431	5 823	5 813	2 008	2 312	2 429	2 552	3 027	1 591
2014	4 081	11 790	1 502	5 074	2 552	15 015	1 440	5 092	5 565	1 981	2 256	2 539	2 512	3 160	1 595
2015	4 467	12 608	1 677	5 718	2 983	15 468	1 596	5 859	6 571	2 286	2 358	2 619	2 801	3 438	1 835

¹⁾ semidefinitivní výsledky

²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem na území kraje

³⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km²)															
2010	2,0	2,7	2,0	0,9	0,9	2,8	10,8	0,6	1,2	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2011	2,0	1,0	2,0	0,8	0,9	2,6	11,5	0,4	1,1	2,7	0,3	0,4	0,7	1,1	4,0
2012	2,0	0,8	1,9	0,8	0,9	2,8	10,6	0,5	1,1	2,6	0,4	0,3	0,7	1,2	3,8
2013	1,8	1,0	1,9	0,8	0,9	2,9	7,8	0,5	1,0	2,7	0,3	0,3	0,7	1,2	3,7
2014	1,6	0,5	1,8	0,7	0,9	2,9	6,9	0,4	0,9	2,6	0,3	0,3	0,7	1,1	3,5
2015
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km²)															
2010	2,8	17,2	2,9	1,1	1,3	3,0	10,6	1,1	1,4	3,4	1,4	2,0	1,7	1,7	5,1
2011	2,6	15,1	2,7	1,1	1,2	2,6	9,8	1,1	1,4	3,2	1,4	1,9	1,7	1,6	4,7
2012	2,5	13,8	2,6	1,0	1,2	2,5	8,5	1,0	1,3	3,1	1,3	1,8	1,6	1,6	4,4
2013	2,3	13,4	2,4	1,0	1,2	2,2	7,4	1,0	1,4	3,0	1,3	1,7	1,6	1,5	4,5
2014	2,2	12,7	2,3	0,9	1,0	2,0	6,4	1,0	1,3	3,1	1,3	1,7	1,5	1,5	4,2
2015
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2010	1 942	5 676	1 195	1 799	1 850	556	1 737	656	904	710	643	2 014	848	1 674	2 126
2011	1 898	4 646	1 478	1 554	1 727	579	1 937	1 058	717	768	769	1 902	967	1 575	2 529
2012	1 897	4 827	1 478	1 899	1 627	538	1 766	1 116	681	827	733	1 934	1 117	959	2 499
2013	1 915	5 029	1 565	1 611	1 694	661	1 529	1 148	730	847	798	1 923	1 163	1 472	2 269
2014	1 923	5 023	1 344	1 765	2 253	517	1 615	1 017	770	1 352	1 013	1 901	1 018	1 217	2 145
2015
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	.	302	296	307	298	335
2011	320	307	517	310	240	311	320	287	277	273	311	279	300	291	293
2012	308	304	375	311	243	285	318	276	274	294	326	277	318	300	318
2013	307	303	372	315	231	289	327	265	275	299	318	288	308	297	317
2014	310	301	355	325	252	307	318	271	272	303	329	295	312	308	325
2015
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	14,4	15,6	9,5	18,5	20,5	11,5	13,1	16,8	19,2	15,6	16,6	12,9	14,0	18,3	14,6
2012	13,9	16,3	10,7	14,4	18,3	12,8	11,5	13,5	17,1	13,5	16,2	12,3	13,5	17,2	13,4
2013	13,9	16,8	10,9	14,0	17,8	13,1	10,7	14,6	17,1	14,1	16,9	10,9	12,0	17,4	14,9
2014	14,3	16,5	11,7	13,6	17,7	13,1	12,2	13,8	17,0	14,2	16,9	11,8	13,3	18,9	14,9
2015
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
2012	87,9	106,3	88,6	86,6	81,6	82,9	79,3	84,0	81,8	79,5	79,7	92,6	83,5	76,8	91,5
2013	87,2	111,4	85,5	86,2	80,5	81,8	79,0	82,0	78,1	77,1	79,0	91,2	81,7	76,2	90,7
2014	87,3	106,0	82,9	84,7	87,3	83,0	90,3	86,9	77,6	75,7	77,7	91,5	82,5	75,7	88,9
2015	87,9	106,0	83,5	85,4	87,6	83,4	89,1	86,5	79,9	77,8	79,3	92,4	82,2	75,6	90,8
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	2 364	1 598	1 965	2 330	2 678	2 255	3 009	3 445	1 959	2 283	2 518	1 607	1 423	2 207	4 056
2012	2 438	1 468	2 786	1 920	2 245	1 662	2 664	2 973	2 681	2 947	2 649	2 594	2 428	2 007	2 911
2013	2 576	1 549	2 687	2 303	2 322	1 558	4 198	2 173	2 536	3 363	2 687	2 174	1 902	2 080	3 676
2014	2 983	1 154	2 562	2 757	4 344	3 171	3 296	1 106	1 839	3 673	5 513	2 665	2 418	3 504	4 718
2015

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2000–2015

	Měřicí jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
OBYVATELSTVO									
Obyvatelstvo ¹⁾	osoby	550 780	549 329	548 437	547 563	547 296	548 368	549 643	552 212
v tom ve věku: 0–14 let		90 121	88 130	86 220	84 476	82 758	81 394	79 829	79 367
15–64 let		380 532	381 351	382 132	382 842	383 816	385 321	386 995	388 608
65 a více let		80 127	79 848	80 085	80 245	80 722	81 653	82 819	84 237
Průměrný věk ¹⁾	roky	39,0	39,3	39,6	39,8	40,1	40,3	40,6	40,7
Sňatky		3 049	2 844	2 731	2 618	2 650	2 706	2 738	2 964
Rozvody		1 559	1 647	1 801	1 661	1 779	1 716	1 692	1 736
Živě narození	osoby	4 969	4 954	4 946	5 093	5 190	5 405	5 491	6 122
Zemřelí	osoby	5 799	5 805	5 713	6 014	5 747	5 708	5 691	5 586
Přistěhovalí	osoby	3 131	3 353	4 625	5 301	5 312	6 100	6 787	8 208
Vystěhovalí	osoby	3 172	4 065	4 750	5 254	5 022	4 725	5 312	6 175
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-830	-851	-767	-921	-557	-303	-200	536
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-41	-712	-125	47	290	1 375	1 475	2 033
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-871	-1 563	-892	-874	-267	1 072	1 275	2 569
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	123	130	136	137	144	155	166	173
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	280,7	277,6	275,3	273,4	268,7	269,8	277,3	276,7
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	179,3	183,4	186,4	189,6	195,0	195,4	190,6	194,8
Míra ekonomické aktivity	%	61,0	60,2	59,6	59,0	57,9	58,0	59,3	58,7
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾	osoby	16 643	17 433	20 497	22 146	22 526	21 989	19 298	14 499
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾	%	5,4	4,7	3,5
Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾	Kč	6 187	6 699	6 725	6 968	7 162	7 631	8 066	8 624
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0	4,5
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	osoby								
mateřských škol		15 994	15 909	15 933	16 027	16 243	15 924	15 856	16 310
základních škol		60 279	58 594	57 018	55 167	52 793	50 666	48 855	46 937
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	.	.	29 440	29 707	29 538	29 504	29 684
vysokých škol ³⁾		.	6 736	7 069	7 861	8 740	9 552	10 421	11 373
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel		24,3	23,6	24,3	23,2	23,0	21,3	21,0	24,7
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	108 241	115 119	117 381	121 092	130 487	136 337	143 783	157 333
předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)	%	105,6	101,3	100,0	102,2	106,1	105,8	104,0	106,2
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	.	685	662	784	1 177	1 169	985	1 268
Registrované ekonomické subjekty ¹⁾		108 377	111 450	116 262	121 334	122 313	123 986	125 433	127 573
Zemědělská produkce	mil. Kč	.	.	.	6 839	8 626	7 533	7 676	8 851
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	51 639	53 815	51 697	50 839	50 676	50 447	49 867	47 757
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁵⁾	mil. Kč	12 285	12 005	10 632	10 864	12 906	10 782	13 378	13 220
Dokončené byty		1 404	1 419	1 671	1 270	1 322	1 423	1 218	1 796
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	osoby	966 028	1 018 510	1 004 370	966 265	955 513	972 391	982 077	909 319
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda ¹⁾	ha	280 605	280 521	280 258	280 061	279 811	279 532	279 279	279 074
z toho orná půda		194 727	194 498	194 208	193 906	193 636	193 233	192 972	192 678
Nezemědělská půda ¹⁾	ha	195 214	195 304	195 559	195 758	196 013	196 303	196 560	196 776
z toho: lesní pozemky		146 801	146 856	146 930	147 008	147 070	147 181	147 316	147 382
zastavěné plochy a nádvoří		9 296	9 294	9 306	9 298	9 292	9 273	9 268	9 253
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	100,2	92,5	91,3	98,1	94,6	92,2	92,3	91,2
Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.	kg	.	271	259	257	239	282	279	279
Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	.	1 090	1 313	1 190	1 419	1 602	1 771	1 514

¹⁾ stav k 31. 12.

²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

³⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji k 31. 12.

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji; průměrný evidenční počet zaměstnanců

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Měsíční jednotka	
									OBYVATELSTVO
554 520	554 402	554 803	⁶⁾ 553 856	552 946	551 909	551 590	551 421	osoby	Obyvatelstvo ¹⁾
79 228	79 811	80 624	⁶⁾ 81 441	81 789	82 276	82 902	83 557		v tom ve věku: 0–14 let
388 434	385 465	382 757	⁶⁾ 377 554	372 586	367 934	363 915	359 816		15–64 let
86 858	89 126	91 422	⁶⁾ 94 861	98 571	101 699	104 773	108 048		65 a více let
40,9	41,1	41,3	⁶⁾ 41,5	41,8	42,0	42,3	42,5	roky	Průměrný věk ¹⁾
2 738	2 421	2 484	2 347	2 337	2 268	2 508	2 465		Sňatky
1 515	1 597	1 640	1 459	1 354	1 543	1 379	1 360		Rozvody
6 254	6 261	6 021	5 437	5 467	5 451	5 518	5 582	osoby	Živě narození
5 526	5 911	5 553	5 748	5 825	5 918	5 614	5 836	osoby	Zemřelí
6 595	5 086	5 051	4 070	4 278	4 098	4 397	4 506	osoby	Přistěhovalí
5 015	5 554	5 118	4 458	4 830	4 668	4 620	4 421	osoby	Vystěhovalí
728	350	468	-311	-358	-467	-96	-254	osoby	Přirozený přírůstek/úbytek
1 580	-468	-67	-388	-552	-570	-223	85	osoby	Přírůstek/úbytek stěhováním
2 308	-118	401	-699	-910	-1 037	-319	-169	osoby	Celkový přírůstek/úbytek
									SOCIÁLNÍ VÝVOJ
									Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
185	192	190	189	193	193	198	.	tis. Kč	
275,9	276,0	272,5	271,5	272,6	275,0	272,7	274,5	tis. osob	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
198,5	199,8	201,7	201,4	199,3	195,4	196,2	193,4	tis. osob	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
58,2	58,0	57,5	57,4	57,8	58,5	58,2	58,7	%	Míra ekonomické aktivity
									Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce ¹⁾
14 728	23 373	24 678	22 185	25 210	27 678	23 866	18 574	osoby	
3,6	6,0	6,3	5,7	6,5	7,3	6,4	5,0	%	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾
9 523	9 932	10 009	10 444	10 667	10 854	10 955	11 221	Kč	Prům. měsíční starobní důchod sólo ²⁾
4,4	4,5	4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	.	osoby	Lékaři na 1 000 obyvatel
								osoby	Děti, žáci a studenti k 30. 9.
16 813	17 545	18 308	19 036	19 548	19 859	19 986	19 876		mateřských škol
45 266	43 879	43 621	43 494	44 065	44 898	46 045	47 126		základních škol
									středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
29 551	29 433	28 429	26 962	25 459	24 197	23 732	23 120		vyšších škol ³⁾
11 780	12 155	12 619	12 898	12 855	12 251	11 168	10 282		Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel
22,6	20,6	20,1	19,9	19,5	19,5	18,5	15,6		
									EKONOMICKÝ VÝVOJ
163 986	162 459	164 478	165 446	165 286	165 159	177 742	.	mil. Kč	Hrubý domácí produkt
103,7	96,3	103,6	101,5	98,0	98,1	103,8	.	%	předchozí rok=100 (srovnatel. ceny)
1 213	1 651	1 568	1 675	1 599	1 877	2 051	.	mil. Kč	Výdaje na výzkum a vývoj celkem
130 544	129 399	132 423	134 689	135 372	⁷⁾ 133 970	135 019	136 566		Registrované ekonom. subjekty ¹⁾
8 695	7 339	7 636	8 444	8 848	9 183	⁸⁾ 10 183	.	mil. Kč	Zemědělská produkce
46 582	39 227	37 065	40 412	39 753	42 980	43 864	45 300	fyz. os.	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
									Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁵⁾
11 769	12 685	9 761	8 379	10 294	7 704	9 428	12 330	mil. Kč	
1 919	1 516	1 807	1 320	1 384	1 046	1 035	1 059		Dokončené byty
902 713	810 136	804 270	825 621	⁹⁾ 968 571	965 416	936 736	1 124 032	osoby	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
									ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)
278 792	278 441	278 162	277 926	277 690	277 506	277 229	277 099	ha	Zemědělská půda ¹⁾
192 391	192 025	191 591	191 167	191 019	190 880	190 578	190 135		z toho orná půda
197 060	197 414	197 699	197 948	198 192	198 375	198 659	198 800	ha	Nezemědělská půda ¹⁾
147 467	147 546	147 635	147 731	147 881	147 948	148 017	148 091		z toho: lesní pozemky
9 259	9 223	9 240	9 252	9 260	9 283	9 295	9 279		zastavěné plochy a nádvoří
									Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
88,0	87,7	86,7	82,7	81,8	78,1	77,6	79,9	litr/den	
281	280	267	277	274	275	272	.	kg	Produkce komunál. odpadu na 1 obyv.
									Pořízené investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele
2 395	1 891	1 386	1 959	2 681	2 536	1 839	.	Kč	

⁶⁾ údaje od roku 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 podle místa trvalého pobytu

⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky

⁸⁾ semidefinitivní výsledky

⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Obyvatelstvo k 31. 12.	osoby	⁴⁾ 554 555	553 856	552 946	551 909	551 590	551 421
v tom: muži		⁴⁾ 272 459	272 236	271 657	271 229	271 147	271 159
ženy		⁴⁾ 282 096	281 620	281 289	280 680	280 443	280 262
z toho cizinci (bez azylantů)		14 798	14 078	13 269	13 312	13 266	13 683
Sňatky	počet	2 484	2 347	2 337	2 268	2 508	2 465
Rozvody	počet	1 640	1 459	1 354	1 543	1 379	1 360
Rozvody na 100 sňatků	počet	66,0	62,2	57,9	68,0	55,0	55,2
Živě narození	osoby	6 021	5 437	5 467	5 451	5 518	5 582
z toho mimo manželství	%	40,8	42,4	43,8	47,1	47,9	49,7
Úhrnná plodnost ¹⁾	počet	1,526	1,418	1,463	1,493	1,547	1,600
Potraty	počet	2 179	2 079	2 010	1 961	1 946	1 816
z toho umělá přerušení těhotenství		1305	1284	1246	1213	1293	1144
Potraty na 100 narozených	počet	36,1	38,1	36,6	35,8	35,2	32,3
Zemřelí	osoby	5 553	5 748	5 825	5 918	5 614	5 836
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		2 811	2 890	2 903	2 909	2 742	2 770
novotvary		1 523	1 447	1 416	1 470	1 434	1 469
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	468	-311	-358	-467	-96	-254
Přistěhovalí	osoby	-67	-388	-552	-570	-223	85
z toho z ciziny		764	521	933	634	823	832
Vystěhovalí	osoby	5 118	4 458	4 830	4 668	4 620	4 421
z toho do ciziny		924	279	763	741	580	420
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-67	-388	-552	-570	-223	85
z toho s cizinou		-160	242	170	-107	243	412
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	401	-699	-910	-1 037	-319	-169
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	10,9	9,8	9,9	9,9	10,0	10,1
zemřelí	‰	10,0	10,4	10,5	10,7	10,2	10,6
přirozený přírůstek/úbytek	‰	0,8	-0,6	-0,6	-0,8	-0,2	-0,5
přistěhovalí	‰	9,1	7,3	7,7	7,4	8,0	8,2
vystěhovalí	‰	9,2	8,0	8,7	8,5	8,4	8,0
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-0,1	-0,7	-1,0	-1,0	-0,4	0,2
celkový přírůstek/úbytek	‰	0,7	-1,3	-1,6	-1,9	-0,6	-0,3
Mrtvorozenost	‰	2,5	2,8	4,0	3,7	2,7	6,1
Kojenecká úmrtnost	‰	2,7	2,6	3,3	2,0	2,4	1,8
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,5	1,3	1,8	0,9	1,8	1,3
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku:							
0–14 let	osoby	⁴⁾ 81 037	81 441	81 789	82 276	82 902	83 557
%		⁴⁾ 14,6	14,7	14,8	14,9	15,0	15,2
15–64 let	osoby	⁴⁾ 382 138	377 554	372 586	367 934	363 915	359 816
%		⁴⁾ 68,9	68,2	67,4	66,7	66,0	65,3
65 a více let	osoby	⁴⁾ 91 380	94 861	98 571	101 699	104 773	108 048
%		⁴⁾ 16,5	17,1	17,8	18,4	19,0	19,6
Průměrný věk k 31. 12.	roky	⁴⁾ 41,3	41,5	41,8	42,0	42,3	42,5
v tom: muži		⁴⁾ 39,7	40,0	40,2	40,5	40,7	41,0
ženy		⁴⁾ 42,8	43,1	43,3	43,5	43,7	43,9
Index stáří ²⁾	%	⁴⁾ 112,8	116,5	120,5	123,6	126,4	129,3
Index ekonomického zatížení ³⁾	%	⁴⁾ 45,1	46,7	48,4	50,0	51,6	53,3
Naděje dožití při narození (dvouleté období)	roky						
muži		75,2	75,5	75,6	75,9	76,2	76,6
ženy		80,8	81,3	81,5	81,6	81,8	81,9
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté období)	roky						
muži		15,5	15,7	15,8	15,8	16,1	16,6
ženy		18,8	19,2	19,2	19,3	19,3	19,4

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ stav k 1. 1. 2011

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
VYBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	474,1	472,9	471,8	470,3	468,9	467,9
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	15,0	15,4	14,1	12,9	13,7	13,8
střední bez maturity	%	38,4	37,5	37,9	39,0	37,4	36,7
střední s maturitou	%	34,8	35,1	35,1	34,3	34,5	34,7
vysokoškolské ¹⁾	%	11,7	11,9	13,0	13,8	14,4	14,8
Pracovní síla (ekonomicky aktivní obyvatelstvo)	tis. osob	272,5	271,5	272,6	275,0	272,7	274,5
v tom: zaměstnaní v NH		253,8	252,2	253,2	252,4	255,9	259,1
z toho ženy		109,5	111,2	112,4	110,0	111,6	114,8
nezaměstnaní		18,7	19,3	19,3	22,5	16,8	15,4
z toho ženy		9,8	9,9	9,4	12,1	8,8	7,9
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	201,7	201,4	199,3	195,4	196,2	193,4
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	3,5	4,2	4,1	4,2	4,0	3,6
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,1	40,9	40,8	40,6	42,0	43,1
terciární (služby)	%	55,5	54,8	55,2	55,1	53,9	53,3
v zaměstnání:							
zaměstnanci ²⁾	%	81,5	79,8	79,9	81,2	82,6	84,0
zaměstnavatelé	%	3,7	3,7	3,8	3,5	3,2	3,2
pracující na vlastní účet	%	14,5	16,2	15,8	14,7	13,8	12,5
Míra ekonomické aktivity	%	57,5	57,4	57,8	58,5	58,2	58,7
v tom: muži		66,5	65,3	65,6	66,7	66,7	66,5
ženy		48,9	49,9	50,3	50,6	50,1	51,2
Míra zaměstnanosti	%	53,5	53,3	53,7	53,7	54,6	55,4
v tom: muži		62,6	61,1	61,3	62,2	63,2	63,2
ženy		44,9	45,9	46,4	45,6	46,4	47,9
Obecná míra nezaměstnanosti	%	6,9	7,1	7,1	8,2	6,2	5,6
v tom: muži		5,8	6,2	6,6	6,8	5,3	5,0
ženy		8,2	8,2	7,7	9,9	7,3	6,4
NEZAMĚŠTNANOST k 31. 12. (MPSV, evidence úřadů práce)							
Uchazeči o zaměstnání	osoby	24 678	22 185	25 210	27 678	23 866	18 574
z toho: ženy		11 596	10 731	12 065	13 225	11 574	9 156
absolventi škol a mladiství		1 703	1 707	1 717	1 926	1 394	1 114
osoby se zdravotním postižením		2 926	2 562	2 520	2 604	2 437	2 309
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		9 754	6 883	6 016	6 442	5 880	5 291
dosažitelní		24 048	21 462	24 519	26 966	23 126	17 848
v tom podle věku:							
do 19 let		1 057	1 077	1 191	1 092	816	658
20–24 let		3 209	3 286	3 751	3 968	3 031	2 106
25–34 let		5 611	4 995	5 636	6 140	5 182	3 868
35–44 let		5 277	4 864	5 681	6 329	5 549	4 329
45–54 let		5 485	4 918	5 154	5 610	5 100	3 971
55 a více let		4 039	3 045	3 797	4 539	4 188	3 642
průměrný věk	roky	39,7	38,7	38,1	39,0	40,2	41,0
v tom podle dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		6 142	5 889	6 520	7 277	6 436	5 297
střední bez maturity		11 411	9 845	11 335	12 153	10 310	7 601
střední s maturitou		5 833	5 107	5 853	6 554	5 600	4 336
vyšší odborné vč. nástavbového		208	197	227	227	207	175
vysokoškolské		1 084	1 147	1 275	1 467	1 313	1 165
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		3 409	2 420	1 540	2 740	2 480	2 075
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		6 275	6 374	5 680	8 542	6 770	5 249
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6–8)		7 056	5 346	5 505	8 175	6 189	4 763
nekvalifikovaní (třída 9)		6 264	5 850	4 835	6 708	6 468	5 041

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	10 327	7 859	8 436	7 793	7 007	6 335
3–6 měsíců		4 679	4 444	5 095	5 090	3 914	3 159
6–12 měsíců		4 115	3 720	4 614	5 428	3 730	2 683
od 1 roku do 2 let		3 780	3 405	3 627	4 907	4 007	2 187
více než 2 roky		1 777	2 757	3 438	4 460	5 208	4 210
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	5 462	5 396	5 920	6 054	5 700	6 005
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	%	6,28	5,68	6,55	7,31	6,36	4,96
v tom: muži		6,62	5,82	6,76	7,55	6,46	4,95
ženy		5,94	5,55	6,33	7,07	6,24	4,96
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob ⁴⁾	%	1,5	1,6	1,9	2,5	2,5	1,8
Volná pracovní místa	počet	1 365	1 624	1 121	1 299	2 769	3 932
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	18,1	13,7	22,5	21,3	8,6	4,7
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	105 176	104 529	106 543	106 487	109 271	.
na 1 obyvatele	Kč	189 747	188 663	192 563	192 893	198 052	.
průměr ČR = 100	%	96,5	95,8	96,8	97,1	97,6	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁵⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	23 950	22 697	23 371	23 639	24 348	25 192
v tom: muži		26 753	25 028	25 471	25 705	26 568	27 457
ženy		20 555	20 015	20 738	20 984	21 610	22 407
Medián mezd	Kč	21 174	20 266	20 958	21 134	21 750	22 521
v tom: muži		23 322	21 981	22 191	22 530	23 380	24 032
ženy		19 065	18 718	19 365	19 510	19 925	20 715
ŠKOLSTVÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.							
mateřských škol	počet	18 308	19 036	19 548	19 859	19 986	19 876
základních škol		43 621	43 494	44 065	44 898	46 045	47 126
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		28 429	26 962	25 459	24 197	23 732	23 120
vyšších odborných škol (denní studium)		919	902	892	884	817	722
Studenti vysokých škol (občané ČR) k 31. 12.							
s trvalým bydlištěm v kraji	počet	18 026	18 151	17 812	17 211	16 051	14 907
s místem výuky v kraji		12 619	12 898	12 855	12 251	11 168	10 282
z toho v prezenčním studiu	%	64,6	64,5	64,5	65,5	66,7	68,4
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	počet	2 524	2 922	2 883	3 002	2 956	2 714
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	počet	2 512	2 490	2 545	2 520	2 591	.
z toho v nestátních zařízeních		1 828	1 796	1 828	1 827	1 874	.
na 1 000 obyvatel		4,5	4,5	4,6	4,6	4,7	.
Nemocnice							
lůžka	počet	3 562	3 465	3 331	3 286	3 170	.
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	109,1	106,6	107,6	106,8	106,4	.
průměrná ošetrovací doba	dny	8,0	7,9	7,8	7,7	7,7	.
využití lůžek	dny	243,6	240,5	250,4	251,0	256,6	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	3,728	3,625	3,480	3,655	3,655	4,050
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	44,6	43,1	44,4	42,4	44,2	41,1
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)⁶⁾							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. péstounské péče)	v tis.	717,4	610,8	578,4	576,6	576,5	564,8
z toho přídavek na dítě		337,1	306,9	293,6	287,7	278,7	264,2
Výdaje na dávky celkem (vč. péstounské péče)	mil. Kč	2 103	1 841	1 780	1 809	1 813	1 809
z toho přídavek na dítě		205	185	176	173	168	159
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. péstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 794	3 323	3 217	3 277	3 285	3 282

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory	počet	2 253	2 351	2 355	2 395	2 363	2 364
Lůžka v domovech se zvláštním režimem	počet	354	400	402	424	532	635
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením	počet	740	738	730	706	710	719
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (MPSV, ČSSZ; stav v prosinci)							
Příjemci starobního důchodu celkem ⁷⁾	počet	125 616	130 713	130 531	130 580	131 633	133 177
z toho: ženy		79 259	81 698	81 312	81 017	81 330	81 946
Příjemci starobního důchodu sólo (bez souběhu)	počet	92 005	96 867	96 763	97 010	98 081	99 714
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{7) 8)}	počet	23 777	28 363	29 764	31 063	32 645	33 988
z toho ženy		14 164	16 417	17 126	17 809	18 644	19 364
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	18,9	21,7	22,8	23,8	24,8	25,5
v tom: muži		20,7	24,4	25,7	26,7	27,8	28,5
ženy		17,9	20,1	21,1	22,0	22,9	23,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ⁹⁾	Kč	10 009	10 444	10 667	10 854	10 955	11 221
v tom: muži		11 002	11 470	11 713	11 914	12 019	12 304
ženy		9 192	9 588	9 787	9 953	10 044	10 290
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ⁹⁾ na mzdovém mediánu	%	47,3	51,5	50,4	50,8	50,4	49,8
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	991 081	934 838	829 471	798 926	866 713	944 419
z toho dávky:							
nemocenské		666 797	603 935	508 196	499 390	567 891	628 959
peněžitá pomoc v mateřství		301 121	294 235	284 046	255 738	255 829	262 751
ošetřovné		23 070	36 531	36 996	43 478	42 548	52 201
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Zjištěné trestné činy	počet	11 121	11 004	10 785	10 787	10 181	8 575
na 1 000 obyvatel		20,1	19,9	19,5	19,5	18,5	15,6
Objasněné trestné činy	počet	5 499	5 122	5 095	5 527	5 740	5 440
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	57	57	57	37	35	34

¹⁾ zahrnuje vyšší odborné vzdělání

²⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

³⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); od roku 2011 jsou zahrnuti dříve nesledovaní zaměstnanci podniků s 1–9 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob

⁶⁾ data do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

⁷⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

⁸⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁹⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	181 499	183 001	183 621	184 197	196 438	.
předchozí rok=100 (srovnatelné ceny)	%	103,6	101,5	98,0	98,1	103,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	327 441	330 297	331 871	333 658	356 040	.
průměr ČR = 100	%	87,1	86,2	86,3	86,0	87,9	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	726 257	726 838	731 768	745 888	803 109	.
průměr ČR = 100	%	92,9	91,1	91,7	93,0	96,3	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	164 478	165 446	165 286	165 159	177 742	.
v tom sektory: primární	%	2,6	4,0	4,9	4,6	4,4	.
sekundární	%	44,1	43,2	43,4	44,9	46,8	.
terciární	%	53,3	52,7	51,7	50,5	48,7	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	36 659	33 988	32 321	31 334	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	66 136	61 345	58 416	56 759	.	.
průměr ČR = 100	%	65,3	60,2	58,4	58,2	.	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) podle místa pracoviště ¹⁾	osoby	249 910	251 777	250 928	246 950	244 597	.
z toho zaměstnanci		216 893	208 943	210 263	207 985	209 523	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	28 804	29 582	30 421	30 973	31 905	.
v tom: přímé náklady		20 876	21 390	21 983	22 322	23 124	.
sociální požitky		281	282	252	289	286	.
sociální náklady a výdaje		7 470	7 718	7 985	8 176	8 314	.
personální náklady a výdaje		252	251	245	237	275	.
daně a dotace		-75	-59	-44	-52	-95	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	1 568	1 675	1 599	1 877	2 051	.
z toho: mzdové		853	924	855	983	968	.
financované z veřejných zdrojů ČR		506	555	467	563	562	.
Zaměstnanci ve výzkumu a vývoji celkem	přep. os.	1 807	1 867	1 695	1 936	1 794	.
z toho výzkumní pracovníci		793	839	747	881	845	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Domácnosti mající: osobní počítač	%	62,3	65,9	69,9	71,2	73,7	.
přístup k internetu	%	59,5	63,4	67,3	68,9	71,5	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ³⁾							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	132 423	134 689	135 372	133 970	135 019	136 566
z toho fyzické osoby		105 959	107 658	107 861	108 076	110 312	111 173
z toho živnostníci		99 072	100 787	100 773	93 320	95 802	97 312
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		73 025	75 565	78 161	75 140	72 692	72 381
z toho fyzické osoby		57 714	59 439	60 026	57 411	58 323	58 112
z toho živnostníci		52 212	53 791	54 237	47 637	48 710	48 884
Vzniklé subjekty	počet	5 730	5 147	4 910	4 450	3 843	4 274
z toho fyzické osoby		4 113	3 869	3 657	3 364	2 985	3 271
z toho živnostníci		3 745	3 751	3 496	2 974	2 766	2 811
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce	mil. Kč	7 636	8 444	8 848	9 183	10 183	.
z toho: rostlinná produkce		4 058	4 882	5 259	5 410	6 032	.
živočišná produkce		3 301	3 194	3 186	3 376	3 649	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	234 041	233 498	235 358	236 160	236 079	235 444
z toho orná		168 653	167 144	166 813	167 268	166 287	167 061
Sklizeň: obilovin	t	426 944	511 547	429 583	479 778	563 774	528 837
brambor	t	26 192	32 436	22 962	18 120	23 061	18 578
Stavy hospodářských zvířat k 1. 4.							
skot	počet	102 828	100 037	100 743	100 588	101 209	103 480
prasata	počet	138 209	124 286	86 006	85 277	85 541	81 780
drůbež	počet	2 690 420	2 727 760	2 271 349	2 289 073	2 454 356	2 531 865
Výroba jatečného skotu	t ž.hm.	14 353	13 599	12 863	12 893	12 922	13 122
Výroba jatečných prasat	t ž.hm.	28 000	19 661	16 295	16 736	16 165	16 832
Výroba jatečné drůbeže	t ž.hm.	17 544	11 728	10 861	10 933	9 636	9 760
Výroba mléka	tis. l	205 659	209 535	217 103	218 777	226 596	231 609
Snáška konzumních vajec	tis. ks	141 496	149 312	117 807	151 595	147 903	147 079
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	930	943	898	959	1 108	854
Těžba dřeva	m ³ b. k.	768 739	735 408	827 812	735 739	703 936	695 430
z toho nahodilá živelní		229 156	114 889	174 026	91 589	76 709	116 779

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PRŮMYSL⁴⁾							
Průměrný počet podniků	počet	130	132	130	127	125	124
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy	mil. Kč	83 198	111 894	112 920	130 802	142 922	142 841
na 1 zaměstnance	tis. Kč	2 245	2 769	2 841	3 043	3 258	3 153
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	37 065	40 412	39 753	42 980	43 864	45 300
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	22 103	23 139	24 100	25 498	26 269	26 679
ENERGETIKA (ERÚ)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	5 639	5 529	6 011	5 735	6 325	5 265
podíl na ČR	%	1,0	1,3	1,1	1,2	1,3	1,2
Spotřeba elektřiny ⁵⁾	GWh	3 500	3 490	3 428	3 369	3 175	3 259
podíl na ČR	%	4,9	4,9	4,9	4,8	5,7	5,8
Spotřeba elektřiny ⁵⁾ v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 727	1 649	1 719	1 684	1 625	1 637
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁶⁾	počet	34	30	26	19	20	18
Základní stavební výroba ⁶⁾	mil. Kč	4 824	3 949	3 795	2 353	2 404	2 730
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 224	1 091	1 162	1 374	1 325	1 853
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁶⁾	fyz. os.	3 941	3 620	3 267	1 713	1 815	1 473
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁶⁾	Kč	24 301	25 382	25 575	23 116	24 294	24 584
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁷⁾	mil. Kč	9 761	8 379	10 294	7 704	9 428	12 330
z toho pro veřejné zadavatele		4 844	2 767	3 488	2 790	3 728	4 968
VYDANÁ STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	19 697	13 479	13 250	8 984	11 343	9 326
z toho: budov (bytových a nebytových)		12 071	8 684	8 864	6 034	8 666	7 057
na ochranu životního prostředí		4 568	2 547	1 378	896	775	676
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 750	2 624	2 734	2 315	3 128	2 712
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	1 254	1 272	1 216	1 061	935	874
z toho v nových rodinných domech		942	897	700	573	558	534
Dokončené byty	počet	1 807	1 320	1 384	1 046	1 035	1 059
z toho v nových rodinných domech		934	953	943	817	777	764
Průměrná hodnota 1 m ² obytné plochy bytu							
v novém rodinném domě	Kč	33 880	34 008	33 840	33 017	33 173	34 238
v novém bytovém domě	Kč	36 711	49 322	39 514	71 168	28 824	32 275
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily včetně dodávkových k 31. 12.	počet	243 729	246 862	251 373	251 783	256 020	269 977
CESTOVNÍ RUCH⁸⁾							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ) k 31. 12.	počet	912	966	1 126	1 116	1 034	1 055
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	44 271	45 920	51 972	51 266	47 866	49 628
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	osoby	804 270	825 621	968 571	965 416	936 736	1 124 032
z toho ze zahraničí		207 992	202 154	229 782	230 886	219 050	256 099
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	4,9	4,7	4,5	4,3	4,3	4,2
z toho hostů ze zahraničí		4,6	4,6	4,5	4,5	4,4	4,4

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA 2010 (Evropský systém účtů 2010)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2013 je vypočten z dat roku 2012, 2013 a 2014)

³⁾ vlivem zpřesnění dat podle Registru osob (ROS) nejsou údaje před rokem 2013 plně srovnatelné

⁴⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁵⁾ od roku 2014 spotřeba elektřiny v hodnotě netto, do roku 2013 v hodnotě brutto

⁶⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ na základě výsledků projektu MMR "Zkvalitnění informací o vybraných sektorech cestovního ruchu" došlo k revizi dat o kapacitách a návštěvnosti; údaje před rokem 2012 nejsou srovnatelné

⁹⁾ od roku 2014 včetně zahraničních fyzických osob

¹⁰⁾ semidefinitivní výsledky

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2010	2011	2012	2013	2014	2015
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	278 162	277 926	277 690	277 506	277 229	277 099
z toho: orná půda		191 591	191 167	191 019	190 880	190 578	190 135
zahrady a ovocné sady		16 005	15 984	15 994	15 945	15 927	15 927
trvalé travní porosty		70 566	70 774	70 675	70 679	70 722	71 036
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	197 699	197 948	198 192	198 375	198 659	198 800
z toho: lesní pozemky		147 635	147 731	147 881	147 948	148 017	148 091
zastavěné plochy a nádvoří		9 240	9 252	9 260	9 283	9 295	9 279
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	86,7	82,7	81,8	78,1	77,6	79,9
Čistírný odpadních vod (ČOV)	počet	125	127	127	131	139	132
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	74,1	75,3	75,8	76,5	77,1	78,1
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		66,9	68,3	69,3	70,4	71,3	73,1
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	92,8	93,9	93,4	93,5	94,1	95,2
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	233 441	233 688	227 216	224 820	224 979	226 115
Produkce kalů z ČOV	t sušiny	7 769	7 301	7 650	7 232	7 679	9 905
OVZDUŠÍ (ČHMÚ)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4)	t/km ²	0,68	0,60	0,62	0,62	0,55	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,59	0,52	0,54	0,55	0,48	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,09	0,08	0,08	0,08	0,08	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,16	1,07	1,06	1,01	0,86	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1-3)		1,16	1,07	1,06	1,01	0,86	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	1,44	1,39	1,34	1,37	1,31	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		0,42	0,40	0,39	0,44	0,45	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,02	0,99	0,95	0,92	0,85	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	6,32	5,21	5,47	5,47	4,69	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1-3)		4,99	4,02	4,39	4,47	3,78	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,33	1,20	1,08	1,00	0,91	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu celkem ¹⁾	t	500 946	397 040	376 952	403 149	424 812	.
z toho: zpracovatelský průmysl	t	154 180	192 135	157 577	162 929	171 316	.
zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi	t	108 826	71 176	97 441	88 320	117 599	.
stavebnictví	t	214 191	103 298	88 517	124 096	109 860	.
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	904	717	681	730	770	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	267	277	274	275	272	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	18,4	19,2	17,1	17,1	17,0	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	49,3	53,2	46,9	47,0	46,4	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 386	1 959	2 681	2 536	1 839	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	1 307 413	1 465 648	2 041 856	2 190 461	997 868	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	3,9	4,3	2,4	6,2	6,1	.
nakládání s odpadními vodami	%	26,6	27,2	26,2	20,8	50,0	.
nakládání s odpady	%	12,8	20,4	14,3	13,6	32,9	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 354 797	2 337 073	2 352 358	2 257 622	3 428 596	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	1,3	2,2	1,2	1,7	0,9	.
nakládání s odpadními vodami	%	20,5	22,0	22,1	19,9	14,5	.
nakládání s odpady	%	74,1	72,3	71,2	73,0	76,8	.

¹⁾ podle sídla podniku

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2010 a 2015

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov
Obyvatelstvo k 31. 12.	2010 ¹⁾	554 555	162 741	79 945	112 444	79 144	120 281
	2015	551 421	163 159	79 490	110 869	78 861	119 042
z toho cizinci (bez azylantů)	2010	14 798	5 234	2 727	2 490	1 396	2 951
	2015	13 683	4 799	2 014	2 488	1 460	2 922
v tom ve věku (%)							
0–14 let	2010 ¹⁾	14,6	14,1	14,3	15,1	15,2	14,7
	2015	15,2	15,0	15,1	15,3	15,6	15,0
15–64 let	2010 ¹⁾	62,0	62,0	62,5	61,0	61,8	62,8
	2015	65,3	64,8	65,8	64,9	65,7	65,6
65 a více let	2010 ¹⁾	16,5	17,4	16,3	16,7	15,8	15,6
	2015	19,6	20,2	19,2	19,8	18,7	19,4
Průměrný věk k 31. 12.	2010 ¹⁾	41,3	41,8	41,3	41,2	40,7	41,1
	2015	42,5	42,8	42,4	42,4	41,9	42,5
Index stáří ²⁾	2010 ¹⁾	113,4	123,6	115,5	111,1	105,2	106,6
	2015	129,3	134,9	127,2	129,0	120,1	129,8
Index ekonomického zatížení ³⁾	2010 ¹⁾	44,9	45,5	43,8	46,6	45,1	43,4
	2015	53,3	54,2	52,1	54,1	52,3	52,5
Přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel:	2010	0,7	2,2	6,9	-0,4	-1,1	-3,2
	2015	-0,3	2,2	1,4	-2,4	-0,8	-2,6
přirozenou měnou	2010	0,8	1,1	0,6	0,4	1,3	0,8
	2015	-0,5	0,4	-0,5	-0,8	-0,7	-1,1
stěhováním	2010	-0,1	1,2	6,3	-0,9	-2,4	-4,0
	2015	0,2	1,8	2,0	-1,6	-0,1	-1,5
Naděje dožití při narození (v období 2011–2015)							
muži		.	76,8	75,8	76,2	76,1	75,1
ženy		.	82,3	81,7	81,4	81,3	81,4
Neumístění uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce celkem k 31. 12.	2010	24 678	6 770	3 757	4 881	2 984	6 286
	2015	18 574	6 394	2 156	3 766	1 607	4 651
z toho (%):							
ženy	2010	47,0	45,9	47,0	46,4	50,7	46,9
	2015	49,3	47,4	51,5	46,4	57,2	50,4
absolventi škol a mladiství	2010	6,9	8,2	7,0	5,6	6,9	6,5
	2015	6,0	6,8	5,9	5,5	5,8	5,5
osoby se zdravotním postižením	2010	11,9	11,8	10,9	11,6	14,1	11,6
	2015	12,4	11,5	14,0	11,4	14,8	12,9
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2010	39,5	39,0	38,9	40,6	43,1	38,0
	2015	28,5	23,8	35,6	30,6	35,6	27,5
dosažitelní	2010	97,4	97,3	98,1	96,7	97,3	97,9
	2015	96,1	95,8	98,2	95,7	93,0	96,9
ve věku 55 a více let	2010	16,4	15,6	17,4	14,7	17,8	17,2
	2015	19,6	18,2	22,3	17,3	22,9	21,0
evidovaní 12 a více měsíců	2010	22,5	20,3	27,0	19,1	19,3	26,4
	2015	34,4	39,1	28,6	29,9	23,6	38,2
Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁴⁾	2010	6,28	5,87	6,61	6,16	5,32	7,36
	2015	4,96	5,80	4,05	5,00	2,88	5,76
v tom: muži	2010	6,62	6,38	6,81	6,58	5,21	7,75
	2015	4,95	6,07	3,81	5,31	2,41	5,59
ženy	2010	5,94	5,36	6,40	5,73	5,43	6,96
	2015	4,96	5,52	4,30	4,67	3,38	5,94
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ⁵⁾	2010	1,5	1,2	1,8	1,2	1,1	2,0
	2015	1,8	2,4	1,2	1,6	0,7	2,3
Lékaři na 1 000 obyvatel	2010	4,5	7,4	3,6	3,1	2,9	3,7
	2014	4,7	7,7	3,5	3,2	2,9	4,0
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2010	3,728	3,415	3,672	3,968	3,783	4,102
	2015	4,050	3,562	4,321	4,663	4,122	4,151

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v roce 2010 a 2015

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kn.	Trutnov
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%) ⁶⁾	2010	18,9	14,4	18,8	27,0	19,8	16,8
	2015	25,5	20,3	26,8	33,9	26,9	22,9
v tom: muži	2010	20,7	15,4	21,7	29,2	21,9	18,2
	2015	28,5	23,0	31,0	36,8	30,1	25,5
ženy	2010	17,9	13,8	17,2	25,7	18,6	16,0
	2015	23,6	18,8	24,2	32,1	24,9	21,3
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2010	20,1	19,8	19,3	20,3	15,7	23,6
	2015	15,6	15,7	15,2	16,5	12,2	16,9
z toho násilné a mravnostní	2010	1,4	1,2	1,7	1,6	1,3	1,6
	2015	1,6	1,3	2,0	1,8	1,1	1,8
Dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2010	6,7	7,8	7,1	5,8	5,5	6,6
	2015	8,1	8,9	7,9	7,3	7,3	8,4
Soukromí podnikatelé (živnostníci) celkem na 1 000 obyvatel k 31. 12.	2010	178,7	183,9	178,3	173,8	167,4	183,7
	2015	176,5	179,3	181,0	174,0	164,9	179,6
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2010	94,2	98,0	93,0	92,9	85,5	96,5
	2015	88,7	92,3	89,0	86,8	79,6	91,0
subjekty vzniklé v roce	2010	6,8	7,5	6,3	6,1	6,4	6,9
	2015	5,1	5,5	5,1	5,0	4,3	5,3
Stavební práce dle dodavatelských smluv podle místa stavby ⁷⁾ na 1 obyvatele (tis. Kč)	2010	17,6	27,9	12,2	8,9	14,4	17,4
	2015	22,4	32,8	13,4	19,1	24,5	15,7
Počet bytů na 1 000 obyvatel:							
zahájených	2010	2,26	2,03	1,58	1,95	2,69	3,04
	2015	1,59	1,73	1,68	1,69	1,51	1,28
dokončených	2010	3,26	5,04	2,38	2,69	3,00	2,13
	2015	1,92	2,55	1,36	1,72	1,86	1,66
Hromadná ubytovací zařízení:							
lůžka	2012	51 972	3 512	6 002	6 210	6 101	30 147
	2015	49 628	3 385	5 181	5 751	6 225	29 086
lůžka na 1 000 obyvatel	2012	93,93	21,59	75,46	55,42	77,14	251,37
	2015	90,02	20,79	65,25	51,83	78,92	244,01
hosté	2012	968 571	101 266	121 061	96 063	101 783	548 398
	2015	1 124 032	111 314	133 060	⁹⁾ 108 989	⁹⁾ 115 618	655 051
Podíl na celkové výměře k 31. 12. (%):							
orná půda	2010	40,3	58,8	51,9	39,5	32,6	23,9
	2015	40,0	58,7	51,8	39,3	31,9	23,6
zastavěné plochy a nádvoří	2010	9 240	2 332	1 836	1 774	1 689	1 610
	2015	9 279	2 358	1 836	1 793	1 684	1 608
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1–3):							
tuhých znečišťujících látek ⁸⁾	2010	0,42	0,27	0,38	0,43	0,43	0,56
	2014	0,32	0,23	0,29	0,32	0,36	0,39
oxidu siřičitého	2010	1,16	0,51	0,45	1,39	1,20	2,01
	2014	0,86	0,35	0,32	1,16	1,15	1,20
oxidů dusíku	2010	0,42	0,25	0,18	0,44	0,42	0,71
	2014	0,45	0,26	0,24	0,38	0,50	0,78
oxidu uhelnatého	2010	4,99	4,17	5,26	6,16	5,25	4,33
	2014	3,78	3,11	3,99	4,73	4,10	3,15

¹⁾ stav k 1. 1. 2011

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁴⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁵⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

⁶⁾ data za prosinec; starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁷⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci

⁸⁾ nezahnují emise TZL, NH₃ a VOC ze stavebních činností, chovů hosp. zvířat, aplikace min. hnojiv a nesledovaných zdrojů použití rozpouštědel

⁹⁾ hodnota s nižší, omezenou spolehlivostí

